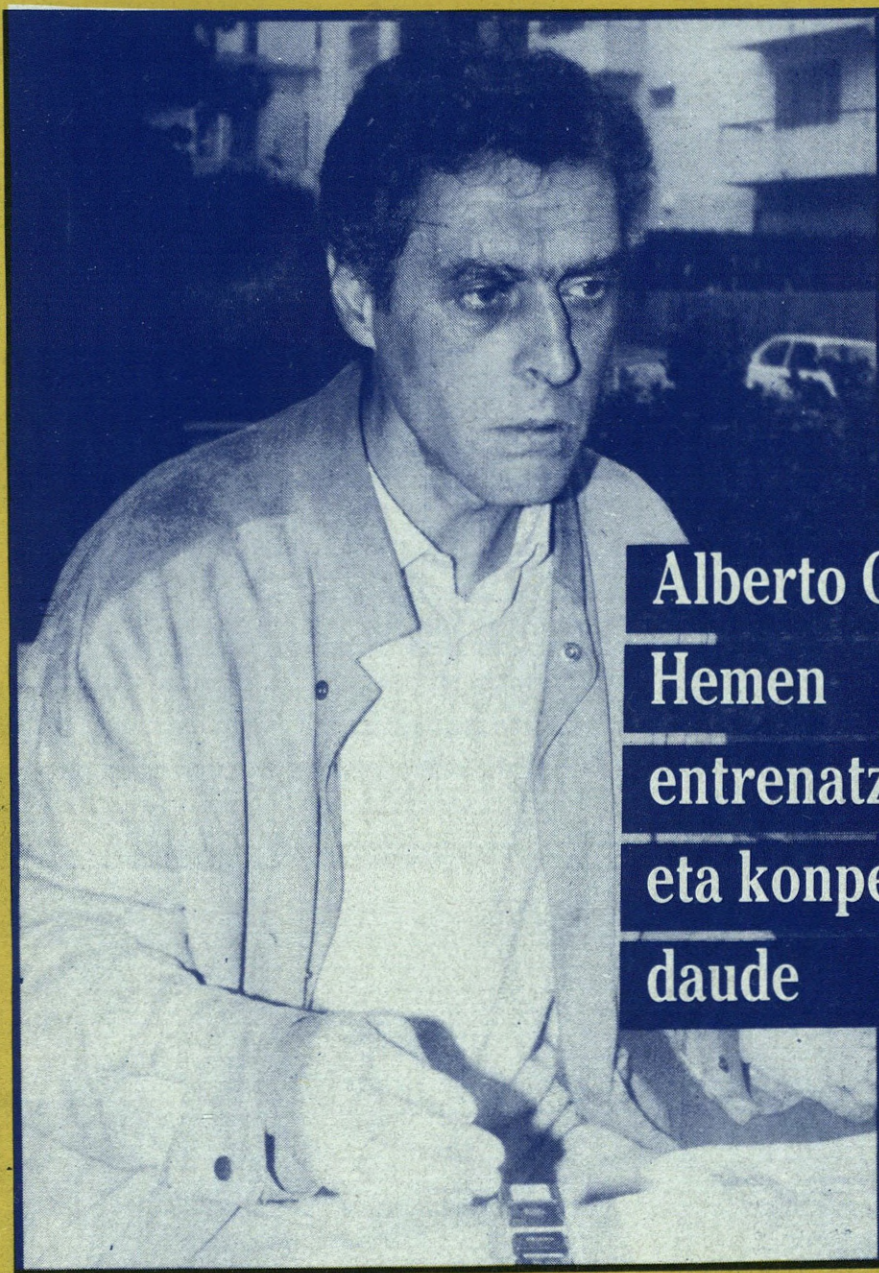

ARGIA

1986 Azaroa 9 — XLIX urtea — 1.124. zenbakia — 130 pezeta (BEZ barne) / 7 libera

Alberto Ormaetxea:

Hemen

entrenatzaile onak

eta konpetenteak

daude

Euskaldunok urritzen ari haurrik gabeko European

Datorren Azaroaren hamaseian ARGIA EGUNA

**IÑIGO AGIRRE REKIN
ELKARRIZKETA**

EKO

EKO ALTZA

Larratxo Ibilbidea, 96 zbk. ALTZA

S. Juan Bautista Koperatiba

Villas auzoa. Tel. 55 01 99 HERNANI

SUPER AMARA

Isabel II.a, 16 zbk. Tel. 46 11 77
DONOSTIA

EKO ASTEASU

Keelavite Poligonua, z/g. Tel. 69 25 26
ASTEASU

EKO AIETE

Grupo Etxadi. Tel. 21 14 88 AIETE
(Donostia)

EKO LASARTE

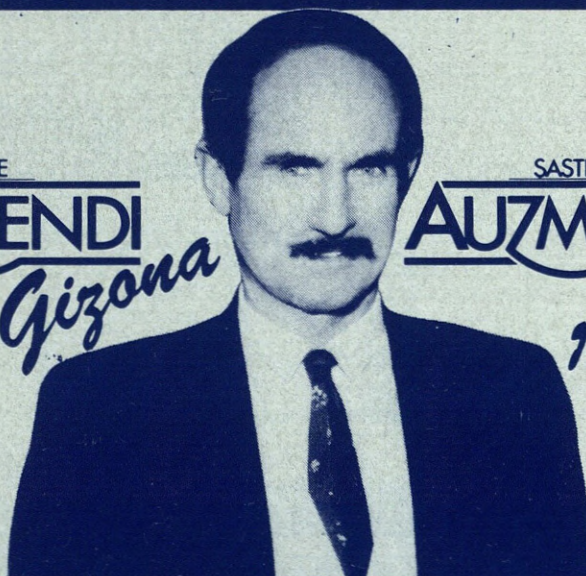
Loidi auzoa, z/g. Tel. 36 12 79
LASARTE

Vivodist

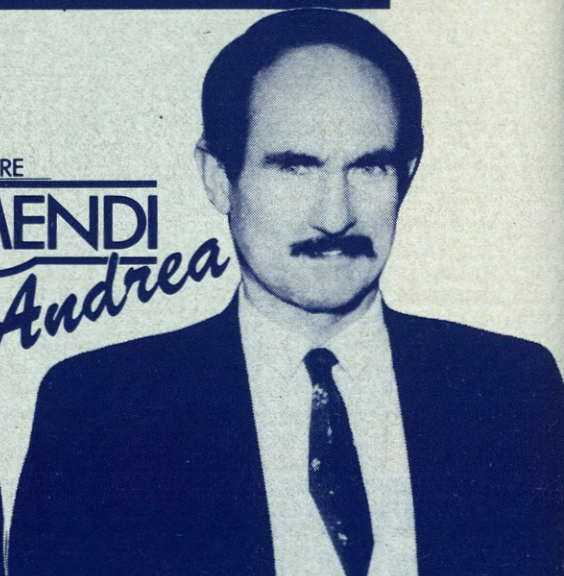
*Donostiako
emakumeak gizasemeen pare azkenean.*

AUZMENDIK BISKIAK ORAINGOAN

SASTRE
AUZMENDI
Gizona

SASTRE
AUZMENDI
Andrea

Avda. 11 y Vergara, 1

Donostiako estiloa

Gasteizko Parlamentuan baino lehen politikan ere bazen ezaguna, eta politikan baino lehen geografia munduan. Iñigo Agirrek aspalditik dauka, ongi me-rezita ziur aski, gizon polemiko delako sona. Bere alderdian indarrak gehien du-tenetakoa da, askoren ustez. Bila joan gatzazkia eta Deustuko Unibertsitateko bere talaletik oraingo panorama politi-koaz mintzatu zaigu. **14. orrialdean.**

8.000 biztanle galdu ditu Komunitate Autonomoak azken bost urteotan. Biz-kaia 12.000 galdu ditu eta Gipuzkoak 5.500. Arabak aldiz 9.861 irabazi ditu, eta hauetako zenbait beste bi probintzie-tatik helduak izanzen dira, Gasteiz Ko-munitatearen hiriburu bihurtu dutela medio. Euskal populazioa estankaturik gelditu dela frogatzen digu Agiñak **24. orrialdean.**

1.123. zenbakia

4.— Astegiroa.

POLITIKA

13.— Ttanttaka. **E. Galar.**

14.— Iñigo Agirrerekin elka-rrizketa. **L. Mintegi.**

17.— Eta azkenean gertatu zen. **I. Zubiondo.**

18.— Nazioartekoa.

ERREPORTAIK

20.— Euskal Herriko «squate-rrak» Londonen. **Alberto eta Segundo.**

22.— «Toki-Eder» ikastolan, euskara eta kirola uztartu nahi. **I. Alvarez.**

24.— Euskal populazioa, es-tankaturik. **Agiña.**

27.— Aste honetako elkarriz-keta: Alberto Ormaetxea. **T. Iturria.**

32.— Ur hegaztiak, neguko ibiltariak. **Saiarre.**

34.— Otiak, banaka ikusgarri, multzoka beldurgarri. **I. Irazabalbeitia eta J.M. Barandiaran.**

36.— Irakurleak mintzo.

KULTURA

37.— Kultur ataria. **Sabin.**

38.— Sorginologia eta zientzia paranormalen Ihardunaldi-ak Iruñean. **Akerbeltz.**

41.— Gexan Lantziri, Seaskako lehendakari berriarekin hizketan. **I.C.**

42.— Josu Zabalorekin, Irlan-dako ihardunaldien ingu-ruan. **I. Goitioltza.**

ETA BESTE

45.— Ziklokrossa: egitura se-rio baten premian.

47.— Bertsoak: **Xabier Isasi.**

48.— Denborapasak.

50.— Azkena: **J.L. Davant.**

Sorginologia eta Zientzi Paranorma-len ihardunaldiak ari dira Iruñean ematen. Urriaren 31an hasi eta azaroaren 9a arte Iruñea sorginei eta zientzi para-normalei buruzko ikerketen gune nagusi izaten ari da. Ostiral gauen eman zi-tzaien hasera datorren igandea arte Iru-ñean ospatuko diren Sorginologia eta Zientzi Paranormalen Ihardunaldi hauei. **38. orrialdea.**

Alberto Ormaetxea eibartarra oso ezaguna dugu euskal kirol munduan, Errealeko jokalaria eta entrenatzaile iza-na bait da. Bera ezagutzen duen edo-nork badaki ondo gizon honen katego-riaz. Hitz gutxiko gizona, serioa baina, aldi berean, atsegina eta umila. Bere ur-terik onenak Errealean igaro omen ditu eta orain dela bi urte Erreala utzi beha-rrean aurkitu zen. Alicanteko Hercules ekipoan denboralditxo bat pasa ondo-ren Donostiako Antiguo auzoan topatu dugu. **27. orrialdean.**

Jabea: Zeruko ARGIA S.A.L.

ARGIA egiten dugu:

Donostian: Mikel Antza, Iñaki Camino, Jon Barandiaran, Ostaiska Iras-torza, Gorka Izeta, Josu Landa, Pablo Sastre, Iñaki Uri, Xalbardin, Pello Zubi-ria, Joxemi Zumalabe.

Bilbon: Antton Azkargorta, Edorta Jimenez, Karmelo Landa, Laura Mintegi, Iñaki Uriarte, 'Anaitasuna Taldea'.

Gasteizen: Blanca Agiriano, Txo-txe Andueza, Irantzu Iriondo, Josu Ola-no, Pablo Ruiz de Aretxabaleta.

Iparaldean: Ladix Arrosagarai, Mikel Irizarren, Itxaro Borda, Allande Sokarros.

Iruñean: Jon Alonso.

Kolaboratzaileak: Xabier Agi-re, Martxel Aizpurua, Itziar Alkorta, Jo-seba Alvarez, Enrike Amonarriz, Joxe Azurmendi, Balere Bakaikoa, Amaia Elozegi, Enbido, Xabier Erro, Xarlot Etxezaharreta, Esther Forcada, Joxean Gezalaga 'Zaldubi', Gure Irratikoak, Ti-to Irazusta, Irulegi Irratikoak, Koldo Iza-girre, Kaki, Asun Larrañaga, Josetxo Li-zartza, Loren Loidi, Emilio Lopez Adan 'Beltza', Alfontso Martinez, F.J. Mendi-guren, Bego Montorio, Mikel Nabarro 'Trikuharri', Eneko Olasagasti, Xabier Portugal, Koldo San Julian, Andoni Sa-riegi 'Murumendi', Joseba Sarriónan-dia, J.L. Alvarez 'Txillardegui', Mikel Ubillos, Urederra.

Marraskilariak: Joxemi, Julio.

Publiztatea: Maximo Aierbe, Joxe Mari Ostolaza.

Administrazioa: Jon Barandia-ran.

Ardura teknikoa: Simeon Ba-rosso, J. Jose De Marcos.

D.L.: 80—1963.

Helbidea: ARGIA, Ametzagaña 19 Behea. 20012 Donostia.

Telefonoa: 28 33 99.

Inprimategia: Gráficas SEMI.

Ale Bakararra: 130 pezeta / 7 li-bera (BEZ barne).

1986. urterako harpide-tza sariak: (BEZ barne)

Hego Euskal Herria.....4.800 pezeta.
Ipar Euskal Herria.....330 libera.
Estatu Espainola.....4.800 pezeta.
Beste atzerriak.....6.600 pezeta.
Airez.....10.000 pezeta.

AZAROA 9 AZAROA 15

azaroaren 16an ilbete

mareak: (azaroaren 9an)
gora: 10.17 eta 23.20
behera: 03.41 eta 16.42

eguzkia: (azaroaren 9an)
irten: 07.54
sartu: 18.03

(ordulariaren ordutan)

liburuak

Mikel Mendizabal

EUSKAL IDAZLEAK

BASQUE WRITERS

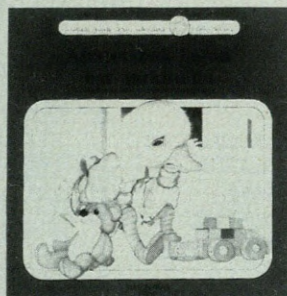
Titulua: Euskal idazleak,
Basque writers

Egilea: Euskal idazleen el-
kartea

argitaletxea: HEGATS

Ezaugarriak: 182 orrialde,
aldizkari elebiduna.

1983-an sortu zen ofizial-
ki Euskal idazleen elkarte.
Hasieratik, nazioarteko alo-
rrera ideki nahi izan ditu
bere ateak. Herri batean zu-
tabe ezin bestekoa dugu be-
rearen litetatura eta horre-
tako idazleak behar. Guz-
tira 135 idazle agertzen
zaizkigu. Gehienetan, egi-
leentzat garrantzizkoenak
direnak behintzat, autore-
aren argazki, biografia, kola-
borazio eta liburu nagusi-
nak azaltzen dira. Informa-
zio guztia helebidunez es-
keintzen dute, baina orain-
goan beste hizkuntza ez da
gaztelera, ingelesa baizik.
Pixkana-pixkana interna-
zionalizatzen, Hii!

Titulua: GLOBO BERDEA
saila. Aukeratu zure le-
hen abentura

Egilea: M. Leonard, D. Hoc-
kerman. J. Ormazabalek
itzulia

Argitaletxea: ELKAR

Ezaugarriak: Eskolaurre-
ra-
ko liburuak.

Gure haurrengan irakur-
keta piztu nahirik, jatorriz
ipar-Amerikar den liburu
sail honek, irudimena lan-
duarazi eta irakurketa bera
abentura bilakatzen du. Ho-
rretarako ezinbestekoa ger-
tatzen da hezitzaile edota
gurasoen laguntza. Esate
baterako orri erdiek, piz-
kortasuna eta ulermen glo-
bala bideratzen dute helbu-
ru... Baina material honek
erabilgarritasun osoa izan
dezan, Kataluinako argital-
penen erantsitako ohar
didaktikoak (jolas proposa-
menak) ere berekin ekar-
tzen ditu liburu bakoitzak
Orain arte argitaratu dira:

— HONTZ TXIKIA HA-
BIATIK KANPORA

— URTEBETETZEA

— AHATETXOAK LA-
GUN BAT AURKITU DU

— UNTXIA ETA BERE
ARREBA

— Laister, SAGU LANGI-
LEA eta PANDA HARTZA
GALDU EGIN DA plazaratu-
ko dira.

AUKERATU ZURE LE-
HEN ABENTURA haserako
irakurketa mailarako egin
den bezalaxe, laister ekingo
da AUKERA EZAZU ZURE
ABENTURA izeneko bildu-
ma. Azken hau gaztetxoent-
zat buruturiko saila da, eta
modu ezberdinetaz irakur-
tzeko aukeraz gainera, uste-
kabeko bukaera duten isto-
rioek osatuko dute. Itzulpe-
nari dagokionez, txikien sai-
la Joxean Ormazabalek
itzuli du, eta gaztetxoena
izango dena berriz, Iñaki
Mendigurenak ardurapean
eskuratuko da.

Titulua: TINTIN, Adarbaka-
rraren sekretua

Egilea: Herge, J.M. Azur-
mendi itzultzailea

Argitaletxea: ELKAR

Ezaugarriak: 62 orriladeko
komikia.

Argitaratu den, TIN-
TIN-en hamabigarren aben-
tura da hau, 40. hamar azke-
nera plazaratu zen lehenen-
go aldiz

Honako hontan, Haddock
kapitainarentzat erositako
opari batek, ADARBAKA-
RRA edo unikornio sekre-
tuaren bidean jarraituko di-
tu TINTIN eta bere lagunak.
Besteak beste, gerora adis-
kide zintzo izango dena,
baina oraingoan gaizkideen
zerbitzari den, Nestor Mido-
moa ezagutuko dute.

Eta abenturaz-abentura,
aipatzekoa da duen amaiera
bitxia, baina noski ez dizuet
guztia kontatuko...

Bi urte igaro dira Remi
Georges HERGE hil zenetik
eta orain dela egun gutxi
berpizturatu dela, "TINTIN
et l'alph-art" amaitu gabeko
bere azken lana, nahiz eta
oraingoz gure herrira ez iri-
tsi.

Bere bizitzan zehar era as-
kotako kritikak jaso ba zi-
tuen ere, TINTIN-en sortzai-
leak, Europako komikizale
gehien benegaratu zituen.
Amaitugabeko azken hori
tarko, 24 album burutu zi-
tuen eta guztira 18 hizkun-
tzetara itzuliak izan dira
mundu zabalean.

ADARBAKARRAREN
SEKRTETUA duzue ba,
ume, haur, gazte, heldu, za-
har eta adin guztietakoak,
kazetari honen azken aben-
tura

BIBLIOGRAFIA
GEOGRAFICA DE
EUSKAL HERRIA

EUSKAL HERRIKO
GEOGRAFI
BIBLIOGRAFIA

Titulua: Euskal Herriko
geografi bibliografia

Egilea: «Andres de Ureda-
neta» Euskal geografi
elkargoa

Editoriala: INGEBA, Eusko
Jaurilaritza eta Gipuzkoa-
ko forua aldundiaren la-
guntzaz

Ezaugarriak: Bibliografi li-
burua, elebiduna, 461
orrialde

«Anres de Urdaneta» Eus-
kal geografi elkargoak
1977garren urtean sortu
zen gure herriaren geogra-
fia landu nahiean eta batez
ere bere zabalkundean. Be-
re lanetan Euskal Herriko
zazpi lurraldeak ikertu ditu
eta lan honetan 1985eko
ekaina arte atera diren libu-
ru, tesi, informe tekniko...
jasotzen ditu. Hona hemen
liburu honen egitura:

- Geografia orokorra
- Geografia Fisikoa
- Biogeografia
- Geologia eta geomor-
fologia
- Uretako geografia
- Lurralde eta eskualde-
ko geografia
- Geografia ekonomi-
koa. Orokortasuna, lehen,
bigarren, hirugarren eta
laugarren sektorea
- Demografia historikoa
- Giza geografia eta biz-
tanleriarena
- Hiri geografia
- Material didaktikoa
- Aldizko argitarapena

Kartografiako bibliografia.
Hamaika liburu ezberdin
ikus dezakezue, gure he-
rriko geografia goitik gora
primeran ezagutzeko.

Titulua: Arte y artistas vascos de los años 30. Entre lo individual y lo colectivo

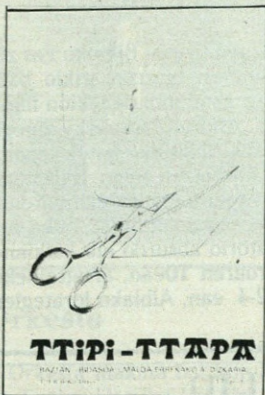
Egilea: Gipuzkoako Foru Aldundia

Ezaugarriak: 352 orrialde. Katalogoak, biografiak, argazkiak...

Gipuzkao Foru Aldundiak, gure herriko artea bultzatu nahiean, zenbait erakusketa eta liburen edizioak atera izan ditu. Lehengo urtean adibidez "amable Ariasen" erakusketa egin zen, Gipuzkoako Foru Aldundiko jauregiaren lehen men-debetetzear bezalaxe. Aurtan ere, "Toledo Tolmo" taldearena, Euskal Herritik kanpo artistenganako lehen hurbilketa. Bigarren hau, errepublika garaiko Euskal arteari burruzkua dugu. Garai hontako Euskal artea, beti zatika jaso eta aztertu izan da. Lan honetan, erakusketa egoki eta koerentea egiten saiatu izan da, garai-ko artista nagusienak kon-tuan hartuz, bai arkitektura, pintura, eskultura, taila, ze-ramika, arte industria-la....Hona hemen libuerua-ren erresumena

— Gipuzkoako artearen berrikuntza. Eleberrien sari-
ketak. Eduardo Lagarde,
Donostiako SPLEENa. Era-
kusketak. GU elkarteak.

— 1931-37 arteko Biz-
kaiko kronika. 1-estudioak.
Eskultura. Ekintza taldea.
Dekorazioa. 2- Datoen ar-
txiboa.: Sari eta bekak, pin-
tura, eskultura, bidriera, an-
tzerki dekorazioak, argaz-
kiak, iragarkiak, marraz-
kiak, katalogoak...

Aldizkariaren izena: TTi-
pi-TTapa

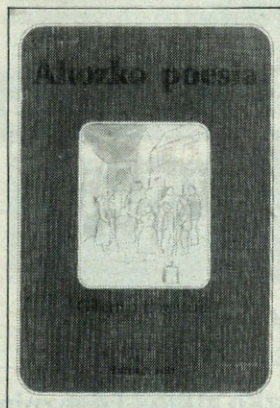
Ezaugarriak: Urtaro bakoit-
tzean ateratako aldizka-
ria. Baztan, Bidasoa,
Malda erreka, 42
orrialde.

Urrian, udazkenean ondo
sartu ondoren, atera zaigu
TTIPI-TTAPA-ren 17garren
alea. Onezkero, zenbait ur-
te daramatzate lanean, lu-
rraldeko berriak eskein-
tzen. Beti bezala, ipuiak,
poesia, bertsoak, lurraldeko
berriak, politika pixkat e.a.
Bertakoak bazarete edota

idea mota hauek pixkat la-
gundu nahi badituzue, 125
pezta (garagardo pare bat)
despoltsikatu.

ASTE HONETAN NABARMEN

Honetan ere, bertsolaritza bultzatzen

Titulua: Ahozko poesia

Egilea: Gillermo Etxeberria
Argitaletxea: EREIN

Ezaugarriak: 110 orrialde,
O.H.O.-rako testu liburua.

Poesiak dudarik gabe ga-
rrantzi handia du O.H.O.-n
eta noski gure kasua izanik,
aho poesia oraindik handia-
goa. Neke handiak egiten
ari dira bertsolaritza hau-
rren tartean garatu da
eta hemen dugu lan honen
adibide berria. Beti bezala,
idea pedagogiko moderno
batekin argitaratzen zaigu
liburua. Adibidez haurren
hizkuntzarekiko zaletasuna
jakinez: Hitz jokuak, ono-
matopeiak, jitanjaforak, hitz
deformatuak... Autorea,
haurren afizioa bultzatzen
saiatzen da. Hots, ez dadila
betiko literatur ikasgai la-
paitza izan, gauza interesga-
rri eta motibadorea baizik,
haurra, ikaslea eta poesiare-
kin triangulo afektiboa erai-
kitzen. Liburua hiru sailetan
banatzen da, O.H.O.-ko ziklo
bakoitzentzat. Hasieran an-
tologia dugu, haurrak ber-
tsoak irakur edo kanta di-
tzaten, eta ondoren ber-
tsoen komentarioa dator
irakasleari laguntza bikaina
emanik. Hemen motibazioa,
irakurketaren ulermena,
testu ingurua, edukia, per-
sonaiak e.a. lantzen dira.
Zer esanik ez, ziklo bakoit-

tzeko bertsoen zailtasuna
ezberdina dela; ikus ditza-
gun zenbait:

HASERA ZIKLOA

Atxia motxia perolipan,
nire semea errotan,
errotara nindola,
topa nuen asto bat,
kendu nion buztan bat,
ipini nion beste bat,
erota txikiak: klin klan.
Hona henmen erdi ziklo-
koa:

ASMAKIZUNA

1- Puntan punta bat
zorrotz zorrotza,
atzean zulo bat
zapal ta motza.
2- Atzean bi zulo
aurrean bi punta
mozten badakit
moztaillea naiz ta:
llea, ohiala, papera,
eta deskuidatuz gero
behatza ere baita.
Bukatzeo azken ziklo-
koa.

Brodutzen ari nintzen
ene salan jarririk
aire bat entzun nuen
itsasoko aldetik
untzian kantaturik

Interesgarria zaigu beti,
gure aho literatura garatze-
ko edozein lan. Hauek ia
beti haurrentzat eginak dau-
de. Ea hemendik urte batzu-
tara gure bertsolaritzak
gaur egun duen estualdia
gaituz, merezi duen mai-
lan jartzen den. Gogoak be-
hinzat ez dira falta

zinema

Goierriko zine kluba

AZAROA

8 Egun horretan, Ordi-ziako Herri Antzokian beti lez, "Eraserhead" (buru ezabatzailea) filma eskainiko digute zine klub honetakoek. David Lynch-en filma da, eta Henry izeneko mutil baten gora beherak kontatzen dira, istorioa surrealismo eta fikzio arteko eremu batean kokatuta dagoelarik. Pertsonai nagusi honek seme bat izatean ezagutzen dituen sentimenduak (gorrota, maitasuna...) izango dira filmaren ardatza. Erdi mailako familiari eginiko satira gogor bat litzateke film hau. Arratsaldeko 4etan, eta ondoren, solasaldia.

arteak

Udazkeneko Erakustaldia Miarrizten

Fontaine-Laborde izeneko elkarteak Miarrizten urtero antolatzen duen erakusketa honetan Alberto Piñedo pintorearen kuadro bat aipamen bereziak jasotzen ari da. «Gizona, itsasoa eta harkaitzak» izeneko lana da, hain zuzen ere, aipamen berezi hauek jasotzen ari dena. Hala ere, erakusketa honetan beste zenbait margolariren lanak ikusteko aukera dago azaroaren 23a bitarteararte.

Ricardo Tojaren lanak Bilbon

Bilboko Ederti erakusketokian (Errekaldeko Zumardia, 37) Ricardo Toja margolariak bere azken lamak erakusgai ditu. Hauen artean Urzelai euskal margolariari eskainitakoak azpimarratu beharko genituzke. Baina berak dioenez erakusketa honek Jose Antonio Agirre lehendakari izandakori eginiko omenaldia izan nahi du. Garrantzitsuak dira ere, bere bizitzan zehar ezagututako leku guztiak: Canarias, Busturia, Plentzia...

Sobietar zinema Bilbon

AZAROA

10 Joan den astean esaten genizuen bezala Bilboko Fas zineklub taldeak sobietar zinemari buruzko ziklo bati ekin dio azaroko hilabete honetan. Aste honi dagokion filma «Stalker» deritzan filma izango da. Andrei Tarkovsky zinegile errusiarraren filma honetan idazle zientifiko batek espazio batekin egiten duen bidai bat kontatzen zaigu. Bidaia garai baten meteorito bat erori zen toki batetara egingo dute eta istorioak sinplea badirudi ere, piskanaka piskanaka nahasten joango zaigu benetazko istorio absurdo eta kafkiano bat bihurtu arte. Emanaldia azaroaren 10ean, arratsaldeko 7,30tan izango da, San Vicente 2-4. ean, Albiako lorategien ondoan.

Natur Zientziei buruzko zikloa Legazpin

Legazpiko Kultur Etxean azaroaren 10etik 13ra bitartean Natur Zientziei buruzko filmen proiektzioak eskainiko dira. Kanadako Filmategiak utzitako filamk dira bertan eskainiko direnak: azaroaren 10ean "Beluga Baby" izeneko filma eskainiko da. Filma honetan Vancouver-eko aquarium-eko Beluga izeneko balearen jaiotza kontatzen zaigu. Gutxitan ikus ahal izan dugun gertaera. Ondoren, "Death of a legend" (Kondaira baten heriotza) izeneko botako da. Filma hau otsoen aldeko ohia bat da, otsoak guk uste bezain pizti basatiak ez direla erakusten digularik. Azaroaren 11ean berriz, "Le saumon de L'Atlantique" (Atlantikoko izokia) izeneko filmarentxanda izanen da, izokiaren bizitzari buruzko dokumental bikaina. Ondoren, "The Biosphere" (Biosfera) izeneko eskainiko da. Azaroaren 12an "Le caribou des toundras" (Tundretako karibuak), tunretan zehar dabilzan abere ibiltari hauei buruzko lan zientifikoa. Ondoren, "Le tresor des grotocéans" (Itsas hondoetako altzorra) filmak itsas azpiko fantasia bat kontatzen digu, ekologi mezu bat barne duelarik. Egun berean ere, "A great white bird" (Hegazti handi zuria) filma ikus ahal da. Bukatzeko, azaroaren 13an "L'Univers aquatique" filmak kamara soil batek urpeko munduari buruzko sekretu eta ezkutapenak agerian jarriko dizkigu. Ondoren, "Helix" izeneko eskainiko da, Mendi Arroksuetan dauden eskiatzeko pista batzuen berri eman dugun filma. Azkenik, "Face of the earth" (Lurraren aurpegia) izeneko filma botako da.

antzerkia

Antzerki

kanpaina

Tuteran

Tuterako Udaletxeak antzerki mailako kanpaina bati ekin dio azaro honetan. Hilabete zeharreko ostiraletan zenbait antzerki emanaldi eskainiko da Tuterako lau toki ezberdinetan. Lehen emanaldia azaroaren 7an izan zen, Luis Alonso de Santos-en «Bajarse del moro» antzerki lanaren emanaldia, hain zuzen ere. Bigarrena, azaroaren 14an izango da eta egun honetan Nafarroako Antzerki Iraunkorrek «Pot-Mortem» deritzan lana eskainiko du. Azken lan hau Jabier Ibañez tuterarak idatzi eta zuzendutako lana dugu. Hilaren 21ean Cartel Teatro-ren «El gallinero» deritzan lana eskainiko da.

kantaldiak

□Azaroaren 9an Iruñeako Anaitasun **Nina Hagen** eta **Lene Lovitch** kantalariek kontzertu bat eskainiko dute.

□Azaroaren 8an berriz, **Johnny Thunders** rock musikariak kantaldi bat eskainiko du Gasteizko The End izeneko lokalean.

□Azaroaren 8an ere, **Erreka** eta **Legítima defensa**, Pasai Donibaneko Santiago plazan, gaueko 10etan. Ondoren, **Egan**.

□Azaroaren 8an Hernaniko Yausikan arratsaldeko 8,15etan, **Thor**. 15ean berriz, **Averno**, leku eta ordu beretan. Bi-biak, heavy korrontearen barnekoak.

□Azaroaren 15ean **Benito Lertxundiren** kantaldi bat ospatuko da Biriutuko elizan gaueko 9tan.

□Azaroaren 15ean **Gonzal Mendibil** berri, Amasako pilotalekuan gaueko 10,30tan kantaldi bat eskainiko du.

□Azaroaren 15ean Irulegin **M-ak** taldeak «Denentzat» izeneko egoitzankantaldi bat eskainiko du gauerdiko 12tan.

Euskadiko Orkestra

azaroa

11 Udazken honetan Euskadiko Orkestra makina bat kontzertu eskaintzen ari da Hego Euskal Herriko lau hiriburutan. Honokoak dira hurrengo aste honi dagozkion hurrengo kontzertuak: azaroaren 11ean G. Rossiniren «Pequeña Misa Solemne» delakoa eskainiko du Donostiako Astoria antzokian ilunabarreko 8ak laurden gutxitan. Enedina Lloris (Sopranoa), Helga Muller Molinari (mezzoa), Vinson Cole (Tenorea), Giorgio Surjan (Baxoa) eta Donostiako Orfeoia entzun ahal izango dira. Euskadiko Orkestaren zuzendaritza lana Maximiano Valdes-en esku geratuko da.

azaroa

17 17an berriz, Bilboko Gayarre antzokian Beethoven-en 8. sinfonia entzuteko aukera izango da arratsaldeko 8tan. Hemen ere Maximiano Valdesek zuzenduko du Euskadiko Orkestaren emanaldi hau.

ihardunaldiak

Ekologi astea Oreretan

Azaroaren 13, 14 eta 15erako Oreretan topaketa ekologista batzuek eratu dira. Egun hoietarako prestatu duten egitaraua honakoa duzue. Hilaren 12an, ehizea gaitzat harturik, mahai-inguru bat izango da, sarrera gisa bideo bat emango delarik. 13an, agian Irurtzunik Andoainera joango den autobiar buruzko mahai-ingurua. Egun honetarako ere diapositiben emanaldi bat iragarri dute. Eta azkenik, 14rako, «Zentral Nuklearrak gaur egun» gaitzat hartuta, Gerra Nuklearra oharrazteko Mediki Elakarteko partaide den bat izango da hizalari.

«Emakumea eta Gerra Zibila»

azaroa

11 Nafarroako IPESeko Emakumearen Ikasketa Departamentuak azaroaren astearte guztietarako Gerra Zibilean emakumeak nolako partaidetza izan zuen aztertu nahian hitzaldi sorta bat antolatu du. Honela hilaren 11rako, Bartzelonako Unibertsitatean Historia sailean irakasle den Mari Nash-ek «Erresistentzi antifasista eta iraultza soziala: emakumearen protagonismoa» aztertuko du. Ekitaldi hau, Irulegi Runa Aretoan arratsaldeko 7,30tan izango da.

Arrano Beltzaren kultur ekitaldiak

Donostiako Alde Zaharrean kokaturiko Arrano Beltzak eratu dituen kultur ekitaldiak aurrera doaz. Honela azaroaren 7an, «Erotismoa eta euskal gizartea» izenburupean, Imanol Lazkano bertsolaria, Baionako Itxaro Borda idazle eta kazetaria, Tere Irastortza idazlea eta hiztegi erotikoren egile den Ramon Etchezarreta bilduko dira mahai-inguru batean, Pako Aristi moderatzailea izango delarik. Mahai-inguruaren segidan jaki afrodisiakoz osaturiko afari bat ospatuko da. Telefonoa 425213 duzue.

Irakasleen eguna Durangaldean

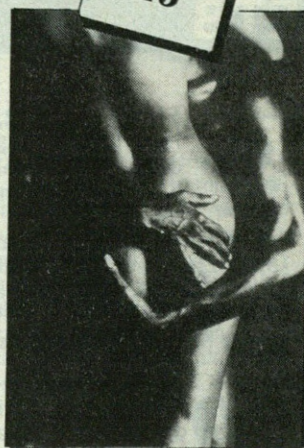
azaroa

9 Durangaldean AEKren hamabost urteurrena ospatzen dela eta, nolabaiteko ospakizun usaia eman asmoz, urte guzti hauetan bertatik iragan diren irakasle guztiak elkartuz, «Irakasleen eguna» ospatzea pentsatu dute azaroaren 9an. Egun honetan, esan bezala, bazkari bat izango da, bertolari, trikitilari, eta beste alaiagarri batzuekin osaturik.

ikastaroak

Gipuzkoako Irakasle Elkarteak bi ikastaro eratu

Donostian dagoen Irakasle Elkarteak azarorako bi ikastaro eratu ditu. Lehenengoa hilaren 3rako zegoen iragarrita, bigarrena aldiz hilaren 7rako. Ikastaro honen izenburua «Musika, hizkuntza lantzeko baiabidea» izango da. Irakaslea Jon Lasa. Ordua eta lekua: Getatik 9etara Tolosan.

Larrua lantzeko ikastaroa Hondarribian

Azaroan eman zaio hasera larrua lantzen ikasteko Hondarribiko Udalak eratu duen ikastaroari. Ikastaro hau ostiral erratsaldetan eta larunbata goizetan izango da 60 ordu iraungo dituelarik. 1.400 pezeta ordainduz gero ikastaro honetan parte hartu nahi dutenek udal bulegoetan eman dezakete izena.

Monitore ikastaroa Bilbon

Bilboko «Urtxintxa» atsedendirako hezitzaileen eskolak monitoreentzako eratu duen ikastaroaren barruan datozen egunetarako egitaraua honakoa da: azaroaren 7an norberaren atsedendaldia landuko da. Eta 14an berriz, atsedendaldien dimentsio hezgarriak.

Mimika ikastaroa Donostian

Azaroaren 7an emango zaio hasera mimika ikastaroari Donostian. Ikastaro honen ordutegia honokoa hau duzue: ostiralean arratsaldeko 7etatik 9etara, eta larunbatetan arratsaldeko 5etatik 7etara. Prezioa dohain izango da. Parte hartu nahi dutenek helbide honetan eman dezakete beren izena: Errege Katolikoak, 14 astelehenetatik ostiraletera arratsaldeko 7,30tatik 9etara bitartean.

Euskara ikastaroa Hondarribian

Hondarribiko Klink Elkarteak egun hauetan hasiko du eratu duen euskara ikastaroa. Irakaslea Martin Iturbe izango da. Bertan parte hartu nahi duten guztiak, beren izena Klink Elkartearen eman dezakete arratsaldeko 6etatik 7etara bitartean.

ETB

azaroak

9

igandea

11,02: Meza. 12,00: Klasikoen txokoa. 13,00: Haur Kirolak. 14,30: Teleberri. 14,40: Herkuloi-deak (m. bizidunak). 15,00: Pottokiak (m. bizidunak). 15,30: Don, Don, Kikilikon (pailazoak). 16,30: Simon eta Simon (telesaila). 17,30: Kenny Everett show (umorezko saioa). 18,00: Txoria dut maite. 18,30: Emakume bionikoa (telesaila). 19,30: Basabizitza (dokumentala). 19,15: «Bihotz aldaketak» (luzemetraia). 21,30: Gaur egun. 21,50: Euskara Nafarroan (laburmetraia). 22,15: Kirolez Kirol. 23,45: Amaiera.

azaroak

10

astelehena

13,00: Pottokiak (m. bizidunak). 13,30: Kirolez Kirol. 14,30: Teleberri. 15,00: Bai Horixe. 15,30: Casablanca (telenobela). 16,30: «Bihotz aldaketak» (luzemetraia). 18,30: Haur Kirolak. 20,00: Plastikozko gizona (telesaila). 20,30: Magnum (telesaila). 21,25: Bai Horixe. 21,30: Gaur egun. 22,00: «Abentura harrigarria» (luzemetraia). 23,40: Gaur egun.

azaroak

11

asteartea

14,00: Plastikozko gizona (m. bizidunak). 14,30: Teleberri. 15,00: Bai Horixe. 15,05: Casablanca (telenobela). 16,35: «Abentura harrigarria» (luzemetraia). 19,50: Barazki sorta (m. bizidunak). 20,15: «Litxarrera» (luzemetraia). 21,25: Bai Horixe. 21,30: Gaur egun. 22,00: Aurrez aurre. 22,30: Tenko (telesaila). 23,30: Gaur egun.

azaroak

12

asteazkena

14,00: Barazki sorta (m. bizidunak). 14,30: Teleberri. 15,00: Bai Horixe. 15,05: Casablanca (telenobela). 16,00: «Litxarrera» (luzemetraia). 19,30: Dotakon (m. bizidunak). 20,00: Ransay gaztea (telesaila). 21,00: Kafe ordua. 21,25: Bai Horixe. 21,30: Gaur egun. 22,00: Mahai Ingurua. 23,30: Gaur egun.

azaroak

13

osteguna

14,00: Dotakon (m. bizidunak). 14,30: Teleberri. 15,00: Bai Horixe. 15,05: Casablanca (telenobela). 16,00: «Lehengusine Angelica» (luzemetraia). 19,32: Xagu ausarta (m. bizidunak). 20,00: Emakume bionikoa (telesaila). 21,00: Kafe ordua. 21,25: Bai Horixe. 21,30: Gaur egun. 22,00: Munduan zehar. 22,45: Borgiarrak (telesaila). 23,45: Gaur egun.

azaroak

14

ostirala

14,00: Xagu ausarta (m. bizidunak). 14,30: Teleberri. 15,00: Bai Horixe. 15,05: Lur berriak (telenobela). 16,25: «Itzi gorria» (luzemetraia). 19,32: Hartzaren irakaspenak (m. bizidunak). 20,00: Hit parade. 20,30: Aurkupe. 21,00: Bai Horixe. 21,30: Gaur egun. 22,00: Kirolez Kirol. 22,30: «Blume maitemindurik» (luzemetraia). 24,20: Gaur egun. 24,30: Fede Giroan.

azaroak

15

larunbata

9,30: Superman (m. bizidunak). 10,00: Herkuloi-deak (m. bizidunak). 10,30: Cassie Palmeren ikarak (telesaila). 11,00: Magnum (poliziakoa). 12,00: Don Don Kikilikon (pailazoak). 13,00: Aita, be-deinka nazazu (telesaila). 13,30: Hit Parade. 14,00: Arkupe. 14,30: Teleberri. 15,00: Hartzaren irakaspenak (m. bizidunak). 15,30: Kirolak. 17,00: Ramsay gaztea (telesaila). 18,00: Borroka libre. 18,30: Hardy'tar mutilak (telesaila). 19,30: Traste zaharren kutxa (zinema komikoa). 20,30: Gazteak. 21,00: Ipuin harrigarriak (telesaila). 21,30: Gaur egun. 21,50: «Brinks: mendeko lapurreta» (luzemetraia). 23,30: Ihunabar aldea (telesaila).

Oharra: programazio honetan egon daltekeen edozein huts edota azken orduko aldaketaren erantzukizuna ETBrena berarena da, halaber zehaztu gabeko programena.

aste honetako luzemetraiak

Filme zaharrak eta berriak

Aste honetan, azken bolada honetan bezala, denetarik izango dugu. Gaien aldetik, Ipar mendebaldeko konkistatu zuten garaioak, medikuntza alorrekoak, mafia girokoak e.a. Filme hauen adinak ere oso desberdinak dira, hor ditugu 1954an eginikoa «Abentura harrigarria», «Bihotz aldaketa» 1981ean burutua, beraz, oraingo honetan aniztasuna izango da nagusi.

Luzemetraien zuzendariak, aurreko astean ez bezala, ez dira ezagunak izango, hala ere, salbuespentzat har dezakegu Federico Fellini-rena: honek eginiko luzemetraia «Litxarrera» asteartez ikusteko aukera izango dugu.

Antzesleak ere, ezagunak ez izan arren, Karl Betz, Stephen Collins e.a. antzesle nagusi gisa azalduko zaizkigu. Aste honetako bost filmeetan jende ez ospetsuaren lana ikusteko aukera izango dugu eta eskergarria iruditzen zaigu asperturik, edo ta ohiturik bait gaude betiko aurpegi ezagunak ikustez.

azaroa

9 Bihotz aldaketa.

1981ean buruturiko luzemetraia dugu. Honen zuzendaria Richard Pearce da eta pelikula osatzeko antzesle hauek erabili zituen: Donald Sutherland eta John Marley paper nagusietan.

Luzemetraia honen istorioaren mamia huxe da: Sutherland sendagilea, ospitaleko sendagile eraginkorra, operazio zail baten lekuko bihurtuko da, honetan bihotz mekaniko bat gaiso batetan ezarri nahi izango da baina Sutherland sendagileak beldur handiz ikusiko du ebaketa hau dakarren arriskuengatik...

azaroa

10 Abentura harrigarria.

Amerikako mendebaldeko menderatu zuten garaian kokatzen da filme hau.

Nueva Orleans-etik Californiara doan karabana baten istorioa izango dugu. Bertan, gurdietan doan jendearen haserreak eta jelskeriak azalduko zaizkigu. Hauen ondorioz, hilketa eta ekingia ugari ikusteko aukera aparta.

Luzemetraia hau, Joseph Kane-ren zuzendaritzapean burutu zen eta 1954. urtearen inguruan amaitutzat jo zen.

Antzesleen artean, Vera Raston eta John Leslie-ren lana izango da aipagarri, hauek eramango bait dute istorio gehienaren zama.

azaroa

11 Litxarrera. Erroman

hiru azpilapurrek osatzen duten taldeak, «organizazioa» sartu nahi du. Talde honetan, apezariaren laguna den azpilapur bat dago. Hirukote honek lan berriak egin nahi ditu eta halako batetan arrakasta handia duen aspaldiko lapur lagun batekin topo egiten dute. Honek Eguberritako festara gonbidatzen ditu bere etxe ederre-ra. Augusto liluraturik gertatzen da, une horretan konturatzeko da azpilapur gizarajo bat besterik ez dela.

Honelako batetan, bere alaba Patriziarekin topo egiten du eta txundituta gelditzen da asko hazi bait da. Neska, bazkaltzera eta zinemara eramaten du baina aspaldiko biktima batek ezagutu eta atxilotzen dute.

Sei hilabete espetxean igaro ondoren kaleratzen da eta alabak errespetoa galdu diola konturatzeko da. Bere adiskideak aurkitu eta taldea berrosatua izango da baina aldaketa batekin, Augusto bere biktimetaz errukitzen da, lapurtzeko gaitasuna, honez gero, ahitu zaio eta honen frogaz adierazgarria, Patrizia antzeko neska elbarri bati lapurtu eta dirua bueltatzeko diotenean izango da.

Luzemetraia honen zuzendaria Federico Fellini dugu eta zuzendari italiar honekin batera antzesle gisa Broderick Crawford eta Julietta Masina ditugu.

AZAROA

13 Brinks, mendeko lapurreta. Oraingo hau pelikula berria dugu, 1976an burutua, hain zuzen ere. Marvin Chomsky-k eraman zuen zuzendaritza eta antzesletzat Karl Betz, Stephen Collins, Burt Bebering eta Jenny O'Hara izan zituen. Ekintzazko filmea dugu eta moeta honetako filmezalea dena, Ostiralean aukera bikaina izango du.

1950eko urriaren 17a. arratsaldeko zazpi t'erdia inguruan. Oso ondo harmaturik eta hobeago estalirik, gaizkile talde batek 275 miloi dolar lapurtzen ditu, eta ihes egitea ere, lortzen du.

F.B.I. delakoak, sei urte igaro zuen dossiera burutzeko. Jende ugari hil zen gertaera honengatik eta lapurrek atraku hau burutzeko hiru urte behar izan zuten.

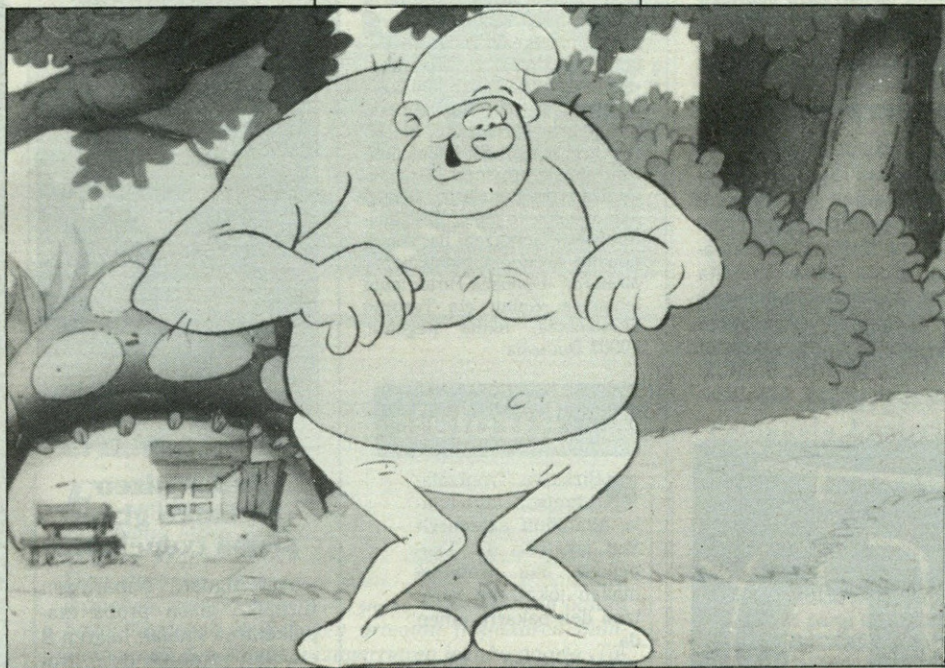
Gaur egun, «mendeko lapurketa» eta «ustegabeko lapurketa» bezala ezagutzen dugun istorioa dugu honako hau.

AZAROA

14 Blume maitemindurik Abokatu baten istorioa dugu beste hau. Abokatu honek ezin du jasan emaztea izandakoaren uztea. Buru-hauste hau gainditu nahiean beste zenbait emakume bilatzen du, baina beti ere, emaztea izandakoaren bizitzan pentsatuz.

Abokatuaren zerregin bakarra zera izango da: ea emaztearekin berriro ere, harremanetan jartzen den.

Antzesle nagusi bezala George Segal dugu eta lankide gisa Susan Anspach eta Chris Christofferson. Hauek zuzentzen Paul Mazursky ahalegindu zen.

botoia sakatu aurretik

«Casablanca» telesailari agur

Aurreko astean «Colomba»k «Sorteria»-ri lekua kentzen bazion, oraingo honetan «Casablanca»k «Colomba»-ri kenduko dio.

Ikusten denez, telesail luze horietaz ahazten ari dira eta, eskuarki, bospasei kapitulutako telesailletara jotzen ari dira. Honela, behintzat, brasildar amaiezin telesailak ahaztuko ditugu.

Aste horietako telesailak ere, lau kapitulu izango ditu, ostegunean amaitzen delarik eta «Lur berriak» deituriko telesaila telebistan agertuko zaigu. Telesail labur hauekin istorioaren haria jarraitzea ez da batere zaila eta erizpide zuzena delakoan gaude. Telesail laburrak atsegin badituzu, zure modukoak izango direla espero dugu.

Marrazki bizidun ugari

Hutsuneak betetzeko diren ala haurren denborapasatzat hartzen dituzten, ziur ez dakigu, baina ugaritzen ari direla, bistan da.

Igandean, hor izango ditugu, bazkalostean, Herkuloideak, eta jarraian Pottoki maitagarriak. Azken aldi honetan ohitutzen hasiak ginen bazkal ondoren kirolen bat zuzenean ikusten baina, tamalez, aste honetan ez dugu neiz marrazkiak ikusi ahal izango ditugu, agian norbaitzu poztuko dira. Beraz, berrogei minututako saioaz gozatu nahi duenak, badaki, Igandean hurretan botoia sakatu.

Igande honetan ere, bost t'erdietan farre egiun nahi baduzue, zuekin Keny Evert izango duzue.

Arkupe, saio berria

Hasier Etxeberriak ekarri digu aspaldi honetan desiratzen genuen saio berria. Txori txikiak, behingoz, ezuste on batez alaitu gaitu.

Hala ere, aitortu behar dugu, «Arkupe» saio berriaz ezertxo ere ez dakigula, eta guk, nahiz eta informatu nahi izan, beste batzuren errua jasan behar dugula eta zuek gurekin batera.

Ostiralean, zortzi t'erditan ikusteko aukera izango da eta ordu erdiz iraungo du. Ezinean aurkitzen bazarete, bigarren aukera larunbatez izango duzue.

Ea, guk espero dugun bezain onaden.

lehiaketak

Kultur lehiaketak Araban

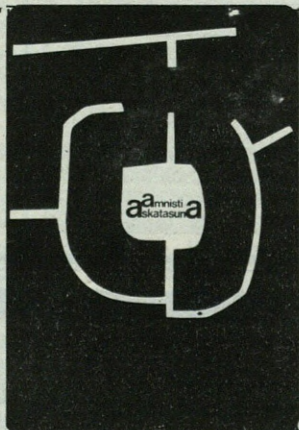
Gasteizko Aurrezki Kutxak, «Obras sociales» delako sailaren bitartez, hiru kultur lehiaketa konbokatuta ditu azken egunotan, denetan obrak aurkezteko epeak abenduaren 31an amaituko direlarik. Lehiaketa bat, pintura, eskultura eta beste arteei dagokie, ondoren Audio, Gasteiz eta Amurrioko aretoetan erakutsiko direnak. Bigarren lehiaketa literaturazkoa da, erdaraz nahiz euskaraz, ipuia, olerkia eta saiakera arloetan, gai mugatzaile batekin: «Gasteiz eta Araba, edozein esparrutan», diote. Hirugarren lehiaketa musikari buruzkoa du: Arabako musikaren konposaketarako IV. lehiaketa, edozein musikarientzat irekia; lau minututatik hamarretara bitarteko lanak izan beharko dute, beti ere Arabako kultur eta herri ohituretan oinarrituta gainera.

II. «Gabonetan Amnistia» olerki sariketa

Bermeoko Amnistiaren Aldeko Batzordeak, euskal kultura lagundu eta amnistia lortu nahian eratu duen «II. Gabonetan Amnistia» olerki sariketaren berri eman du. Olerkiek euskaraz idatziak eta argitaragabeak behar dute izan. Gaiak: Gabonak, Amnistia, Atxilotu, Errefuxiatu, Exiliatu, Estraditatu eta Deportatuak jasaten ari diren egoera larria eta baita ere Negoziazioa. Idazlan bakoitzaren hiru kopia bidali behar dira, era soil batez azalezatuta. Hedapena 200 lerro gutxienez. Emanaldi epea abenduaren 2an amaitzen da. Eta igorpen helbidea honoko hau duzue: Bolatoki taberna, Bolatoki kalea zenb. gab., Bermeo (Bizkaia), «Gabonetan Amnistia» adieraziz.

Zine eta bideo lehiaketa Gasteizen

Gasteizko Kutxak, Arabako IV. Zine eta Bideo Lehiaketaren antolatetari ekin dio, bertan zinema eta bideozale diren guztiek esku har dezaketelarik. Lehiatzaileek landu beharko duten gaia honoko hau da: Gasteiz eta Araba edozein esparrutan. Lanak aurrez inon saritugabeak eta orijinalak behar dute izan eta aurkeztuko diren zintek hogeita hamar minututako iraupena izan dezakete gehienez. Lanak bidaltzeko epea abenduaren 31an amaitzen da.

Terrore Gaua Oreretan

Oreretako King Kong zine klub taldeak urtarilaren 16an ospatuko den Terrore Gaua izeneko jaiaren inguruan txartel lehiaketa bat antolatu du. Honokoak dira lehiaketa honetan parte hartzeko asmorik baldin baduzue bete beharko dituzuen baldintzak: lanak DIN A-2 neurrian aurkeztu beharko dira, nahiz kolorez nahiz txuri bektzez. Gaia ospatuko den Terrore Gaua izango da eta bertan azalduko den testoa honokoa izan beharko du: «Terrore Gaua/ 1987ko Urtarrilaren 16a/ Erreterria». Lanak Candanchu tabernan (Maria de Lezo Kalea, Erreterria) utziko dira, edo ta Jose Manuel Bernardo Galani emango zaizkio (Elias Salaberria, 10. Igo. esk.) abenduaren 6a baino lehen. Edozein argibide nahi izanez gero, dei ezazue 516771 (edo 516571, ez gaude oso seguru) telefonora eta aurretik aipatutakoarengatik galdetu.

Arte Plastikoen II. Lehiaketa antolatu

Ordiziako Kultur Sailak antolatutik Arte Plastikoen II lehiaketaren berri eman dute. Lehiaketa honetan izango diren sail ezberdinak hauek dira: eskultura, pintura, argazkigintza, marrazkia, komikia eta zeramika. Sariturako lanak Barrena Kultur Etxean jarriko dira ikusgai.

IX. «Donostia Hiria» Ipuin Lehiaketa

Donostiako Kultur eta Turismo Ekintzetxeak, Aurrezki Kutxa Munizipalaren laguntzaz, «Donostia Hiria» ipuin lehiaketa antolatu du aurtengoan ere. Ipuiak gaia libre dute, eta lehen argitaragabeak behar dute izan, lanek gehienez 12 orrialde izan dezaketelarik. Idazlanak bidaltzeko epea abenduaren 6an amaitzen da, lanak honako helbidera bidali behar direlarik: «Donostia Hiria» ipuin lehiaketa, Kultur eta Turismo Ekintzetxea, Reina Regente, 20003 Donostia.

kirolak

■ Bizkaiko Trontzalari txapelketako finala Abadiñon azaroaren 8an jokatu da. Txapelketa hau probintzi mailan jokatzeko gertatzen den bakarra omen da.

■ Azaroaren 15ean Billelan Bizkaiko idi proba txapelketa jokatu da. Zazpi bikotek hartuko dute parte eta saria El Corte Ingles-ena omen da.

Idi

probak

Aian

Hilaren 7, 8, 9, 10, 14, 16 eta 17rako Aian idi proba batzu iragartzen dira. Proba hauetan parte hartzeko izen emateak Aiako Udaletxean egin behar dira. Telefono zenbakia 834223. Hogeita plaza gutxienez egiten dituen bakoitzak 25.000 pezetza jasoko ditu.

Nabarnizen Bizkaiko gizon proba txapelketa

Aurtengoan Nabarnizen Bizkaiko gizon proba txapelketaren finalak hilaren 8 eta 9an jokatu dira. Proba hauek Herri Kirol Federakundeak kontrolatuko ditu. Nabarnizko harri berria erabiliko da txapelketa honetan, proba bakoitzak ordu erdi iraungo duelarik.

bertsolaritza

A.Zelaiari

omenaldia

Hendaian

Azaroaren 8an, larunbata, bertso saio bat izango da Hendaiaiko Merkatuan Andoni Zelaia errefuxiatu politikaren omenez. Honako bertsolari hauek hartuko dute parte 8etan hasiko den saioan: Lazkano, Telleria, Mendizabal, Zelaia, Alkat, Xanpun eta Xalbador.

Andoni Zelaia, Frantzia-

ko justizapean, Pabeko espetxean dago gaur egun, straditutako ote duten arrisku bizi.

1978. urtean egin zuen ihes Bidaniako bertsolari honek Ipar Euskal Herrira. «Eraiki» kultur elkarteko partaide eta Hendaiaiko «Bertso-eskola»ko ardura-dun bezala aritu izan zen atxilotu bitartean.

euskalherriko trikitixa txapelketa 1986

-diskoa

Trikitilari gazteen erasoaren lekuko

Euskal Herriko trikitixa
 txapelketa 1986
 IZ

Errore tekniko batek bere argitalpena atzeratu, eta semifinaletako grabaketaren kaseteen aipamena egin baino lehen gaineratu digu IZ disketxeak aurtengo trikitixa txapelketaren finaleko diska-kasete bikoitza. Esan dezagun, beste ezer baino lehen, semifinaletako grabaketa kolezionistentzako pieza inportante bat baldin bada, finalekoa dela azken urteotan trikitixaren munduan eman den aldaketa izugarriaren lekuko aparta. Tapia-Leturiak beste faboritoiei irabaztearen oihartzunak oraindik aidean dabilta, eta seguruenik eztabaida gehiago ere ekarriko dute.

Diska bakoitzean lau bikote sartzen dira, alde banaan bina, eta beti ere beren piezak ordena berean eskainiz: trikitixa, porrusalda, fandangoa, arin-arina eta bidekoa. Zabale anaiak, Pagadi anaiak, Jauregi anaiak eta Miren-Iturbide sartu dira lehen diskan. Bigarrenean berriz Martin-Imanol, Imuntzo-Epelarre, Tapia-Leturia eta Kepa-Motriku. Diskaren atzeko aldeari begirada bat ematea aski da gauza batez ohartzeko: ugariak direla Pepe Yantziren piezak; bikote guztiek jotzen dute bat bederen Pepe zenarena eta Miren-Iturbidek hiru. Kepa-Motriku dira horri uko egin dioten bakarrak, eta doinu guztiak Keparenak dira, herrikoi bat salbu. Kontutan hartze-ko xehetasuna.

Berandu bada ere, kalean dabil polemika, eta Kepa Junquera da epaimahaiaren lana zalantzan ipini duen lehendabizikoa. Grabaketa orain astiroago entzunez trikitizaleak berriz juzgatu ahal izango du epaimahaiaren erabakia zuzena zenet. Adineko trikitizaleak, aldiz, bere aspaldiko mitoen falta nabaritu du izen guzti horien artean, Martinena ez baldin bada. Izen berriak, ordea, bazterrek erreaz datoz, eta horien kalitatearen frogarik onena IZk hain txukun aurkezten duen diska bikoitz honetan duzu.

ARTASO

jaiak

Bizkaia:

☐ Arrieta, 12an.

Gipuzkoa:

☐ Arama, 12an.

Araba:

☐ San Millan, 12an.

Nafarroa:

☐ Abaurrea Behekoa, 12an

☐ Aldaz, 12an.

☐ Arano, 10ean.

☐ Argiñano, 12an.

☐ Ariz, 12an.

☐ Artaiz, 12an.

☐ Atondo, 12an.

☐ Azparren, 12an.

☐ Beire, 12an.

☐ Bearin, 12an.

☐ Ekai, 12an.

☐ Eguaras, 12an.

☐ Erize, 10ean.

☐ Estenoz, 12an.

☐ Gainza, 12an.

☐ Garinoain, 12an.

☐ Irurzun, 10ean.

☐ Legaria, 12an.

☐ Legasa, 10ean.

☐ Lete, 12an.

☐ Loza, 12an.

☐ Nugeta, 12an.

☐ Nabas, 12an.

☐ Nuin, 12an.

☐ Oilgoien, 10ean.

☐ Peternain, 12an.

☐ Sarasa, 12an.

☐ Ubani, 12an.

☐ Unzue, 12an.

☐ Urzainki, 12an.

☐ Zuriain, 12an.

mendi ibilaldiak

I. Mendi Argazki Lehiaketa Amurrión

Amurrioko Mendiko lagunak elkarteko Argazki Sailak, Arabako Mendizale Federakuntza-ren eta bertako Udalaren laguntzaz, Lehenengo Mendiko Argazki Lehiaketa antolatu du, bertan Hego Euskal Herrian bizi diren guztiek parte har dezaketarik. Bertan erabili behar den gaia argi dago zin den: mendia

bere osotasunean, hau da kirolak, nahiz flora edo fauna. Hiru modalitate ezberdinetan aurkez daitezke argazkiak, zuribeltzez, koloretan edo diapositibetan. Partehartzaileek azaroaren 18ra arte dute epea, Amurrioko Mendiko Lagunak elkartera igorri beharko dutelarik, ondoren «Kultur Etxea» Amurrión, Araba jarriaz. Lehiatzaile bakoitzak lau argazki aurkez dezake gehienez.

azaroaren 16rako

☐ Euskalduna (Andoain): Mendizale Astea.

☐ Mehategi Eskola: Toloño - Labastida.

☐ Sestao: Olvedo - Karkamo.

☐ Miru Gain (Otxandio): Aizkorri.

☐ Anaitasuna (Iruñea): Lazar - Otxogorrigaño - Mintxate.

☐ Lagun Onak (Azpeitia): Arrozepe.

☐ Gasteiz: Nevero de Polluelos - Burgos.

☐ Ostadar (Zumarraga): Opakua mendatea, Arrigorrista, Sta. Elena, Azazeta mendatea.

XXIII. Mendizale Astea

Azaroaren 8tik 16ra bitartean Andoaingo Euskalduna Mendizale Taldeak XXIII. Mendizale Astea eratu du. Honoko duzue egitaraua. Azaroaren 9an, bide garbiketa. Irteera goizeko 8tan Orantzatik. 10ean, eskia gaitzat harturik, bideo filma batzuen ikuskizuna, La Salle Ikastetxean arratsaldeko 8tan. 11ean, Everesteko audiobisualen ikuskizuna, Mari Abrego nafar mendizalearen eskutik, La Salle ikastetxeko aretoan arratsaldeko 8,30tan. 12an, elkarte honek Holanda eta Turkiara egindako bidaien diapositiben ikuskizuna. 13an, pelikula batzuen ikuskizuna. 14an, bazkideen ohizko asanblada orokorra. 15ean, Gaztetxoaren eguna. 16an, Belkoinera irteera Orantzatik goizeko 9tan. Eguerdian, Borda jatetxean babarrun jate herrikoia, soinu jotzaile eta guzti.

ARGIA EGUNA 86

Azaroak 16

*Mahai guztietan izango duzu
EUSKAL KULTURAREN URTEKARIA 86.
Begiratu, ikusi eta erosi.
Ez utzi azken ordurako!*

*Aukerarik onena
asteroko ARGIA*

**BIZIA, ZABALA,
ZORROTZA**

Jorge Argote abokatua ORTkoa izan zen lehen

JORGE Argote abokatua gero eta ezagunagoa da. Pölizia eta Guardia Civilen defendatzaile izateagatik famosoa zena, GALEko izatetik damutu zen «Txema»ren kasua zela-eta «Interviú» astekariarekin eduki duen polemikak are famatuago egin du. Orain jakin ahal izan da Organización Revolucionaria de Trabajadores ORT-ko militante izana dela. Nahiko indar edukitzera iritsi zen frankismoaren azken urteetan ultraezkertiar eta maoista kontsi deratzen zen ORT hura, eta Euskal Herriari dagokionez batik bat Nafarroan. ORTko jende ezagunak UCDn bukatu zuen gero, eta batez ere PSOEn, «Instituto Hibernoamericano»n postu bat eman zioten Pina Lopez Gay bezala.

Ageriko zuzendari zibila eta buru militarrek Guardia Civilean

LUIS Roldan da 1844ean sortu zenetik Guardia Civilak eduki duen lehendabiziko zuzendari zibila. Irudi zabal bat mantenduz, gogorra eta efikaza izaten badakien gizona dela erakutsi du, eta zibil bati postu hori ematekotan gobernuak nori eskaini asmatu du. Itxura horren trukean, sozialistek hasiera batean aldatzea agindu zutena, Guardia Civilaren izaera militarra, ez dute ikutu eta osoki erakunde militar izaten segiko du. Bestalde, Cassinello jenerala Ceutako komandante egitean, Guardia Civilaren zuzendari izateak dituen hainbat lan aspergarri kenduta antiterrorismoan burubelarri sartzeko aukera eskaini diote.

«Congreso Mundial Vasco» 1987ko abuztutik azarora

ZORTZIREHUN ponente, 1.500 komunikazio eta 10.000 konhidatu inguru izango omen dira heldu den urteko abuztutik azarora «Congreso Mundial Vasco» delakoan parte hartuko dutenak. Komunitate Autonomoko hiru hiriburuetan ospatuko da, eta Eusko Jauriaritzak autonomia maila internazional batean relantzatzeko posibilitatea dauka kalkulatu. Hasieran lauzpabost astetarako kalkulatu zen programaketa, baina lau hilabetan banatzea erabaki da azkenean. Plangintza orokorra buruturik, enpresa pribatueta bultzatzeko fasean murgildu da orain antolatzaile taldea. Horien buru, Jore Ramon Uriartek dimititu ondoren, Luis Gurrutxaga Vazquez donostiarra ari da.

ELAk errez irabazten du oraingoz hauteskunde sindikaletan

BI mila ta hirurehun ordezkari eta botoen %42,45 eskuratuta, Hego Euskadin ematen ari diren hauteskunde sindikaletan errez agertzen da irabazle ELA-STV sindikatua. Bere atzetik, PSOEn sindikatuak, UGTk, 1.364 ordezkari bildu ditu, %24,96a beraz. Hirugarren postuan, eta UGTren aldean atzera geratu dela konfirmatuz, Comisiones Obrerasek 784 delegatu ditu berean, eta botoen %14,35. LABek 344 ordezkari eta %6,29, eta USOk 166 delegatu eta % 3,04. Beste sindikatuak 285 delegatu eta %5,22 bildu dituzte, eta horien artean kokatu behar da EMK inguruko ESK ere. ELA Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan da nagusi, azken honetan garbiena. UGTk Nafarroan agintzen du, eta ahulena Gipuzkoan dabil. LABek indarrak gehiena Gipuzkoan du, eta «beste sindikatuak» ordezkari gehien Araban dute, %19.

Heroina banatze sarean ijito arrazakoak ugaritzen

HAMABI dira joan den astean poliziak detenitutako ijitoak, heroinaren trafikoarekin nahasirik. Aspalditik zeto-
ren abisua, ordea: Donostiako parte zaharrean bezala beste hainbat lekutan, ijitoak gero eta ugariago ikusten zirela heroina eta beste drogen komertzioan. Lezoko herrian bi manifestaldi dituzte eginak drogaren kontra, eta tentsio momentuak izan ziren manifestatzaileak ijitoen etxean aurretik pasatzera-koan.

Iñigo Agirre, EAJren Bizkaiko lehen hautagaia

«Foralismoa gustatzen zait, etorkizuna hortik joan daiteke»

**Gasteizko
Parlamentuan baino
lehen politikan ere
bazen ezaguna, eta
politikan baino lehen
geografia munduan.**

**Iñigo Agirrek
aspalditik dauka,
ongi merezita ziur
aski, gizon polemiko
delako sona. Bere
alderdian indarrik
gehien dutenetakoa
da, askoren ustez.**

**Bila joan gatzaizkio
eta Deustuko
Unibertsitateko bere
talaletik oraingo
panorama politikoaz
mintzatu zaigu,
EAJen krisiaz,
HBrekiko
elkarrizketaz, AEKz
eta bizkaieraren
arazoaz, eta batez
ere, hemengo eta
kanpoko alderdien
arteko
harremanetaz.**

Euskal alderdiei buruzko polemiketan ez du sartu nahi Iñigo Agirrek.

ARGIA.— Zer da hauteskunde hauetan EAJk hauteslegoari eskainiko diona?

Iñigo Agirre.— Euzkadi Buru Batzarak linea nagusiak erabaki zituen lehengo egunean, eta heuren kaleratu arte ez zait egoki iruditzen bertako jendeak kaleratzea.

A.— Hala ere programa honen ardatz nagusiak aurrera zenitzake?

I.A.— Bueno, nik uste dut edozeinek esan dezakeela nondik joango den kanpaina hori eta zeintzu izango diren asmoak: Estatutoaz jarraitzea, eta Konstituzioak ematen dituen posibilitateak erabiltzea Estatuto hori desaroilatzeko. Eta konkretuki esanez gero, lehengo eta behin Kontzertu Ekonomikoak beren tokian jarri, ETBren bigarren kanala sakondu, Ertzantzaren despliega eta ahalmenak onartu eta jarraitu, eta industrializazioari buruzko plangintza guztiak beren amaierara eramanez.

A.— Partez parte joan gaitezenez. Estatutoa desaroilatzeko zuen programaren parte dela esaten duzu. Idigorasek esan berri du Estatutoa amaituta dagoela, agortuta. Zer uste duzu zuk?

I.A.— Berak hori esaten badu, esan dezala. Nik ezetz diot.

A.— Beraxek esaten du EAJko baseek goikoei proiektu politiko berria egiteko eskatzen dietela.

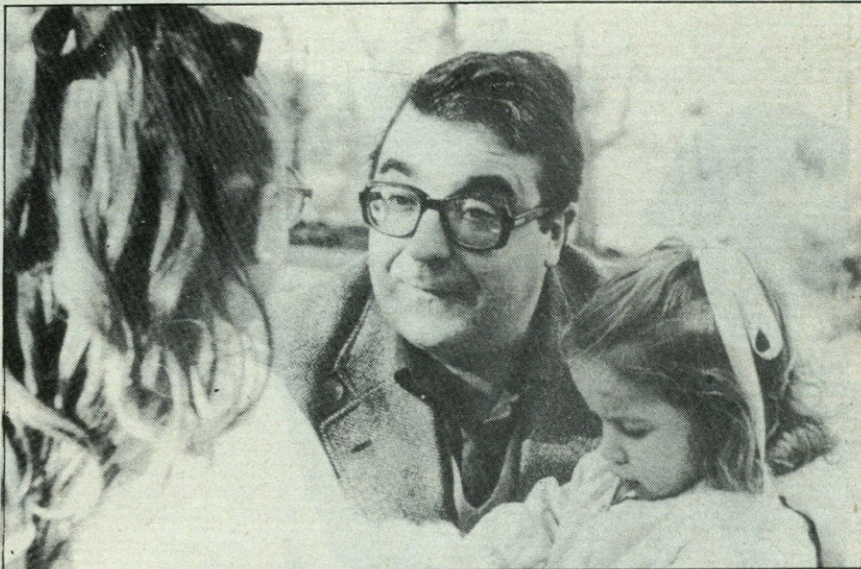
I.A.— Nik uste dut hori esatea, alderdi honetan gauzak nola egiten diren ez ezagutzea dela. Gure baseek heuren bidea daukate, eta bide horren bidez eskatzen dutena EAJk badaki zer den, eta ez dut uste nik Idigorasek zer esanik daukanik honi buruz.

A.— Abenduaren lehen gehiengoan inork ere ateratzen ez badu, koalizioak egiteko beharrean egongo dira alderdiak. Norekin egin, PSOE, EE, EA edo HBekin?

I.A.— Agian alderdi batek gehiengoan aterako du, zergatik ez? Hori ez zuk ez beste inork ez daki. Oso zaila da hilabete lehenago zer aterako den esatea. Izan daiteke inork ez ateratzea gehiengoan, bai.

Nik erantzuna abenduaren lehenean emango nuke, baina bueno, zuk alderdi batzu aipatu dituzu. PSOEekin esan duzu, izan daiteke, baina Euskadiko Ezkerra izan daiteke, baina ez dute nahiko aterako. Eusko Alkartasuna, edo nola du izena berri horrek?, izan daiteke, baina ez dut uste izango duenik indar nahikoa maioria izateko, guri gauzak txarto joaten bazaizkigu.

Herri Batasuna, ez dakit nik, zeren orain arte azkenengo legislatura bi hauetan ez da egon koalizioak egitekoan, ez bait dira etorri. Parlamentuan agertzeaz pozituko nintzateke, zeren honela beste posibilitate bat izango bait

Iñigo Agirrerentzako, napartasunaren projektua oraindik sakondu gabe dago, eta Iparraldea eta Araba mixio lurraldeak dira.

“Industrigizonak esplotatzailatzat hartzen dira, eta mundu guztiak nahi du Administrazioan sartzea”

litzateke, eta beharbada irtenbide egoki bat izan daiteke.

A.— HBekin koalizioa egitea ez duzu a priori baztertzen. Zein da zure eritzia KAS alternatibari buruz?

I.A.— Euskal alderdiei buruz ez dut eritzirik emateko asmorik, ez onerako ez txarrerako. Español partiduekin beste bat izango litzateke. Baina gure artean sakabanatzeko asmorik ez daukat, inondik ere.

A.— Mintza gaitezenez bada Espainiako partidetaz. PSOE esaten ari da Euskal Herriko industrializazio maila estatukoarekin gonbaratuta atzeratuta dagoela. **I.A.**— Heuren hori badiote, nik uste dut heuren ere erru zati bat badaukatela. Eta gainera nik uste dut ez dela horrela. Izan daiteke azken urte hauetan astiroago desaroilatzeko joan garela, baina jakina, maila desberdinetatik abiatu gara. Hori esaten badute haiek jakingo dute zergatik. Eta jakingo dute zergatik Madrilgo laguntza gehiena hemendik kanpo joaten den. Nik uste dut badakidala, eta gero eta gehiago konfirmatzen naiz nire eritzi horretan.

Baina ez bakarrik kanpoan, hemen barruan ere industrializazioaren kon-

trako irudi batzu daude. Orain urte batzu arte industri-gizona izatea sozialki prestijioduna izatea zen. Gaur egun ez. Explotatzailatzat hartzen dira, eta mundu guztiak nahi du administrazioaren barruan sartu, eta handik atera bere bizimodua.

A.— PSOEren esanetan atzetik zerbait badagoela diozu. Zer da dagoe-na?

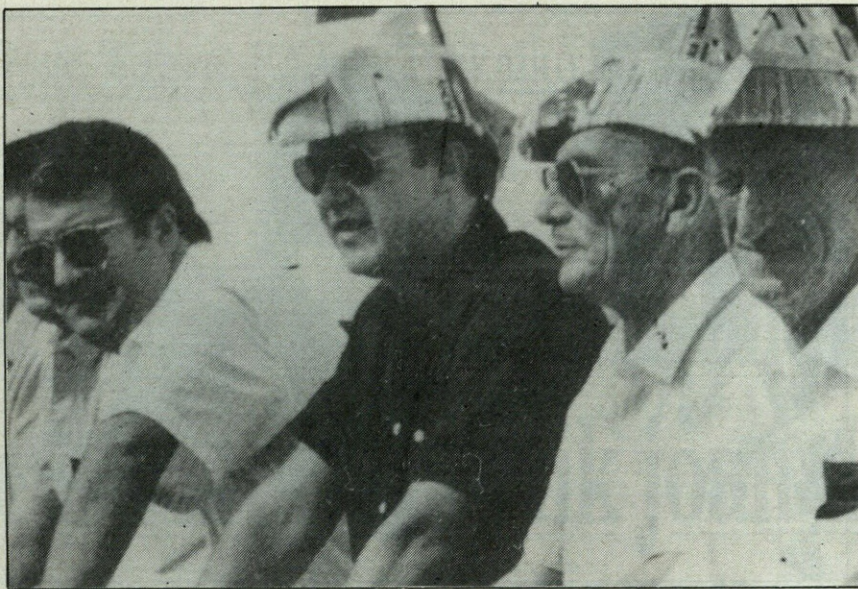
I.A.— Bai, espainiar partidu batzuren asmo bat badago... lurralde honetan gero eta atxilotu gehiago, gero eta pobreagoa izatea, beste bizimoduak gero eta gehiago ager daitezela, eta bertako jendea has dadila berriz hemendik irteten.

Bueno, horrek badu abantaila. Euskaldunok bertan gelditzen garen artean, samurragoa izango da Euskal Herria euskaldunen eskuetan izatea. Batzu doazen bitartean, nik oso ondo ikusten dut. Asko sobran dira, denbora gutxian etorri direnak. Bueno sobran, sobran ere ez, inor ez da sobratzen, edo sobratzekotan Euskal Herria eta euskararen aurka doazenak dira. Horiek bai, horiek sobran daude dunda barik.

Beste asko egon daiteke intentzio onarekin, bizimodua bilatzera etorri direnak. Baina horiek ere konturatu behar dira hemen badaude, zeozertan badaudela, eta ez bakarrik ogia ateratzeko. Konprometzu batzu eta obligazio batzu ere badauzkate.

A.— Lehengo egunean Arza-luz-ek zutaz zera esan zuen, zu Parlamentuan erakunde foralen ahotsa izango zinela.

I.A.— Ez, hori Makuari buruz esan zuen, bera bait da Diputazioko burua. Nitaz beste zerbait esan zuen, hamar urte daramadala Parlamentu batetik bestera, lehen Madrilan eta gero Gastei-

Amatiñori behin esandakoa, «juegas a caballo perdedor», ez du berritu nahi. Iñigo Agirreren ustez, karrera aspaldi bukatu zen.

zen, eta nire bizimodua unibertsitateko lana zela. Besterik ez zuen esan.

A.— Oker geunden beraz. Dena dela, nola ikusten duzu foralismoaren kontua?

I.A.— Niri gustatzen zait, bai, gustatzen zait. Gainera Estatutoa hartzen baduzu hor agertzen da Diputazio bakoitzak daukan eskubidea. Nik uste dut egokia dela herritasuna jarraitzeko, bakoitzaren mailak bete behar direla. Udaletxeak bete dezakeena, Diputazioak ez dezala egin, eta Diputazioak bete dezakeena, Jauriaritzak ez egitea. Herri batu baten aurka ez doa. Deszentralizazio baten alde doa. Etorkizuna hortik joan daiteke lasai.

A.— EAJen krisian ez al da egon ere foralismoaren kontua, beste batzuren artean?

I.A.— Egongo zen. Baina nik ez dut uste. Kontraesana galanta da, ez dut ulertzen nola nahi duten Gipuzkoa, Bizkaia eta Araba batu, eta bihar etzi Nafarroa batuz gero, Nafarroa ez sartu batasun horrekin, eta aparte gorde. Orduan Nafarroarekin ez badute nahi, zergatik aplikatu hori Bizkaia, Gipuzkoa eta Arabarekin? Eta Iparraldearekin antzera samar. Orduan batasuna batzuentzat bakarrik eta besteentzat ez? Nik ez dakit. Nafarroa desberdina dela? Eta Bizkaia, eta Gipuzkoa eta Araba ere ez dira desberdinak?

A.— Zer gertatzen da Nafarroarekin? Zeren hauteskunde hauetan ere aparte geratzen bait da.

I.A.— Gure artean zeuden nafar alderdikoek aukera bat eduki zuten orain arte, eta erresultatuak ikusi genituen. Nafarroarekin dagoen problema handiena zera da, nire ustez, bere nortasunaren kontzientziarik ez daukala. Nafarroa, orain bostehun urte dela, egiteko

dago. Beti guztien aurka, karlistak eta liberalak, abertzaleak eta espanolistak, euskara goian eta erdara behean... Nafartasunaren projektua oraindik sakondu gabe dagoela uste dut. Oraindik miolari lana egiteko gelditzen da. Eta Arabarekin eta Ipar Euskal Herriarekin ere bai.

A.— Oker bagaude zuzendu, baina uste dugu behin Amatiñori zera esan zeniola, ETBn Garaikoetxearen alde egitea «jugar a caballo perdedor» bezalakoa zela.

I.A.— Nik neuk egunkarietan behin ere ez dut ezer esan. ETBko Kontseiluan nengoenan, han esandako gauzak ez ditut nik kanporatu. Pertsona batekin hitz egiten dudana, nik ez dut gero kaleratzen. Esan banuen edo ez banuen esan... nik ez dakit ezer. Agertu da guztia, baina ez nik aterata. Nik badakit nork kaleratu zuen, jakina. Bueno, baina gauza horiek pasatuta daude. Gainera karrera amaituta dago orain denbora asko dela.

A.— Dena den, zuk uste duzu Ardanazak Garaikoetxearekin konpetitu dezakeela, kale mailan behinik behin?

I.A.— Nik uste dut oso pertsona desberdinak direla. Bata bestea baino apalagoa, ekipoa eta egiten ohitua, eta enpresario bezala bakoitzak esperientzia desberdina dauka.

Kalean agertzeko bata bestea baino atraktibo handiagoa edukitzea izan daiteke, bale, baina nik unibertsitate errektore jartzeko ez nuke jarriko irakase ederreña, eta enpresa bat aurrera ateratzeko ez nuke jarriko zuzendari nagusi bezala altuena, errubioena eta begi urdinduna. Pelikula bat egiteko beharbada bai, edo antzerkia egiteko. Baina enpresa baterako, pertsona egokia

topatuko nuke, eguneroko lana eta bertako interesak jarraitzeko gertu dagoena. Honekin ez dut esan nahi Garaikoetxeak ez dituela interesak zaintzen. Baina lan egiteko modu desberdina zeukala, bai.

A.— Gaia aldatuz, Txiki Benegasen zioen lehengo egunean EAJk HBrekin hasitako elkarriketak gauetik goizera moztu dituela, eta ea EAJ bera ez ote den HBrekin mintzatzeko gai.

I.A.— Ni ez naiz EAJko kupulakoa, eta galdera hori bertako ardura daramatenei galdetu beharko litzaieke. Baina nik ere galdetuko nioke berari ea zer pasatu zen heuren ETArekiko elkarriketekin orain sei urte. Nik uste dut euskaldunen artean konpontzeko obligazioa daukagula, behintzat ahaleginak egiteko.

A.— Nor da negoziatu nahi ez duena?

I.A.— Badaude nahi ez dutenak hemen, euskaldunen artean, negoziazioak egon daitezten. Eta aitzaki galanta da heurentzat gure artean negoziaketa hauek apurtzea. Ez hori bakarrik, nik uste dut askotan poztu egiten direla zeredozer apurtzen denean. Nortzu? Badakizu. Nik ez dut probarik, baina kailean ibiliz gero ikusi egiten da. Okerrak deseiatzen daude euskaldunentzat. Heurak poztu eta indartu egiten dira.

A.— Lehen projektu politikoaz egin dugu berba. Zer pentsatzen duzu demokrazia-kristautasunaren ereduaz?

I.A.— Ideologia bezala ondo ikusten dut, oso ondo. Ni kristaua naiz. Eta uste dut gutarren artean ere kristautasuna sartuta dagoela, ez bakarrik taktika bezala. Dena den, estatutoetan agertzen da, eta orain berrogei urte baditugu gure harremanak Europan. Hori gure jendeak eskatzen duena jarraitzea baino ez da.

A.— Euskaldun fededun?

I.A.— Ez lema bezala, baina gure artean dauden euskaldun gehienak baietz uste dut nik.

A.— Eta amaitzeko, zer dago aspaldian zuk esandako hari buruz, AEKraiko dirua metrailetak ordaintzeko zela?

I.A.— Afirmazio hori momentu konkretu batetan sortu zen. Bueno, afirmazioa ez. Nik galdera egiten nuen, galdera modura esan nuen. Badakit gero kaleratu zela, baina berdin da. Oso mingarria zen, bai, baina inportanteena egitea da, gauzak egitea. Gaur egun heuren lana errekonozituta dago, eta gainera beren indarra daukate, Euskal Herriaren alde lan egiten dabiliz. Bakoitza bere arloan, baina herriaren alde, beharbada bide desberdin batetik.

Genaro García Andoain: eta azkenean gertatu da

Ez hauteskundeetan bakarrik, Euskal Herriko politikagintzan ere aldaketa koalitatibo suertatu daitezke Lucio Aginagaldereen bahiketaren inguruan gertatutakoak. Ertzantzaren konpetentziak, PNVren indarra eta gobernu ahalmena, eta ETA-HBren estrategia, hauteskunde kanpainari iraulketa berri bat emanen zaio.

PNVren ahotan, eta Xabier Arzalluzenean batik bat, PNV osoa Lucio Aginagaldereen bila zebilela eta azkenean askatuko zutela entzuten zenean, harrokeriatzat ulertu zuten askok. Igandeko gertakizunen ondoren, hitz horiek beste neurri bat hartu dute.

Ertzantzaren irudiak puntuak irabazi ditu

Operazio borobila Ertzantzarena, alde batekoak bezala bestekoak ere harritu dituena. Lucio Aginagaldereen bahiketa PNVri ETAk egindako desafio mailan planteiatua zegoelarik, Ertzantzaren ahalmen antiterroristak azken egunetan guztien ahotan, aho bete horizekin utzi ditu igandeko ekintzak Ertzantzari irri egiten ziotenak.

Operazio garaipentsu baten ingrediente guztiak eduki ditu Barazarkoak. Lucio Aginagaldereen askatzea eta García Andoainen hiltzea juxtu nola gertatu ziren oraindik erabat argitzeko dau den arren, zuloa aurkitzeko erabili zen moduarekin jendeak Ertzantzarekin kolaboratzen duela erakutsi nahi izan da.

Ertzantzak, berriz, dekretoen zain egon gabe bere talde bereziak martxan dituela demostratu du. Eta azkenik efikazia azaldu da: ETArri bahitua kentzeaz gain, ondorio politiko guztiak ere Ertzantzarentzako mesedegarriak izan dira. Hildako bakarra berea da, eta hori ere lehen operazioan inportantea zen.

Euskal antiterrorismoa eta Jaurlaritzaren sendotasuna

Gertakizun solte bat izaten gelditu daiteke igandekoa, baina bide berri baten bilakatzea ere oso posible da. Ardanzak, bost espertoen konklusioei jarraikiz, azken aldian hainbeste alditan errepikatzen duenari haizea ematen dio: ETArek biolentzia euskaldunon arteko arazoa dela, eta euskaldunok konpondu behar dugula.

Duela urte batzuk kategoriako handiko norbaitek beldurrez salatzen zuen posibilitatea, mamu zehatzago bihurtzen da: gerra zibila. Ertzantza ETArek kontra, PNV—Ezker Abertzalea. Horretan, HBko zenbaitek komentatu du, eskertuaz gainera, Arzalluzek igandean aipatutakoa: «polimili-ohien» ekintza bat zela Aginagaldereen bahiketa. Hitz horiek, noski, irakurketa asko dituzte, baina horietako bat da Arzalluzek ez dituela «beste aldearekin» zubi guztiak hondoratzen utzi nahi.

Xabier Arzalluzek indar posizio batekin esan du hori, noski. Eta bera eta PNV dira operaziotik indartuta atera direnak. PNVk dauka eskutan Autonomiaren aparato guztia, eta berriro ere demostratu du indarra non dagoen. Kontutan hartzeko gauza, hauteskunde kanpaina baten erdian, bestelako polemikak bigarren plano batera pasaerazten bait ditu. Besteren artean, Karlos Garaikoetxeari gauzak ez zaizkio bate-errezt jartzen Ardanzen aurrean.

Retolaza, García Andoain eta PNVko gizon grisak

Genaro García Andoainen pertsonaltateak berak ematen du analisi politiko-rako beste gai bat. Bahiketa baten azterketa lanetan adin horretako gizon bat nola dabilenaz denborak erakutsiko du motiboa (jadanik norbaitek aurreratu du kamuflatzeko aitzakiarik onena ere berak zuela, bere edadean), baina polizia eta informazio mailan PNVk aspaldi honetan egin duen esfortzuaren neurria ematen du García Andoainek.

Tradizio luzea du Eusko Alderdi Jeltzaleak, gerra garaian eta ondoren erakutsi zuen bezala. Eta nolabait García Andoain da PNVtik publikoak oso gutxi ezagutzen dituen baina pizu espezifikoko bat duten militanteen sinbolo. Ez da kasualitatea Eusko Jaurlaritza sortu zeneetik aldatu ez den kontseilari bakarra Retolaza izatea, barne arazoetarako arduraduna; baina PNVko krisiaz iharduterakoan inork ez dio kasorik egin.

Negoziaketa politikoaren eskakizuna, bakearen aldeko mugimendu gero eta sonatuagoak, PNVren gainbehera delakoa... denak harrapatzen ditu erdiz-erdi Barazarko kasoak.

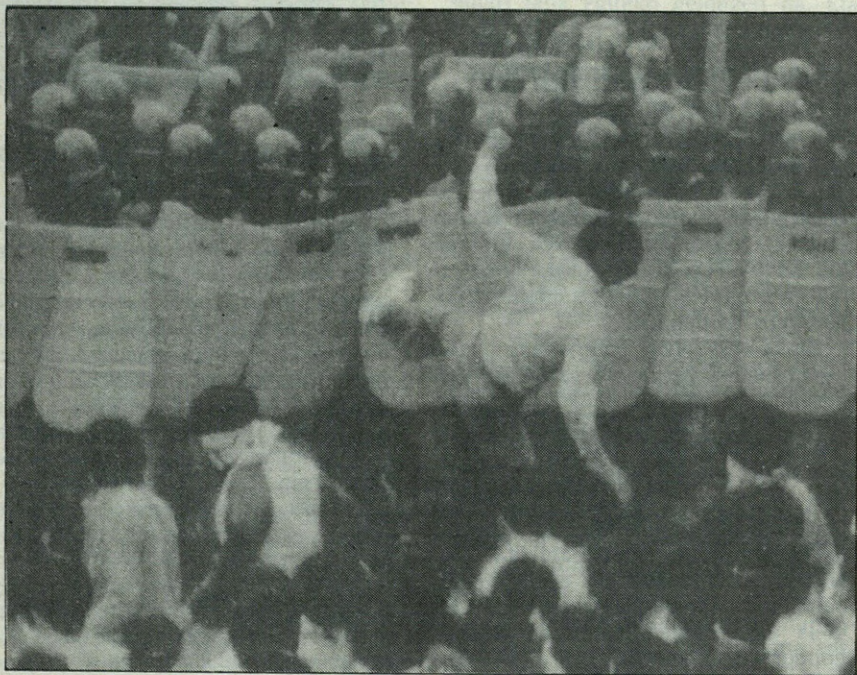
I.Z.

1988ko joku olinpikoen sedea

Korean motorrak berotzen ari dira

Korea indarrez prentsaratu da pasa den astean. Zazpi mila polizik milaren bat ikaslek hiru egunez harturik zuten unibertsitatean sartu, eta egurrik nahikoa eman eta gero denak detenitu eta prozesatu dituzte.

Beharbada jakingarriena beren kontrako akusazioa da, alegia, iparraldeko Korearekin kolaboratzeaz akusatzen baitzaie, eta gisa horretako "aktibidade komunistengatik" heriotz zigorra eskatzera irits daitezke.

Poliziak Seul-en erabilitako biolentziak atentzioa deitzen du.

Beharbada, handik honaino iristen diren informazioak oso eskasak direla kontutan izanik, oraingo protesta mugimenduen arrazoi gisa hiru-lau fenomenotaz hitz egin beharko dugu. Arazo ekonomikoek, arazo politikoez, arazo militarrez eta 1988ko olinpiadari buruzko arazo partikularrez.

Korean 40 milioi lagun bizi dira, 98.000 kilometro karratutako lurralde batean (lurrez Euskadi lau aldiz, jendeaz 13). Ezagun da, estatu harek azkeneko urteetan eman duen gorakada izugarria, ekonomiaz ari naiz: adibidez, 1962an bere esportazioen %72a lehengaiez osatuta bazegoen, eta industria arinak %20a eta industria astunak %7a besterik osatzen ez bazuten, 1983an proportzio horiek erabat itzulika-

Chun Doo Hwan teniente koronela.

tu dira: lehengaiek esportazioen %6a osatzen dute, industri arinak %40 eta astunak %55a.

Beste adibide bat: urte gutxitan, itsasuntzien eraikuntzan, Japonen ondotik munduko bigarren lekua iritsi dute, munduan altxatzen diren lau barkuetatik bat koreatarrek eginga delarik.

Gorakada horren prezioaz ere mintza gaitzke. Erritmo larri batean produzitzen da, eta «lantegietan bizi diren kondizioetan oso zail gertatzen da grebara ateratzea, nahiz eta horretarako eskubidea legez ezagutzen den», hango sindikalista batek esaten duenez. Hegoaldeko Korea ez da Lanaren Nazioarteko Erakunde partaidea, beraz berorrek markatu arauak ez ditu zertan bete beharrik.

Mundu kapitalistan barrena langabezia goraka badoa, Korean, 70.enetik 80.era, asteko ordutegia egunean bataz beste lau ordu t'erdiz emendatu da. 54 ordutatik gorako lan-aste batekin, Lanari buruzko Nazioarteko Bulegoaren arabera, munduan lanik gehien egiten duen herria da.

1988an, mobida bat baino gehiago

1988rako, joku olinpikoez gain, beste gertakizun inportante bat iragartzen da Korean: Chun Doo Hwan presidentearen suzesioa. Ezkerreko partiduek presidente berria botaketa zuzenez aukeratu dadin esijitzen dute, boterean daudenek ez dute horrelakorik nahi. Gogoratu behar da, 1970.enetako hamarkadan presidente zegoen Park Chung Hee-k (zeinak orobat kolpe baten bidez ailegatu bait zen boterera, 1960an), 1980rako hauteskundeak konbokatu zituela, eta militarrek, mobilizapenak ugaritzen zirela ikusirik eta iparraldeko Koreak inbaditu zezakeelako aitzakiaz, kolpe bat eman zutela (1979ko urrian), Park akabatu eta Chun teniente-kolonela jarri zuten buruzagi.

1985ean hauteskundeak antolatuta zituzten. DJP, Demokrazia eta Justiziarako Partiduak, partidu gubernamentalak alegia, botuetarik %35a lortu zuen, oposizioaren NKDP (Koreako Partidu Demokratiko Berria) eta DKP moderatuagoaren artean %49a eskuratzen zuten bitartean. Aldiz eskainutuan 276tatik 148, esan nahi baita, gehiengo, DJPrentzat izan zen.

Hegoaldeko Koreako bizikleta taldeko partaide batzuk.

1988rako oposizioak «botere aldaketa baketsua» planteatzen du, botereak aldiz «transizio baketsua»; bigarren honekin Chun-ek Roh Tae Woo-ri pasa nahi lioke estatuaren agintaritzaz —Roh DJPren buru-gorena da eta 79ko kolpetik Chun-en adiskide mina. Oposizioak orduan eztabaida parlamentutik kanpo pasatzeko mehatxu egin du, eta sufragio zuzenaren aldeko 10 milioi sinadura biltzeko kanpaina handi bati ekin dio aurten.

Olinpiadak, Korearen batasunerantz?

Nazioarteko politikagintzan joku olinpikoek eragin handiagoa izan dezakete. Estatu sozialistak, aspaldi samarretik, joku horiek bai hegoaldean eta bai iparraldean ospatu daitezzen presioak egiten ari dira. Azken batez, horrekin, iparraldeko Koreak daraman «berbatze baketsu»aren aldeko politika eusten ari dira. Baina politika honek, orohar, etsai amorratuak ditu: bai hortik deus onik espero ez dezaketen amerikarren aldetik, eta bai bereziki Japonen aldetik, zeinarentzat hegoaldeko

Koreak, berak bakarrik, arriskugarritzko indarra hartu bait du.

Arestian Nazioarteko Batzorde Olinpikoaren buru den Samaranch-ek «Europa ekialdeko estatuak ez parterik hartzeko arriskurik ez dagoela» esan baldin badu ere, Fidel Castrok, esate batera, lasai pentsatzeko arazoa dela aitortu du; besteak beste buruzagi kubatarrek esan duenez, Seul-en segurtatea problema larri bat gerta daiteke, bi aldeetako Koreen artean akordioak erdiesten ez bada.

Akordio txikiren bat ba omen dago honetaz, hala nola, segurutzat ematen da arkuzko probak eta ping-pongekoak iparraldean izango direna, halaz ere, ez dirudi Pyeongyang-en —iparraldeko hiriburuan— horrenbestez konformatuko direnik.

Jakina, eskualde hartako edozein istilu hobeki ulertzeko, kontestu zabalago batez ohartzea komeniko litzateke (hegoaldeko Korea, Japon eta EEBek eratutako «defentsa frontea»...), baina denetarako lekurik ez dugunez...

Basilea eta Devnya: beste bi abisu

Bulgariako Devnya-n kokaturik zegoen industria kimiko batean gertatu den istripuaren ondorioz, hamazazpi lagun hil ziren hilaren lehenengoan. Beste 19 pertsona gutxienez osasunez larri egongo lirateke.

Suizako Basilean, egun berean, beste kimikazko laino bat hedatu zen eta ikara sortera hiri guztian (200 milatik gora bizilagun dira).

Egun horretan ere, berrogei estatutako espertoak biltzen ziren Viena, Chernobil-go akzidentearen ondorioen azterketan sakontzekotan. Eta beste milaren bat manifestante Luxemburgo-Alemania-Frantzia mugaguruetan biltzen ziren, azken estatu horretan martxan hasi den Cattenom-go zentral nuklearraren aurka protestatuz. Kurioso da, arriskuaz abisatzen diguten hauek, normalean zein biolentzia eta gorrotoaz egurtzen dituzten: maxina gergaitza...

Pablo SASTRE

Carlosen ametsak

Carlos Garaikoetxeak (ikus bere artikulua, «Euskadi eta Europa», azkeneko «Jakin»-en) beldur dio, horratik erabat korrekto eta aski zehatz diren euskal hiztegiaren zenbait berbari. Europako herri minorizatuez ari da eta ez du gertatzen ari dena definitzeko ezin-zuzenago den **etnozidio** berbarik erabiltzen. «Autodeterminazioa» da Garaikoetxearen luma errepugnatzen duen beste hitzetako bat. Berak esplikatzan du ordea, «ez genituzkeela nolanahi erabili behar zenbait hitz eta kontzeptu», adibidez, dio, «soberania» eta «independentzia». Zergatik? Gure asmoa hau besterik ez? delako: «gure eskuko izanez, gainerako herriei bateratzea». Eta ni beldur, Carlos jauna, edozein abertzalaren belarriari horren hots ederrak dituzten bi hitz haien ordeko proposatzen bide duzun «gure esku» horrekin, motz geldituko zaren...

Peter Sager-en ametsen batetik ateratako «Europa» pintatu eta gero («Europako herrikidea ez da lehenik britainiarra, frantsesa, alemana... izango, baizik inglesa, bretoina, babariarra...»), zuk, honela diozu: «Asmo hori egia bihurtzekotan, (...) estatuen erabidea aldatu beharko dugu (...): estatuak gaur egun dituzten zenbait ahalmen eta eskubide, batetik, Europako herri-erakunde berriei aldatu beharko dizkiete eta, bestetik, jatorrizko eskualdeen eta herrien eskuko erakundeei». Baina, nire galdera, gaurregungo estatu horiek, halako eskubideak, **zergatik** itzuli beharko dizkigute? Frantzia, hobeto, Paris, zergatik, zein milagroatik hasiko da Okzitania ezagutzen eta errespetatzen?

Besterik gabe, honela diozu: «Gerora, jatorrizko herriek eta eskualdeek zor zaien aitortena jaso beharko dute European». Atzera nik: **zergatik** jaso beharko dute? Arrazoiak dutelako? Bestela oso injusto litzatekeelako? Historiak hala agintzen duelako? Ala —barka nire zakarkeria— koadrila batzuk egurra ematen segituko dugulako?

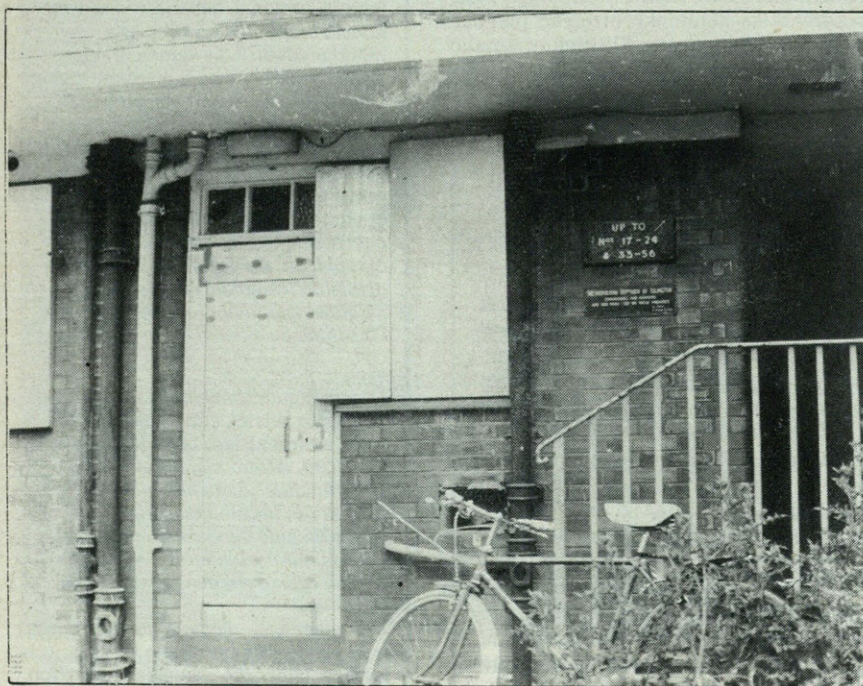
«Hona hemen —diozu, beste batean— gure ustez orain bertarako zeregin bikaina: jatorrizko eskualde eta herrien ordezkariak zuzena adieraziko duen Europako Senatu osatzea». Ez dut esango horrelako zerbait egiteko ez dugunik; baina ez da horren bikaina, egia esateko, hortik ezer gutxi etorriko zaigula kontutan izanik. Horrelako senatu batek lege dotore pare bat argitaratzeagatik, Europako estatuak ez dira deus funtsezkotan aldatuko. Libre (baliok gabeko beste hitz bat ote?) izan nahi duten herriek **beren errealtateak** inposatuko dituzte.

«Oso garestia da Londonen bizitzea; etxea ez ordaintzea lagungarri da»

Euskal Herriko hiru «squatter» London-en

«Squattatzea» aspaldikoa bada ere hementxe dugu orain bizimodu alternatibo, ordaindugabe eta, neurri batean, beste inoren menpe ez bizitzeko aukera. Hala diote Londonen era honetara bizi den euskaldun hirukote honek.

Bigarren gerra mundiala amaitu ondoren, hainbat soldadu ingeles etxerik ez zuela konturatu zen etxeraterakoa. Etxeak okupatzeari ekin zioten orduan hala beharrez.

1946. urtean, ejerzitoaren hainbat instalazio okupatu ondoren 40.000 laguneko kopurua osatzen zuten squatter-ek Britainia Handia osoan.

Historia apur bat

Garai hartako gobernuak «squatter» mugimendua gero eta sendoagoa zela ikusirik errepresioari jo zion eta mugimendua erabat makaldu zen. Hala ere, gobernuak, ezin izan zituen squattak ejerzitoaren instalazioetatik bota, handia bait zen hauen kopurua eta erresistentzia planteatu bait zuten hauek.

Hirurogeiko hamarkadan, indar berriak hartuz, mugimendua erabat sendotu eta «Council» edo Udaletxeko etxeen okupaketa, asko modernizatu eta ideologizatu zen.

Iragan urteetako lanei ezker, 1970.ean, sakabanaturik zeuden squatter erakundeek batzeari ekin zioten.

1977.ean, squatter mugimendu zabal eta indartsuaren aurrean, lege baten bidez squattatze akzioa erregulatzeraz beharturik aurkitu zen gobernu Laborista. Eta hemen agertzen da Londonen hain famatua den «Section 7, Criminal Law, act. 1977» arau sorta.

Legea dela eta...

Orain dela mende batzuk, Erdi Aro inguruan, finkatzen da Britainia Handian «Homeless» edota etxerik gabe aurkitzen diren familia edo pertsonen gordeleku edo etxe baten gozamena izateko eskubidea.

Pentsa, Ipar Amerikara, orain berrehun urte, gutxi gora-behera, joandako ingeles, irlandar... kolonoek, indioen lurrrak bortxaz okupatzen zituzten haiek «squatter» izena zeukaten, «Derecho sajón» delakoan oinarrituz.

Bortxaketaz okupaturiko lurrak, automatikoki haien eskuetara pasatzen ziren. «Derecho Sajón» delako horretan, agertzen zaigu beraz, harrez gero, gaur bertan etxe hutsak okupatzeko ahalmena eta posibilitatea.

Guzti honek, eta lehen azaldu dugun 1977.ko legeak, betebeharrak eta eskubide batzuk ematen dizkigu etxea okupatzeko. Lege horretan agertzen zaigu halaber, iudizial arloan ematen den kontradizioa: etxea zabaltzea debekaturik dagoela, baina behin zabaldurik eta

bizitzen jarritz gero, ezin duela inork squatter etxeetan indarrez sartu, sei hilabeteko kartzela edota bi mila libako multa ordaintzea lepora dakiokeelarik.

Zeintzu dira bada, squatterrak legeztatuak dituen betebeharrak eta eskubideak? Beno, betebeharrak: argia ordaintzea, gasa ere balego, eta etxea ahal den egokien mantentzea. Hala ere, badago beste betebehar garrantzitsu bat eta haxe da: squatter izanez gero eta Councilak (Udalak) okupaturiko etxetik aldegitara inor behartu nahi badu, nahi eta nahiezkoa zaie epaiketa eta ordenu iudizial batez baliatzea. Epaiketa, ezezagun diren okupanteen kontrakoa izaten da. Epaiketa ostean, etxea utzi bitartean, urte erdiko denbora daukate etxea zabalik izateko.

Urte erdiko prozesu honetan, hiru bat eskutitz bidaltzen dute. Lehenengoa epaiketaren zehazkizun guztiekin: eguna, ordua, zuzenbidea, etab... Normalean eta zelan squattera ez den epaiketa horietara joaten, berediktoaren azalpena bidaltzen dute, hau izaten da bigarren eskutitza. Azkenez, zein egun eta zein ordutan izanen den uzketak delako hori. Behin eskutitz hau jasoz gero, astebeite besterik ez da gelditzen etxea uzteko.

Etxea ixteko egunean, Councilako langileek inor aurkitzen badute etxean, «Criminal Ofence» bezala kontsideratzen dute eta polizia deitzen dute.

Etxe bila

Heltzen gaituk heldu ere, garrantzitsuenetarikoa iruditzen zaigun eta den puntora, nola kristoz jakin zein den etxerik egokiena? Hau da, irekitzeko errazena eta luzaroan zabalik gehien iraungo duena?

Etxeak jabe pribatuak dauzkate edota Council-arenak dira bestela.

Okupatzekotan jabe pribatuak etxeak dira okerrenak; inmobiliaria handiak bait dira hauen jabeak; eta nahiz eta etxe hauek zaharregiak izan salteko edo, normalean oso azkar hasten da hauekin prozedura iudiziala.

Councilaren etxeak berriz hiru motatan bana daitezke:

I.— Letting stock:

Etxe hauek ahaztu, zeren eta jabea izendaturik bait daukate eta squatterrak, «tenant» edo okupante legalari sarrrera ukatzen badio berehala aplikatuko bait diote «Criminal Law»eko 7. sekzioa eta «Criminal Ofence» kontsideratuko bait dute.

Etxe mota hau ezagutzea erraza da; berriztuta eta dotore aurkitzen dira biztanle legalaren zai.

II.— Hard to let:

Hauek beste erabatekoak dira; konponketa garestia daukate eta Udalak uste du ez duela merezi horiek konponetzea.

Hauexek dira egokienak squatter bantentzat. Hauetan iraun dezake gehien.

III.— Short life:

Atal honetan, zahartuta eta berriztu beharrean aurkitzen diren etxeak kokatzen dira.

Squatterrak berriztatze lanak hasi arte iraungo du etxe hauetan. Ezagutu ditugun kasuetan nahiko luzaroan iraun izan dute etxe hauetan ere.

Etxea aukeratzera hainbat jende bere kabuz ibiltzen da, beren instinto edo esperientziez baliatuz. Halere, bada Londonen Squatter Erakunde bat primeran funtzionatzen duena. Komenigarria izaten da, behin norberaren etxea aukeraturik izanda, haiekin kontsulta bat egitea okupatu baino lehen.

Squatter Erakundekoek, Councilatan izugarritzko kontaktuak izaten dituzte eta berehala esaten dute zein motatako etxea den norberak aurretik aukeraturikoa. (2 St. Paul's Road, London N.1 Tel: 01— 3598814).

Bermioko JULEN
Plaentziko ALBERTO
Elorrioko SEGUNDO

Esperientziak

»Ni, adibidez, hamalau laguneko etxe batean bizi nintzen. Ingeles, amerikano, turko eta beste zenbait estatuetako jende artean.

»Squatta urtebete irekirik iragan ondoren, epaiketara joateko gutuna heldu zitzaigun.

»Ez zegoen gauza handirik egiterik. Gure auzoan nahiko ezaguna den «Kenny Reynolds» inmobiliaria zen jabea. Epaiketa aurretik hau galdurik zegoela jakin arren, joan egin ginen hara legegizon eta «suckers» (espekulatzailak) delakoak flipatze-ra.

»Gure «abokatu» bezala etxeko batek egin zuen, titulo gabea baino antzerki mailan enroilatu. Aurretik susmatzen genuen bezala ez ziguten tutik ere esaten utzi.

»Berriz ere etxe gabe eta beste bat bilatzen hasi ginen. Astebeite inguru eman zitugun etxea uzteko. Lagun asko ginen eta nahiko zaila zen hain denbora laburrean denontzako leku aproposa bilatzea. Bakoi-tzak bere aldetik ekin zion etxe bilatzeari.

»Bi lagun geratu ginen eta auzotik zehar ondo arakatu ondoren, aukeratu genuen tokia. Ea inor bizi zen kontrolatu eta, atek eta leihoak txapaturik ez egon arren, ea Udaletxearena zen ziurtatu genuen.

»Gau batean, hamarrak aldera, sartu egin ginen. Zerraila berri batez, mailu destorniladore, bonbilak, argi indarrik zegoen jakiteko, etabarrak hartu eta komuneko leihotik barneratu ginen.

»Handik egun batzutura Udaletxeko funtzionaria etorri zitzaigun zenbait galderarekin, geronek etxerik gabekoak eta ikasleak ginela esanez, berak prozesu legala martxan jarriko zuela eta horrela. Esperientziak bagenekien urte erdiko tartea geneukagula bertan egotea.

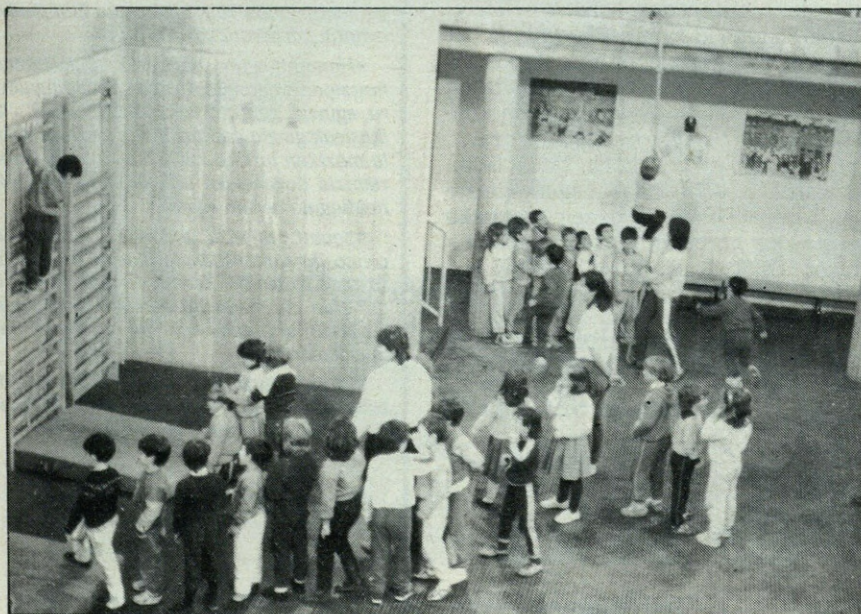
»Squatt bat ireki ondoren jazotzen den arazo garrantzitsuenetarikoa argi indarrarena izaten da. Zer egin argirik ez bada? Han eta mementu berean konpon ezina bada, argi gabe bizi edo beste etxe bat aurkitzeari ekin.

»Desinfektatzea eta atontzea dira etxeak behar dituen hurrengo lanak, etxea jantzea norberaren baitan geratzen delarik.

Arabako Diputazioak zentru piloto izendatu du

«Toki-Eder» ikastolan, euskara eta kirola uztartu nahi

Gasteizko «D» ereduko Toki Eder ikastola kirol zentru pilotu izendatu du Arabako Foru Aldundiko Kirol Elkarteak. Hau azaltzeko, eta, aldi berean, ikastola honetan daukaten kirol politikaren berri eman diezaguten, bere zuzendaria den Pello Urdanpilletarekin eta kirolerako guraso batzordeko partaide batekin mintzatu gara.

Neska eta mutilen arteko elkarlana bultzatzea da esperientzia honen beste ardatzetariko bat.

ARGIA.— Zergatik izendatu dute Toki Eder kirol zentru pilotu?

TOKI EDERREKO ARDURADU-NAK.— Nere ustez, izan da hasieratik zerbait landuta genuelako kirol arlo honetan. Bi urtetik honuntza, kirolari bu-

ruz zerbait erreflexionatuta genuelako eta gure asmo honekin Elkartekoak bat zetoze-lako. Gainera, egin nahi dugun lan honekin, kirol politika mailan orain arte egon diren eta gaur egun bizirik di-rauten zenbait akats nolabait gainditu

ahal izango direla uste dugu.

Honez gain, eta kirolarekiko genuen edo eraman nahi genuen politika ikusiz gero, nahi genituen helburuak lortzeko oso ahalegin seriotan ari ginela ere ikusi zuten Elkartekoek. Hauxe da, proiektu hau aurrera atera ahal izateko garrantia bat bazegoen hasieratik.

A.— Zer ekarriko dio honek ikas-tolari?

T.E.A.— Lehenik, esan behar da nahiz eta Elkartekoekin harremanetan jarri ez, bazegoela gure asmo hau aurrera eramateko eta gauzak ahal den hobe-kien egiteko konpromezu bat. Eta orain, eginberri diren harreman hauek, kirolarekin genuen konpromezu hori areagotu eta sendotu egin dute.

Horrez gain, erlazio honek ematen dizkigun material aldetikako abantailak eta behar ditugun laguntza eta aholkuak aprobetxatuz, kirol kalitate maila zaindu eta hobetzeko konpromezua ere hartua dugu. Honek ere kirol eskaintza handitu eta ume guztiei kirolak zabal-teko aukera emango digu.

A.— Zeintzu dira kirolari buruzko daukazuen asmoak?

T.E.A.— Asmoak ugari, baina gero nola suertatzen den ikusi behar.

Nolabait esateko, lehenik eta behin helburu nagusia da kirolarekin hizkuntza bera, euskara bera sendotzea. Eta euskara sendotu, ez bakarrik kirol hiztegia handituz, hizkuntza mundu horrek irekitzen dizkigun posibilitateak ere sendotuz.

Beste aldetik ere, kirola egiteko denok daukagun eskubidea gauzatu nahi dugu. Eta ez dugu gauzatu nahi denek

Monitore euskaldunak aurkitzea izan da oztopo handietako bat.

eskuratu nahi dituzten emaitzak lortuz (hala nola ez dakit nongo txapelketa irabaziz, etabar.), denei kirola eta batez ere oinarritzko kirol heziketa zuzenduz baizik.

Geroxeago ikusiko dugu bakoitzak zer bide hartzen edo aukeratzen duen, baina gure helburua da, esan dugun legez, oinarritzko kirol heziketa garantizatzea. Beste helburuetariko bat da gaur egun kirol munduan dagoen lehiaketa kutsu hori nolabait baretu edo eragozte. Nahiz eta kontutan izan lehiaketak egin egingo direla baina era kontrolatu batean.

A.— Eta zergatik jartzen duzue lehiaketa auzitan?

T.E.A.— Lehiaketak berarekin dakartzan elementu negatiboak (hala nola beti irabazi nahia, garaitua izan nahi ez izatea, azken finean bizitzarako kaltegarri gerta dakiekena), ahal bada, saihestea eta, bestalde dauzkan elementu positiboez baliatzea nahi dugu.

Gure proiektuaren beste ardatzetariko bat da kirola neska eta mutilen arteko elkar lana eta elkargune bihurtu. Arlo honetan, eta ahal den moduan, neska eta mutilen arteko bereizkeria eragozten saiatuko gara.

Kirola orokorki eta integralki irakatsi nahi dugu. Hauxe da; gizakume bakoitzak dituen ahalmenak garatzea ere nahi dugu. Saiatuko gara, baita ere, kirola eta ikasketen arteko loturak hestutu eta indartzen, batak bestearekin zer ikusi handia bait dauka.

A.— Zeintzu izan dira politika honi jarraitzeko izan dituzuen arazoak?

Euskara sendotu eta oinarritzko heziketa lantzea dira helburuak.

T.E.A.— Lehenik eta behin, monitore euskaldunen murriztasuna. Bizi garen eremu erdaldunean zaila da monitore euskaldunak aurkitzea.

Hori dela eta, lehendabiziz guraso artean euskaldunak aurkitzen saiatu gara eta gero, ikastolarekin erlazio zuzenik ez duten monitore euskaldunak bilatzen egon gara. Hau, behar bada, izan dugun zailtasunik handiena izan da.

Gero, honekin batera eta nolabait parekatsu, kirolari buruzko gure jakituri murrizta, gaur egun zertxobait gehiago badakigu ere, arazoa gertatu zaigu. Hala eta guztiz ere, ikasiz eta monitore laguntzaileen laguntzaz handituz doa gure jakituria.

Antolakuntza ere arazoa izan dugu. Oso eginkizun handia da eta honen erizpideak ezartzea kostatu zaigu, baina esan daiteke gero eta antolamendu ahalmen gehiago dugula.

Hala ere, arazoak ugariak izan arren, itxaropenez ikusten dugu etorkizuna.

A.— Gurasoek al dute parte hartzerik honetan?

T.E.A.— Parte hartu bakarrik ez, beraiek izan bait dira hasiera-hasieratik bultzatzaile sutsuenak. Beraien iniziatiba izan zen hau honela martxan jartzea eta prestakuntza prozesu honetan beraiek ere eragilerik nagusienak izan dira. Beraz, beraiek egin dute dena eta etorkizunean ere horretan saiatzeko asmoa dutela nabari da.

A.— Eta irakasleek?

T.E.A.— Irakasleen aldetik harrera askoz hotzakoa izan da. Orduz kanpoko ekintza osagarri hauek ez dituzte bereak bezala hartzen. Honek urrun mantendu ditu irakasleak honelako lanetatik.

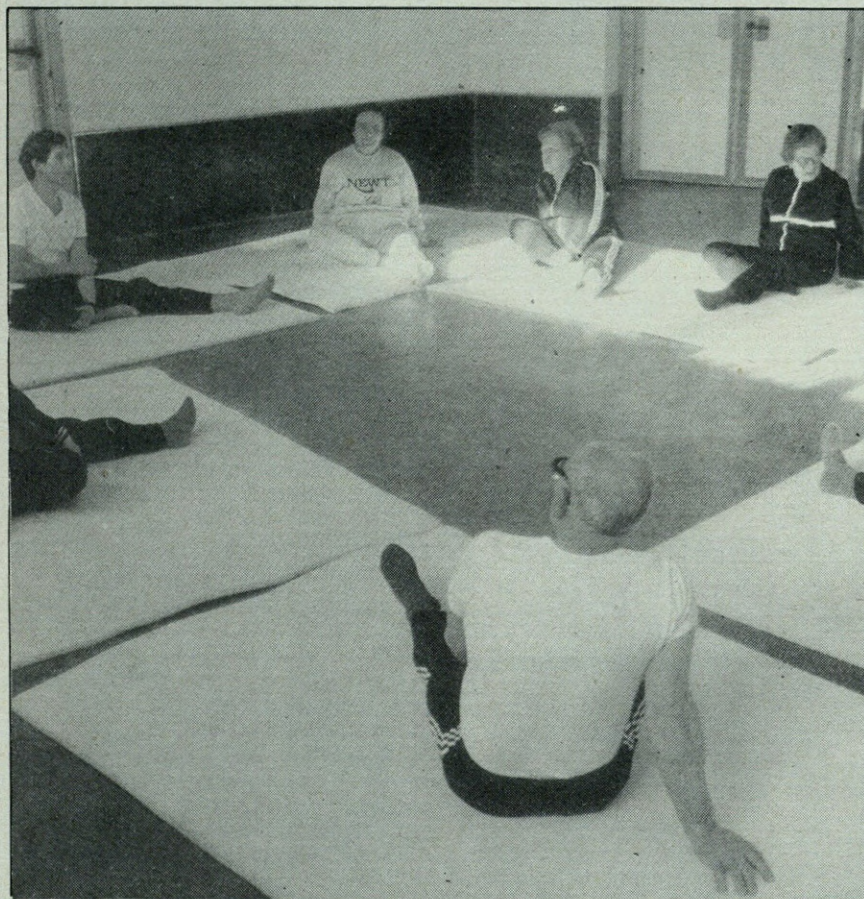
A.— Eta ikasleek?

T.E.A.— Orokorrean esan daiteke ikasleen aldetik parte hartze handia eta erantzun positiboa egon dela, eta kirol praktika hauetan biziki eta atseginkiki dabiltzala.

Iñaki ALVAREZ ARRIOLA

Euskaldunok urritzen ari haurrik gabeko European

Zortzi mila lagunetan apaldu omen da Komunitate Autonomoko biztanlegoa azken bost urteotan. Gerraz geroztik hain handitze batasia ezagutu duten gure herri eta hirietako populazioa lehendabiziko aldiz estankatu edo apaltzen hasi da. Europako egoeraren antza handiagoa hartu du Euskal Herriak, eta gainera gure hiri industria-tsuetan aspaldiko partez emigrazioa etorkinen kopurua baino ugariagoa da.

Zaharren ugaritzea eta gazte falta ikusita, Ipar European berriro erretiroa atzeratzea planteatzen hasi dira.

«Larrun» aldizkariaren lehen zenbakian, **Iñaki Larrañagak** demografiari buruzko aipamen bat egin zuen: alegia, SIADECOK 1977an kalkulatu zuenean 1985ean zenbat euskal hiztun izango ziren, ez zela espero haur jaiotzen kopu-

rua hain azkar eta hain gogor jaitsiko zenik. Jaiotzak espero zen erritmoan gutxituz joan balira, 1985ean ikastole-tan 100.000 haur ibiliko ziren, eta ez 80.000. Euskaldun ugariago kalkulatzeko, beraz.

Estatu Espainol mailan gertatu da fenomeno hori, eta demografoak harriturik geratu dire. 1922an Estatuko emakumeek batz bestea launa ume egiten zituzten. 1956rako kopuru hori 2,61era jaitsia zen. Ekonomiaren zuzpertzearrekin, ume gehiago egiten zituen berriro jendeak, 1964a arte. Urte horretan hasi zen berriro beheraka, baina 1977an jaiotzak arras urritzen hasi ziren. Gaur egun, Estatu Espainoleko emakumeek batz bestea 1,7na haur dituzte; eta belaunaldiak beren segida osatu dezaten gutxienez 2,1ekoa beharko luke kopuru horrek.

Europarrek umerik ez, eta beharrik...

Estatu Espainolean entzuten hasi dira berriro jaiotz kontrolaren alde egiten diren kanpainen kontrako ahotsak. Errezena egiten dute, zeren heziketa sexuala eta jaiotz kontrola irauli ezinezko aurrerapenak bait dira, eta oraindik osatu gabe daudenak gainera. Hori errezago da Estatu Frantsesean bezala haurren jaiotza **Seguritate Sozialaren** bidez bultzatzea baino.

Europa osoan gertatu da, izan ere, ernaltasun tasaren eroriera hori. Erteuropako erresumetan 1965ean gertatu zen, Estatu Frantsesean 1973an, 1974ean Italian eta Portugalen 1977an. Horietako batzuek, Estatu Frantsesa batik bat, lehendik ere populazio nahiko zaharra zuten. Kontsumo gizartearen aldaketak daude horren sustraian, baina ez da kasualitatea ia Europa guztian 1973ko krisi ekonomikoaren ondoren gertatu izana.

1977 eta 1985 bitartean, Europako erresumetako populazioen hazkuntza %1en azpitik geratu zen, eta kopuru hori Txipre, Malta eta Turkiak bakarrik gainditzen zuten. Alemania eta Austriaren kasua okerragoa zen: beren populazio hazkuntza **negatiboa** zen, biztanleak galtzen ari ziren.

Horrekin kontraste egiten du Hirugarren Munduko herrietan jazotzen denak: populazioaren hazkundeak Europako bi eta hiru halakoak dira.

Haur erdaldunak gero eta ugariagoak?

Euskadiko populazioa estankaturik

8.000 biztanle galdu ditu Komunitate Autonomoak azken bost urteotan. Bizkaiak 12.000 galdu ditu eta Gipuzkoak 5.500. Arabak aldiz 9.861 irabazi ditu, eta hauetako zenbait beste bi probintzietatik helduak izanen dira, Gasteiz Komunitatearen hiriburu bihurtu dutela medio.

Arrazoin ezberdinak ditu beherakada honek. Batetik, jaiotzak 1/3 batean urritu dira: 1980an ziren 28.700 ume jaio ziren hiru probintzia horietan, eta bost urte geroago 20.800 baino ez. Horrekin batera, Europa guztian bezala, mortalitate xifrak estabilizatu egin dira.

Hori bakarrik ez litzateke, dena dela, biztanle kopurua jaisteko aski arrazoin.

Inmigratio-emigratio balantzari begiratu behar zaio orduan: aurreko urteetan, eta batik bat 60.eko hamarkadan, milaka izan badira Espainiatik heldutako etorkinak, orain berririk gutxi dator eta langabezia dela eta hemendik alde egiten duten hainbat euskaldunetz gain,

beste etorkin asko ere bere jaioterrira itzuli da.

Hiru probintzia horietan 1980tik hazi diren eskualdeak oso urriak dira: Arabako Lautada, Bidasoa behekoa, Arabako Errioxa eta Kantabrialdea, Lea-Artibai, Durangaldea eta Urola bailara. Kontrastean, Deba behekoak bere biztanleen %5 galdu du bost urtetan.

Herri erresidentzialak hazten, industrialak husten

Herriei begiratzen badiugu, **Getxo, Leioa, Zarautz** eta **Gasteiz** dira biztanlegoa gehien ugairitu dutenak. Aldeantzez, **Eibar, Pasaia, Olereta, Sasato, Barakaldo** eta **Bilbo**k jendea

galdu dute. Hernani jendea galdu dutenen artean agertzen bada, **Lasarte** berezi zaiolako da; interesgarria litzateke Lasarten, unitate bezala, azken bost urteotan zer jazo den, hein handi batean etorkin herria dela kontutan harturik.

Hiru probintzietan ere, Europako beste fenomeno bat gero eta arruntagoa da: ezkondu gabe bizi diren bikoteak asko gehitu dira, emakumeek ume eginean beranduago hasten dira, eta familien tamainak txikitzen segitzen du. Biztanleak gutxiago dira baina etxebizitzak lehen baino gehiago.

Gauza guztietan bezala, estatistikan ere Araba, Bizkaia eta Gipuzkoak egunetik egunera lotuago daude Komunitate Autonomoan, eta gerp eta bereziago gainerako Euskal Herritik. Hori dela eta, Nafarroako daturik ez da sartu azken erroldan.

Gure bi komunitateen hazkunde ezberdina

Jakina da, bestalde, Nafarroak populazioa handituz jarraitu duela, eta seguruenik bera dela azken urteotan hazkuntzarik koerenteena ezagutu duen euskal herrialdea. Ipar Euskadin ere biztanlegoak gora egiten du. Baina barnekaldea hustutzen den bezala, gero eta gehiago dira kostaldera datozen erretiratu frantsesak, eta hauek dira hazkundearen erakarri dutenak neurri handi batean.

Demografiak ondorio politiko eta sozialak berekin ditu beti. Europak munduan bere pisu demografikoa galtzeak aldaketa handiak ekarri ditzake. Gurean etorkinak trumilka etortzeak suposatzen duen iraulteta edonoren begibistan dago.

Bada egin beharrezko beste apreziazio bat ere. Munduko zenbait kasutan aipatzen da beti demografiak gatazka nazional eta sozialetan daukan garraitzia. Estatu Batuetan asko beldurtzen ditu yankiak bai hispanoek eta bai beltzek beti duten haur kopuru handiak. Ipar Irlandaren kasuan, protestanteek baino katolikoek ume gehiago egiten dutela, eta denborarekin errepublikanoak sendotzen ari direla aipatzen da.

Eta Euskadin, Komunitate Autonomoan batik bat? Eusko Jaurlaritzak 1983an argitaratutako «Estructura de Población» liburuan dio: bertako populazioak baino ernaltasun kopuru nabarmenki handiago bat ez dutela etorkinek. Baina daturik ez du eskaintzen. Zenbait soziologok, berriz, alderantziz dio, tarte handia dagoela, etorkinek oraindik ume gehiago egiten dutela. Nazio kontzientziari dagokionez, baina batik bat hizkuntzaren etorkizunean, ez ote du horrek eraginik?

Estatu Frantsesak haurrak diruz eta mila abantaila eskainiz promozionatzen ditu.

Hogeitamabost
urte barru,
mundutiarren %5
bakarrik izango
gara Europarrok

Europarrak munduko %5 izanen gara

Azkenean gertatu da 1984ean Txipre, Islandia, Eire, Malta eta Turkian bakarrik gaintzen dela emakumeko 2,1 haurren kopuru hori. Tasa hori, 2,1 alegia, jotzen da populazioa belaunaldiz belaunaldi mantendu ahal izateko minmotzat. Aipatu estatu horiez aparte Europa osoa dago, beraz, epe laburrera biztanlegoa galtzen hastera kondenatuta.

Dinamarka, Suedia, Alemania, Luxembourgo eta Suizak 2.000. urtean jende guttiago edukiko dute 1985ean baino, eta 2.025.ean populazioa are tikiagoa izanen da. Horretatik salbo dirudite Estatu Frantses eta Espainolak, beste batzuen artean, eta pittinka bada ere haziz joango omen dira. Beste batzuen ustez, aldiz, Europa osoak dauka uniformitate handiagoa gai hauetan, eta denak daude 2.025. urterako populazioa galtzera kondenatuta.

Munduak, bitartean, bere abiada darama, eta Europarrak gero eta gutxiago gara gainerakoen artean. Duela 35 urte gizaki guztietako %15 Mendebal Europan bizi ginen —hain harroak gara,

ezen «Europako Kontseilu» delakoan daudenak bakarrik jotzen bait ditugu Europartzat, Ekialdekoak martzianoak bailiran— eta gaur aldiz %10 gara. 35 urte barru mundutiarren %5 besterik ez omen gara izango.

Ezkundu: haurrak egiteko ala haurra datorrelako?

Mendebal Europako joera hau aldatzea ez dirudi lan samurra. Jaiotzak gutxitzea ezin da konpentsatu dagoeneko heriotzen urritzearekin: haurren mortalitatea gehiago estutzeak zaila dirudi erresuma desarroilatuetan. Eta bizitza itxaropena jadanik asko luzatu da: jaioberritak, mutila bada 70 urte arte bizitzeko ilusioa nahiko segurtatua dauka, eta neskatoa bada zer esanik ez, emakumeak batz best 75 urte arte heltzen dira.

Ezkontzeko usadioa ere arras aldatu da. Askoz jende gutxiago ezkontzen da orain eta gero eta haboro dira ezkontu gabe «arrimatuta» bizi direnak. Soziologoek aburuz, beste aldaketa nabarmena ezkontzen aferan: lehen ezkontzearen ondorioz jaiotzen ziren haurrak, orain haurrak datozelako ezkontzen dira asko.

Anekdotak bezala interesgarria da ezkontzaz kanpoko haur kopurua goraka nola doan azpimarratzea: Islandian %45 haur ezkongabe dagoen emakume batek erditzen du. «**Sasiko**»aren mitoa gainbehera dator abiada batean.

Zaharrek ere lan egin dezatela

Estatu Espainolean ideologiak familia eta haur ugari edukitzea promozionatu izan dira, baina sosezt gutxi lagundu zaio horri. Estatu Frantsesean, aldiz, haurrak diruz promozionatzen ditu, eta bi haur dituen emakume batek bere gisara bizitzeko prolema gutxiago ditu Pirinioez behekaldeko batek baino. Hexagonoko populazioaren zahartzea, dena den, aspalditik dator eta Europa barruan hor gertatu zen beste inon baino lehenago.

Madrilgo gobernuak Pariskoaren estili hori kopiatzeko presarik duenik ez dirudi, orain gainera nondik edo handik. Seguritate Soziala saneatu nahi duenean. Seguru lehenago kopiatuko duela Ipar Europan planteiatzen hasi diren beste hau: gero eta zahar gehiago mantentzeko gero eta gazte gutxiago dela lanean, eta **erretiro** adina atzeratzea eskatzen hasi dira. Ezkerreko politikarien eskemak nola astintzen diren ikusi beharko dugu berriro ere.

WALTER GARMENDIA JR.

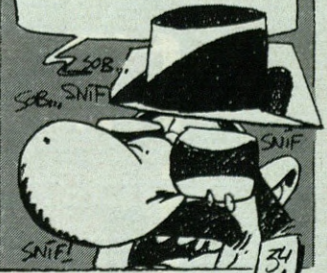
Lokuteg
&
Jarela 86.

ALAJAINKOA!!! ORATNDIK
ES NAI'S AURVISTU.
MATIAS REMORALES PEN-
DEJO ARGENTINARRA
NAIS-

AI, ARGENTINA MAT-
TES! ORATNDIK GO-
GORATSEN NAI'S VI-
DEAREN AGIATUPE-
AN LANA EGITEN NUE-
NEAN. (HURA BAI GI-
SONAI) ALFONSIN SE-
RRIA PETERERA PRE-
TSI ARTEAN.

HORNEGATIK TXULE-
RA JOAN BEHAR I-
SAN NUEN. BATNA
PINDCHET ES SEN LE-
HEN SEN BESALAGOA,
(AHUEGIA) HORNEGA-
TIK JOATEA ERABAKI
DUT!!!

INAGERTURA! ESPANTIA-
RA!! EUSKADIRA HATN
SUSEAN, LAN HONDOKA
DAGOELA ESAN BAIT
DIDATE.

HAN DA GU-
RE BELA.

SERGATIK E-
SANGO OTE MU-
TEN MALETOK
PRESTATSERA JO-
AN BEHAR RUTE-
LA, ASTE BETE
FALTA RADA O-
RATNDIK
BIRATA
BUKA-
TSEVO?

ZINKUNEGI OPTIKA

Optikari-Optometrista

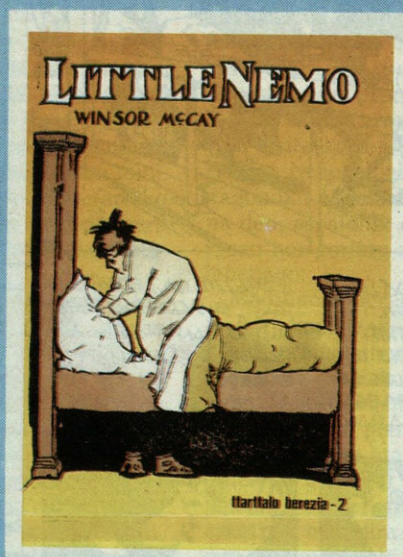
Ukipen lenteak

hernani,4

donostia

t.42 06 24

EZ UTZI IRAKURRI GABE

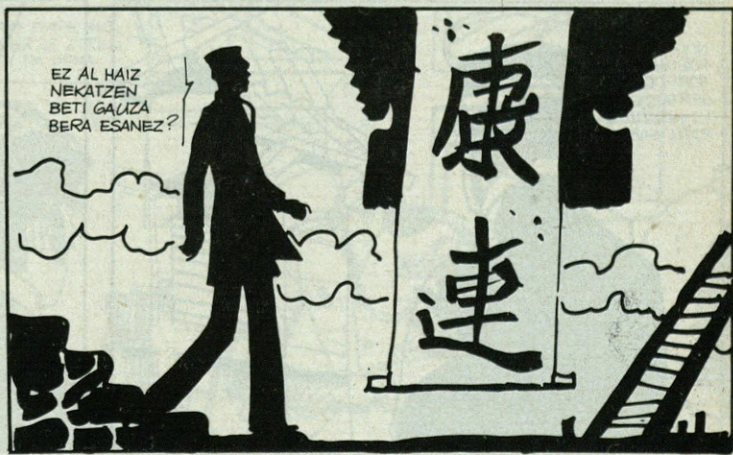
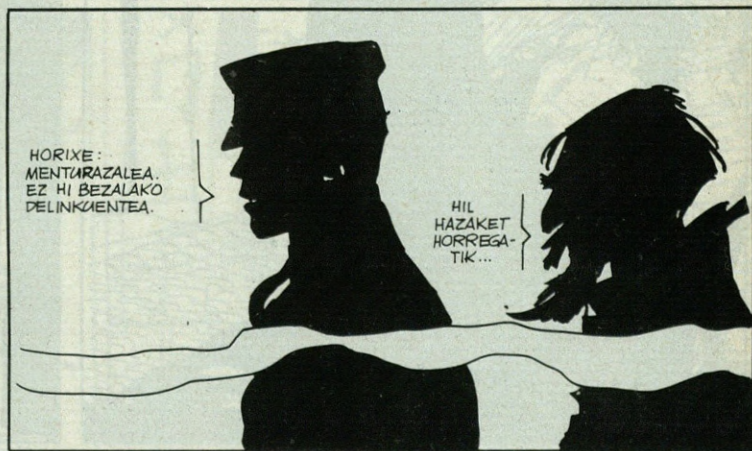
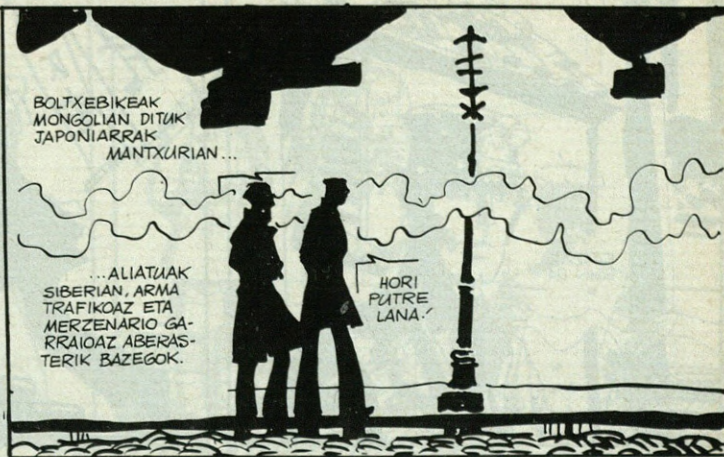

NEMO TXIKI Aren ametsak ezagutzen al dituzu?
Larogei urte dituen komik honek, beste larogei urtetan irrifar
eta goza araziko dizu

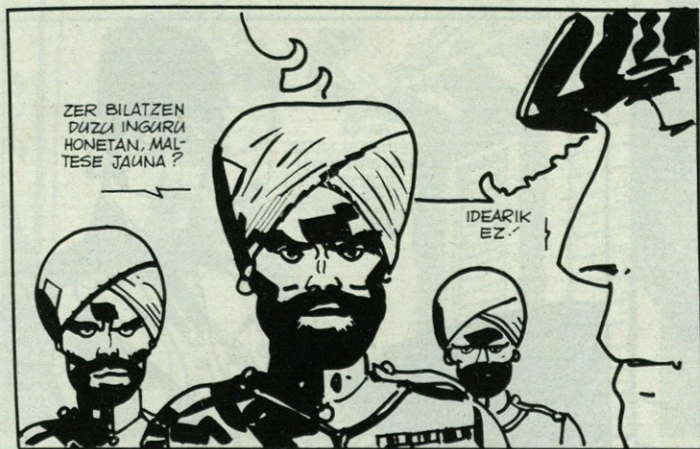
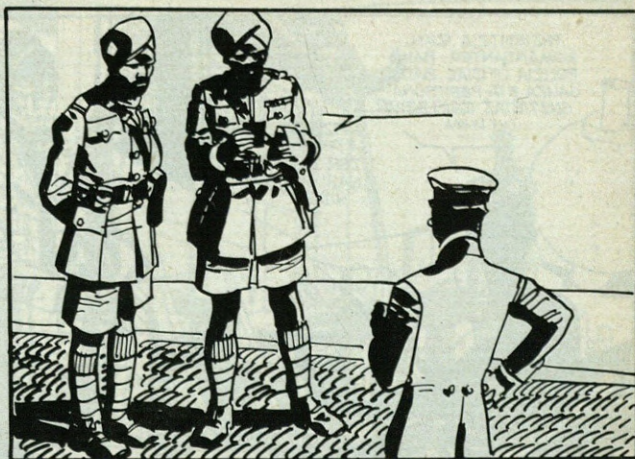
TTARTTALO Argitaletxea

CORTO MALTESE SIBERIAN (2. kapitulua)

Aurrekoaren laburpena: Venezia eta Boca Dorada gogoan, Hong-Kong-en daukagu Corto. Rasputin aurkituko du hemen. Europan amaitu da gerra. Siberian jarraitzen duela diote berriek...

PAZIENTZIA IZAN,
KOMANDANTEA, BAINA
POLIZIA OFIZIAL BATEK
GAUZA ETA PERTSONA
GAZTETAZ EGIN BEHAR
DU DIDA.

HITZALDI
EDERRA...
ZER JAKIN
NAHI DUZU
NITAZ?

BADAKIT
DENA ZUTAZ,
CORTO MALTESE...
ESATERAKO...

IBILIA ZARELA INGURU
HONETATIK 1905 ETA
1013 EAN, IZKUTUKO
ELKARTE TXINATAR BA-
TEKIN HARREMANAK DITU-
ZULA, ITSASLAPURKETAN
IBILI ZINELA HEGOALDEKO
ITSASOETAN ETA AFRIKAN
EPAITU ETA ABSOLBITU EGIN
ZINTUZTELA ASASINATZEA-
GATIK...

EZ NEKIEN HAIN
EZAGUNA NIN-
TZENIK HAU BE-
ZALAKO TOKITAN.

BAINA
EZ SINETSU NITAZ
KONTATZEN DIZU-
TEN GAUZA: NI
MAITE EZ NAUEN
JENDEA ERE
BADAGO.

EDERTO, LEGETIK
KANPO EZ ZABILTZAN
BITARTEAN EZ IZAN
EZERREN BELDURRIK.
ETA ZURE LAGUNA IKUS-
TEN BADUZA...

JOAN
NAITEKE?
ELKARRIZKETA
HONEK NEKA-
TZEN NAU.

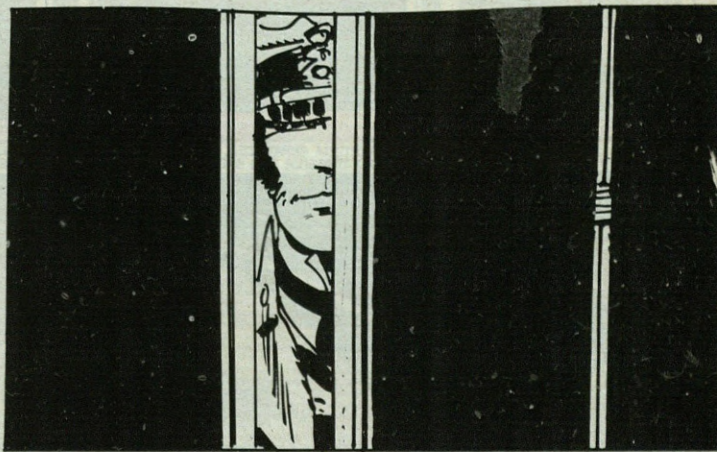
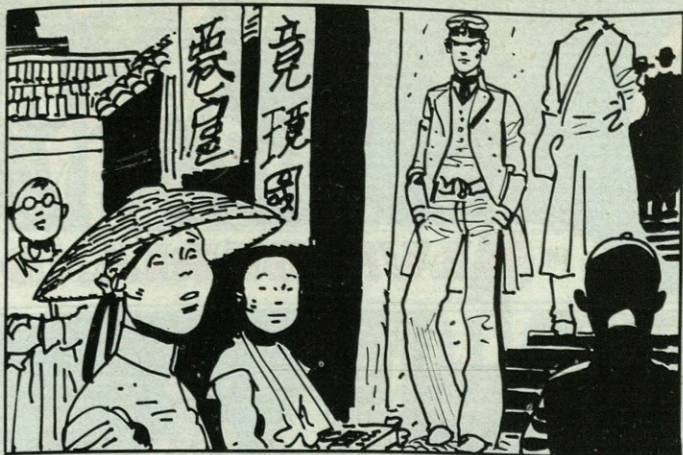
NON DUZU
OSTATUA,
KOMANDANTEA?

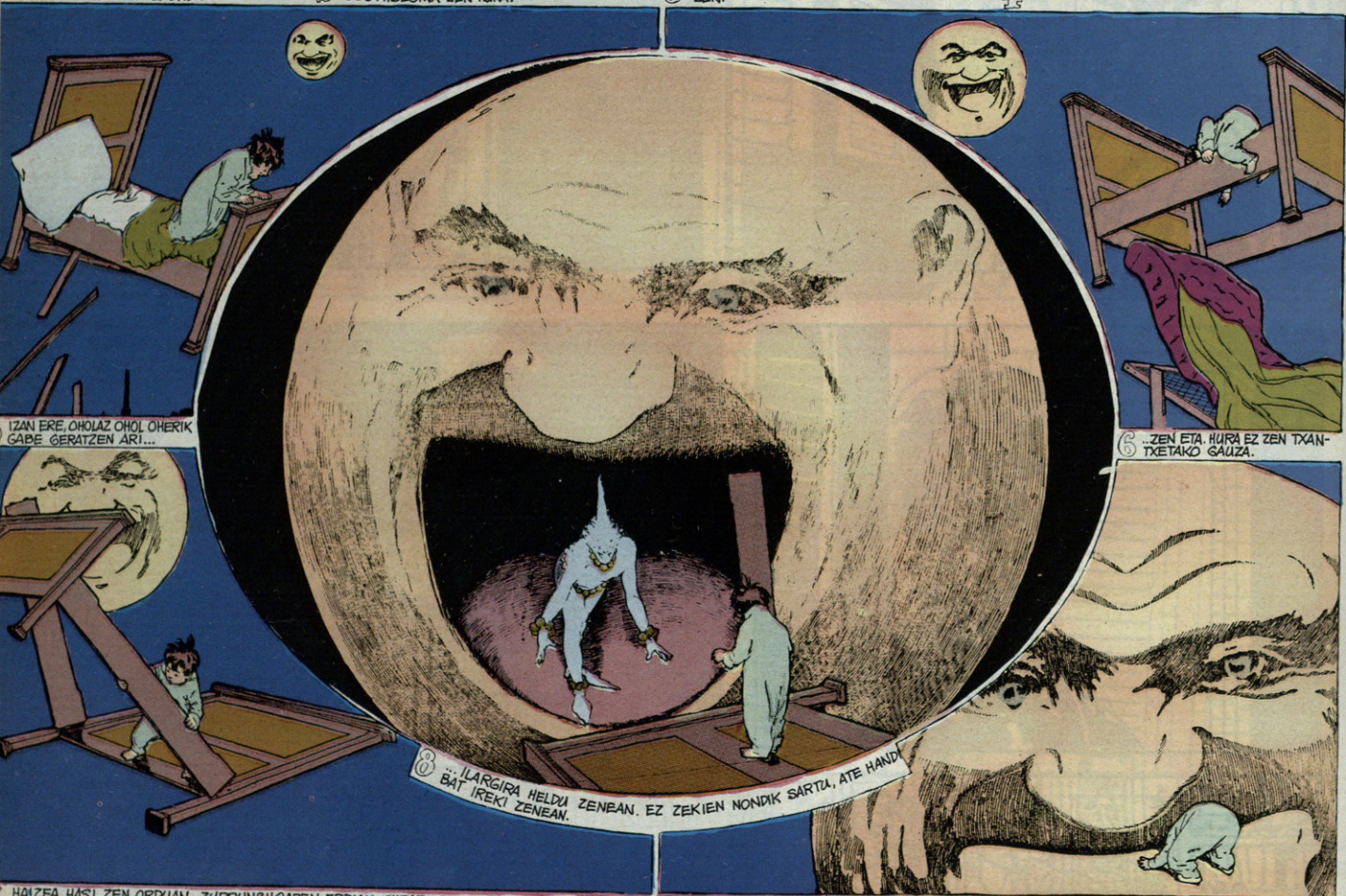
FAMA
TXARREKO
AIZO
BATETAN,
BEHEKAL-
DEAN...

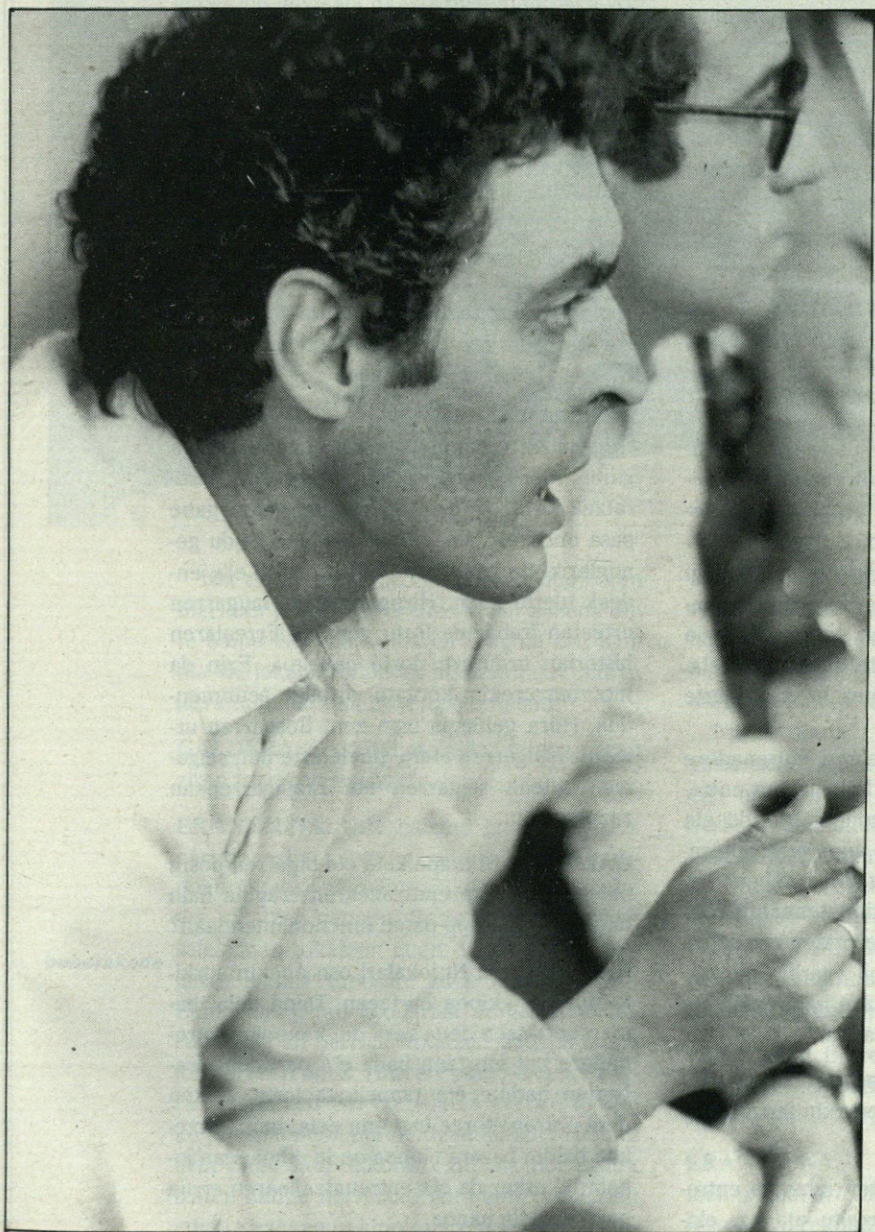
LAPURREZ
ETA EMAKAME
EDERREZ
BETETAKO
ALDEA.

(datorren astean jarraituko da)

Alberto Ormaetxea: «Hemen, entrenatzaile onak eta konpetenteak daude»

Alberto Ormaetxea eibartarra oso ezaguna dugu euskal kirol munduan, Errealeko jokalaria eta entrenatzaile izana bait da. Bera ezagutzen duen edonork badaki ondo gizon honen kategoriaz. Hitz gutxiko gizona, serioa baina, aldi berean, atsegina eta umila. Bere urterik onenak Errealean igaro omen ditu eta, honexegatik, etxekoa sentitzen dela aitortu digu. Orain dela bi urte Erreala utzi beharrean aurkitu zen, bere ordeztzerriko entrenatzaile bat kontratatatu zutelarik. Alicanteko Hercules ekipoan denboralditxo bat pasa ondoren Donostiako Antiguoa auzoan topatu dugu eta elkarriketa hau duzue horren lekuko.

“Jokalarari oso onekin aurkitu nintzen ekipoa hartzerakoan.

GALDERA: Noiz eta non sartu zinen futbol giroan?

Jokalarari

ERANTZUNA: Ni Eibarren hasi nintzen jokatzen jubenil mailan 15 urterekin. Gero Urkora pasa ninduten, 18 urterekin, regionalean jokatzen hasi nintzelarik gero Eibar ekipora pasatzeko. Hogei urterekin Donostiara etorri nintzen baina berriro ere Eibarrera zeditu ninduten soldaduzka garaian. Ondoren Sansen bi urtez ibili eta Errealera pasa ninduten, hamaika urtez jokatu dudalarik. Gutxi gora-behera 23 urtekin hasi nintzen Errealean jokatzen, bigarrego dibisiora jeitsi zenean hain zuzen.

Egia esanda, neretzat jokalarari bezala, pozik handiena bigarren dibisiotik lehenengora igotzerakoan izan nuen. Ordutik, gora-behera handiekin baina, lehenengo dibisioan mantendu da.

GALDERA: Hamaika urtez txuri-urdin kamisetak jantzi ondoren, nola izan zen entrenatzaile izateko eman behar izan zenuen saltoa?

entrenatzaile

ERANTZUNA: Bueno, orduan Andoni Elizondo zegoen errealeko entrenadore eta bigarren entrenadore izatea proposatu zidatenean baietz erantzun nuen. Horrela bost urte egin nituen tartean Iriondo eta Irulegi entrenatzaileak pasa zirelarik. Irulegik kontratua bukatu zuenean neri esan zidaten ia ekipoa hartu nahi nuen eta baietz. Horrela, lehenengo entrenatzaile bezala, zazpi urte egin ditut.

Oso desberdina da bigarren entrenadore izatea edota lehenengoa. Ni bigarren entrenadore egon nintzen Elizondo, Iriondo eta Irulegirekin eta orduan ez nuen errespontsabilitate haundirik, lasai zaude. Lehenengo entrenadore bezala jarri nindutenean beldur pixkat sentitu nuen nigan erortzen zen errespontsabilitateagatik, baina garbi neukan Errealeko entrenatzailea izan nahi nuela eta huraxe zen nire oportunitadea.

GALDERA: Entrenatzaile hasi zinenen, hasieran, lehenagoko eskemekin jarraitu beharko zenuen, ezta?

ERANTZUNA: Ez da izaten lehengo entrenatzailearen eskemak jarraitu ala ez, eki-

poak zer eskatzen duen baizik. Ordurarte Errealak normalean atze xamarrean jokatzen zuen baina ez zen Errealaren jokatze modua bakarrik, besteek ere berdinean egiten bai zuten. Guregatik asko esan da baina jendea ez da konturatzen ekipo gehienek berdintsu jokatu izan dutela.

Nigatik aurrera begira jokatu beharrean atzera begira jokatzen gurela ere esan dute, baina ez da egia. Ekipo guztiek kanpoan jokatzen dutenean atzean jokatzen dute kontraerasoaren zai. Guk ere horrela jokatu izan dugu. Etxean aldiz guk nahiko aurrera jokatu dugu, askotan ekipo guztia besteen area barruan sartuta egon eta golik sartu ez. Atzera begira ezin da jokatu, jokatu behar da beti irabaztera eta guk irabazi egiten genuen. Azkenengo urtean puntu asko galdu genituen etxean eta halere zazpigarren atera ginen. Kanpaina oso ona izan zen baina txarra izan zela diote. Iaz zazpigarren atera zen Erreala eta kanpaina oso ona izan zela diote denek, zer esan behar duzu...

Entrenatzaile bezala, nire lehenengo urtean gaizki hasi ginen baina laugarren atera ginen. Gero, bigarren urtean bigarren ateratzea lortu genuen, 32 partidua galdu gabe pasa ondoren lehenengoa Sevillan galdu genuelarik. Benetan pena bat izan zen eta jendeak ulertu zuen. Hirugarren eta laugarren urteetan irabaztea lortu genuen, Errealaren historian ordurarte lortu gabekoa. Ezin da hitz batzurekin kontatu orduko sentimendua. Hura gehiegia izan zen. Bosgarren urtean zazpigarren atera ginela uste dut, seigarren urtean seigarren eta zazpigarrenean zazpigarren.

GALDERA: Bi txapelketa eta bigarren postu bat jarraian. Entrenatzailearen eragina hain handia al da ekipo baten funtzionamenduan?

ERANTZUNA: Ni jokalarari oso onekin aurkitu nintzen ekipoa hartzean. Dena dela, hemen gertatzen dena zera da, kanpoko entrenadore bat etortzen bada eta partidoak irabazten badute eta txapelketa lortu, esaten dute entrenadorea oso ona dela, baina etxekoa baldin bazara ekipoa ondo dihoanean jokalariei esker da eta entrenatzailearen errua gaizki baldin bada.

“Partidu asko jokatzek desgaste handia suposatu zuen guretzat.

Nik ez dut uste horrela denik. Ekipo baten martxan jokalariek erantzukizun zuzena dute baina entrenatzailearen eragina ere handia da, jokalariek berak markatutako taktika jarraitu behar bait dute azken finean.

GALDERA: Gero beherakada. Zeintzuk izan ziren faktore nagusiak?

ERANTZUNA: Urte haietan gure jokalariek partido asko jokatzen zuten. Ligako partidoak jokatuz gain Europako ekipoen aurka ere jokatzen genuen. Bestetik, ekipo erdiak selekzioan jokatzen zuen. Guzti honek desgaste handia suposatu zuen ekipoarentzat. Ekipo handietan jokalaria desgastatzen diren neurrian berriak fitxatzen dituzte, baina jokalar oso onak. Horrela ekipo hauek ez dira resentitzen eta txapelketa berriro lortzeko posibilitateak mantentzen dituzte. Hemen ezin dugu horrelakorik egin eta horregatik izaten ditugu horrelako gora-beherak. Orain eduki dezakegu ekipo ona eta gertatu daite-

ke, baita ere, hemendik urte batzuetara hain ekipo ona ez izatea. Bolarak izaten dira etxeko jokalariekin bakarrik kontatu nahi baduzu. Nik ez dut esan nahi politika honen aurka nagoenik, alderantziz.

Nik ez dut uste taktikaren eboluzioak eraginik izan duenik. Futbolean kontua ez da bi edo hiru jokalar aurrean edukitzea, baloia besteak daukanean baloia gureganatu eta gola sartzen intentatzea baizik. Berdin da bi, hiru, lau edo bost baldin badira. Gaur egun ia jokalar guztiek jokatu dezakete posizio desberdinetan. Gertatzen dena da batzuk besteak baino hobeak direla eta, nik momentu haietan jokalar onenak nituen.

GALDERA: Beste urte beterako kontratua zenuela entrenatzaile lana utzi beharrean aurkitu zinen. Zergatik?

ERANTZUNA: ... Ni etxekoa sentitzen nintzen, 26 bat urte bait neraman ordurako. Horregatik direktiba nigana zuzendu zenean,

beherakada

“Ez dakit zergatik ekarri behar den kanpotik entrenatzailea.

nik esan nien ekipoaren zerbitzura nengoela eta beraien ustez entrenatzailearen aldaketa beharrezkoa baldin bazen nik beste postu bat beteko nuela. Horrela lehenengo dibisioko ekipoen ikuskatzaile bezala jarri ninduten kontratua bukatu arte.

Nik ez dut esango prentsak orkestatutako zerbait izan zenik. Zuek ni baino hobeto dakizue prentsaren eragina demassa dela. Prentsak, eta komunikabideak orokorrean, ekipoaren onerako edo kalterako asko egin dezake. Prentsak laguntzen badu beste lasaitasun batekin ateratzen da ekipoa zelaira. Indibidualki gehiago nabarmentzen da.

Halere, horrelako postu bat hartzen duzunean jakin behar duzu aurretik komunikabideek kritikatuko zaituztela. Hau normala da, batzutan kritikak onak izango dira eta besteetan txarrak. Ni, dena dela, neure bideari eusten eta jarraitzen saiatu nintzen kanpoko eraginei kasurik egin gabe.

Urte beteko kontrato hori ikuskatzaile lanetan pasa nuen. Errealak jokatu behar zituenean partidoen aurretik, ni informe zehatzak pasatzen saiatzen nintzen aurretik beste eki-
poek jokatzen zituzten partidoak ondo estu-
diatu ondoren. Lan hau beharrezkoa da na-
hiz eta ekipoak elkar ezagutu. Aste batetik bestera aurreko ekipoak jokaldi berriak entrena ditzake eta horren berri edukitzea komenigarria da. Lan honek zuen txarrena bi-
dai pila bat egin beharra zen.

GALDERA: Errealak utzi zintuenean Alicante-ko Hercules taldeko entrenatzaile izatera pasa zinen. Kontatu eiguzu hango gogoetak.

ERANTZUNA: Jokalariekin ez dut inolako prolemarik eduki. Entrenamenduak hemengo aldean motzak izaten ziren hango beroarekin jendea lehenago izerditu eta nekatzen bait zen. Egia esan jokalariai ondo portatu ziren, saiatzen ziren. Normala da bestetik bigarren dibisioko ekipo batetan lehenengo dibisiokoan baino teknika gutxiagoko jokalariai aurkitzea. Honengatik izan daiteke nire eskemak behar bezala ez funtzionatzea.

Direktiba ugaria zen, hamazazpi hemezortzi bat. Ekipo barruko prolemak kaleratu egiten zituzten, hango jendearen ohitura izango zen nonbait. Nire ustez ekipo batetan sor-

tzen diren prolemak barruan konpondu behar dira. Horrela gertatzen zen Errealean eta pentsatzen dut horrela jarraituko duela. Nirekin ondo portatu dira.

Eskema eta taktika aldetik ez dago desberdintasun handirik lehenengo eta bigarren dibisioren artean. Kalitate gutxiago bai, hori nabarmentzen da baina fisiko aldetik jende guztia ondo dabil. Guk suerte txarra izan genuen lehenengo partidoetan, okasio ugari sortu baina azken orduan golik sartu ez. Urduritasuna sartzen joan zen eta horrela ezin da ekipo bat aurrera atera.

Euskal Herri-
tik kanpora egoteak nahi gabe ere izan du eragina niregan. Gogorra egiten da kolpetik lehenago zenituen adiskiderik gabe aurkitzea, lehen edukitako aholkularirik gabe aurkitzea, txokotik kanpo bizi beharra.

GALDERA: Zer diozu kanterako politikaz, bai jokalaria eta bai entrenatzaile aldetik?

ERANTZUNA: Ni beti politika honen alde agertu naiz kontsekuentzi guztiekin. Kantera kontuan, nik uste dut lana ondo egiten ari dela lehen bezala. Baina hemen gertatzen dena zera da jendeak ez duela ulertzen kantera onena eduki arren jokalaria onenak ez edukitzea. Lehen esan dudana bezala beste ekipo batzuk atzerriko eta estatuko jokalariai onenak fitxatzeko aukera dute. Ekipo hauek beti edukiko dute goi mailako jokalariai eta txapelketa irabazteko aukera. Bestalde, nahiz eta kantera onenakin kontatu, urte batetik bestera gora-behera asko izaten da, aurtengo sagarrak eta hurrengo urtekoak berdina izango ez diren bezala. Beraz, Errealak beti gora-behera handiekin ibili beharko du hemengo jokalariez ornitzen jarraitzen ba-
du.

Kontu honekin jarraituz, nigatik asko esan izan ohi da jokalaririk ez nuela aldatzen ekipoan, beti ekipo berdina ateratzen nuela zelaira alegia. Gaur egun, bi urte betetzen direnean utzi nuenetik, oraindik ekipoa ez da aldatu. Lehen Sansen jokatzen zuten jokalariai batzuk noizean behin partido bat edo beste jokatzen dute baina ez zaie jarraipenik ematen. Nik Mujika igo nuen Sansetik Errealera eta titular bezala jarri. Orain ere bera baka-

utzi
beharra

kritikak

ikuskatzaile

entrena-
menduak

kantera

Hercules

“Errealak gora-behera handiak pasa beharko ditu.

rrik ari da lehenagoko Sansetik titular jokatzeko. Non daude orduko kritikoak? Zer aldatu da ba? Garbi dago jokalaria batek partidak behar dituela konfidantza hartzeko eta hori igandero jokatzeko lortzen da, ez partidak bat edo beste jokatzeko.

**bigarren
maila**

Entrenatzaileei dagokienean, nik uste dut hemen entrenatzaile onak daudela eta konpetenteak. Ez dago historia piska bat egin besterik euskal entrenatzaileek mantendu duten goi-mailaz konturatzeko. Ez dakit zergatik ekarri behar den kanpotik entrenatzaile bat hemengoak nahikoak baldin badira. Nik behintzat honela pentsatzen dut.

GALDERA: Entrenatzaileak zeren bila joaten zarete, espektakulua ematera, puntuak lortzera...

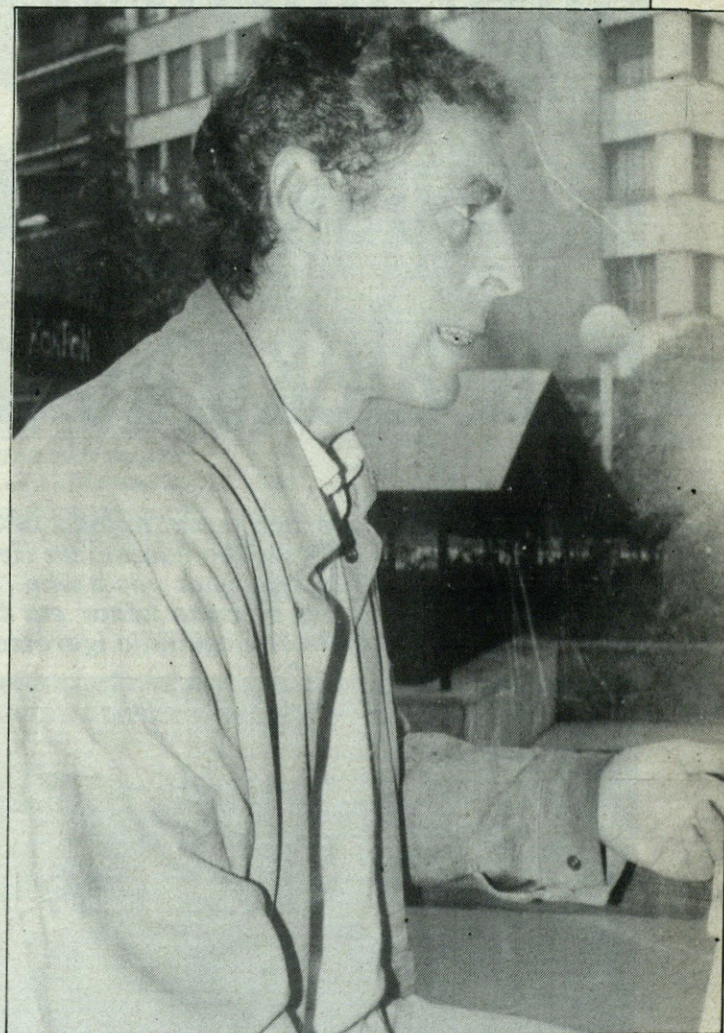
espektakuloa

ERANTZUNA: Espektakulua entrenatzaile eta ekipo guztiek eman nahi dute. Zer gertatzen da? Zuk etxean jokatzeko duzunean espektakulua eman nahi duzu baina kanpotik datozenak beste taktika bat erabiltzen dute, ahaleginak egiten dituzte zuri espektakulua galeratzeko. Norgehiagoka horretan garaile ateratzen denak definitzen du partidak bilakaera. Denok jokatzeko du espektakulua ematera, irabaztera, puntuak lortzera... Indarrak parekatsak ez direnean, normalean, indarrak handiena duena gaitortzen zaio besteari. Indarrak parekatsak direnean zailago izango da bakoitzak nahi duen futbol praktikatzeko eta, aldi berean, espektakulua eskaintzea.

puntuak

GALDERA: Araudi berri honekin kantera zaintzen duten ekipoak ahulago sentituko dira ezta?

ERANTZUNA: Garbi dago horrelako araudi bat kanteraren alde diharduten ekipoen galerarako joango dela. Araudi honetaz aprobetxatuko direnak ekipo handiak izango dira, diru asko dutenak alegia. Araudi berri honen arabera kontratua bukatzen duen edozein jokalaria libre geratzen da beste edozein ekiporekin fitxatu ahal izateko zenbait asuntokontutan eduki gabe. Ni ez nago jokalarien eskubideen aurka, alderantziz baino. Halere uste dut lehentasunak eskaini behar direla kantera defendatzen saiatzen diren

ekipoei. Bestela gertatu daiteke jokalaria batek asko destakatzea jubenil mailan eta ekipo handi batek fitxatzea zure lanaren erdian, Lopetegirena kasu.

Ekipo handiek, araudi hau atera ondoren, diru gutxiago eskainiko diote beraiei kantera bultzatzeari, ez bait dute behar izango.

T. ITURRIA

Ur-hegaztiak, neguko bidaiariak

Gure aintzirak eta padurak Europako hegaztien pausaleku udazkenenero

Datozen hotzekin, urtaroen legez, milaka ur-hegaztik lagako dituzte beren birsorkuntzarako lekuak eta Hego Europarantz eta Afrikarantz joko dute negua pasatzeko. Haietatik askok egingo du bidaia Euskal Herrian zehar eta batzuk geratuko dira gure zonalde umeletan negualdia igarotzeko.

Betelan eta zaborrez gure aintzira eta zingirak bete ez ditugunean, ehiztariak dira hegaztiak akabatzen dituztenak.

Hegazti hauek, hala ere, gero eta aukera gutxiago dute haien migrakuntza arrakastaz burutzeko. Jakina, zonalde umel askoren suntsidura, ehiza kontrolgabea, uraren kutsadura eta abar luze batek jokatzen du haien kontra. Guzti honen ondorioz, milaka geratuko dira hilik neguko abenturan gizakiaren eraginez.

Milaka ahate gure urtetan, eta guk izenik ere jakin ez

Ur-habitat direlakoak oso aberatsak dira fauna eta landaretzari dagokionez. Ongi kontserbaturik baldin badaude, padurak, aintzirak eta azken bolada honetan gizakiak eraiki dituen urtegiak oso emankorrak dira ur-hegaztientzat.

Han aurkitzen ditu elikadura eta babeslekua txori moeta askok.

Euskal Herrian zonalde umel aipagarriak badira: Pitillasko aintzira, Bida-soako irlak, Erriberako aintzirak eta abar. Leku hauetan kokatzen dira Euskal Herrian birsortzen diren ur-hegaztiak. Ahateen artean ugariena zalantzarik gabe basahatea dugu. Askoz urriagoak dira birsorkuntzarako garaietan ipar-ahatea, uda-zertzeta eta ahate gorritza, azken hau Bianako aintziran soilik agertzen zaigu bere habia egiten.

Beste ur-hegazti batzu ere aipagarriak dira: kuliska ttikia, zankaluzea, bernagorri arrunta, txirritxo ttikia, uroi-loa, kopetazuri arrunta, ur-silanda ttikia, ur-silanda handia, txilinporta ttikia, murgil handia, amiltxori ttikia eta arrunta, txori zezen arrunta, lertxuntxo ttikia, lertxun gorria...

Europatik heltzen zaizkigu, bidaia jarraitzeko atseden bila

Ezaugarri bat aipatu beharko bagenu hegazti guzti hauei dagokiena, oso aise aurkituko genuke. Guztiek dute zonalde umel eta zingirekiko menpekotasun osoa. Leku hauetan gertatutako edozein aldakuntza oso kaltegarria izan daiteke fauna moeta honentzako.

Euskal Herrian zonalde umel gutti izateaz aparte, horietako batzuk oso kinka larrian daude. Esate baterako, Biasteriko aintzirak.

Baina Euskal Herriko zonalde hezeak garrantzitsuak badira faunarentzako, ez da han bizi diren hegaztiengatik, ho-

rietara negupasa hurbiltzen diren ur-hegaztiengatik baino.

Urtero, lehendabiziko hotzekin, Ipar eta Erdi Europatik, milaka eta milaka ur-hegaztik ekiten diote Hego Europa-rantz edo bestela Afrikarantzako beren bidai luzeari. Hegazti horiek, zonalde umelen beharra dute eta beren geldiu-neak eginaz joateko derrigorrezkoak dituzte aintzirak, zingirak, padurak, ur-tegiak, etabar, pausatu ahal izateko.

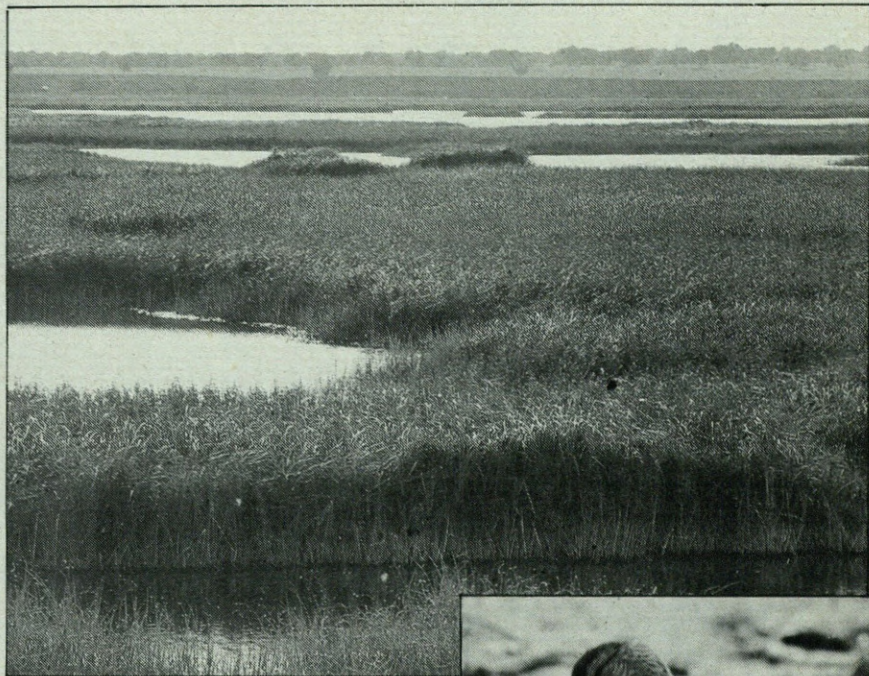
Ehiztariak ontzi motordunetatik sarraskiak egiten

Ehiztariak betidanik aprobetxatu dituzte hegaztien geldiu horiek, harra-patzeko. Eta batetik bestera bandatan mugitzen den izugarrizko txori uholde honek galera asko jasaten du, gizakia-ren eskutan, European zehar.

Euskal Herriari dagokionez, fama-tuak egin ziren Arabako urtegietan bu-rututako sarraskiak. Nekatuta atsedean bila jaitsitako hegaztiak eroso akabatze-ko, ontzi motordunak erabiltzen ziren, nahiz eta hau legez debekatuta egon.

Milaka ahate, kopetazuri, murgil eta lertxun suertatu ziren hilik, 1981etik 1984era bitartean batik bat. Gero eta egoera larriagoa zen neguko migratzai-leentzat Arabako urtegietan. Gogoratu behar da, bestalde, urte horietan Iberiar Penintsulak oso lehorre handi bat jasan zuela. Horren ondorioz, Arabako urtegietan, ohizkoak baino askoz txori gehiago biltzen ziren eta babesgabe-koagoak gainera.

Azkenean, egoera konpondu zen pis-ka bat, kanpaina ekologista gogor bat egin zela medio.

*Euskal Herritik pasata,
holako zenbat iritsiko da
Hegoaldeko aintzira
epeletaraino?*

Gure zonalde umelak hobeki kontserbatu eta zaindu behar dira

Gaur egun, aipatzen ditugun zonalde umel guzti horien arteko batzuk ehize-rako babesleku dira. Pitillasko aintzira,

Ulibarri-Ganboako urtegia eta Gernika-ko itsasadarra izanen dira denen artean garrantzitsuenak. Hala ere, beste leku askotan sarraskiak diraute.

Bianako aintziran, esate baterako, etengabeak dira hegazti hilketak. Gai-nera, ehiza galerazia dagoen leku ani-tzetan agindu hori ez da errespetatzen, edo arriskua beste alde batetik heltzen da. Leku hauen degradazio ekologiko-tik hain zuzen. Kontutan hartzen baldin badugu Hego Euskal Herrian ia ur-he-gazti guztiak babespeko moetan direla legalki (hots, ezin direla inola ere ez hil eta ez harrapatu, eta babestuak izan be-har dutela), argi ikusten da hemen Era-kundearen ardura.

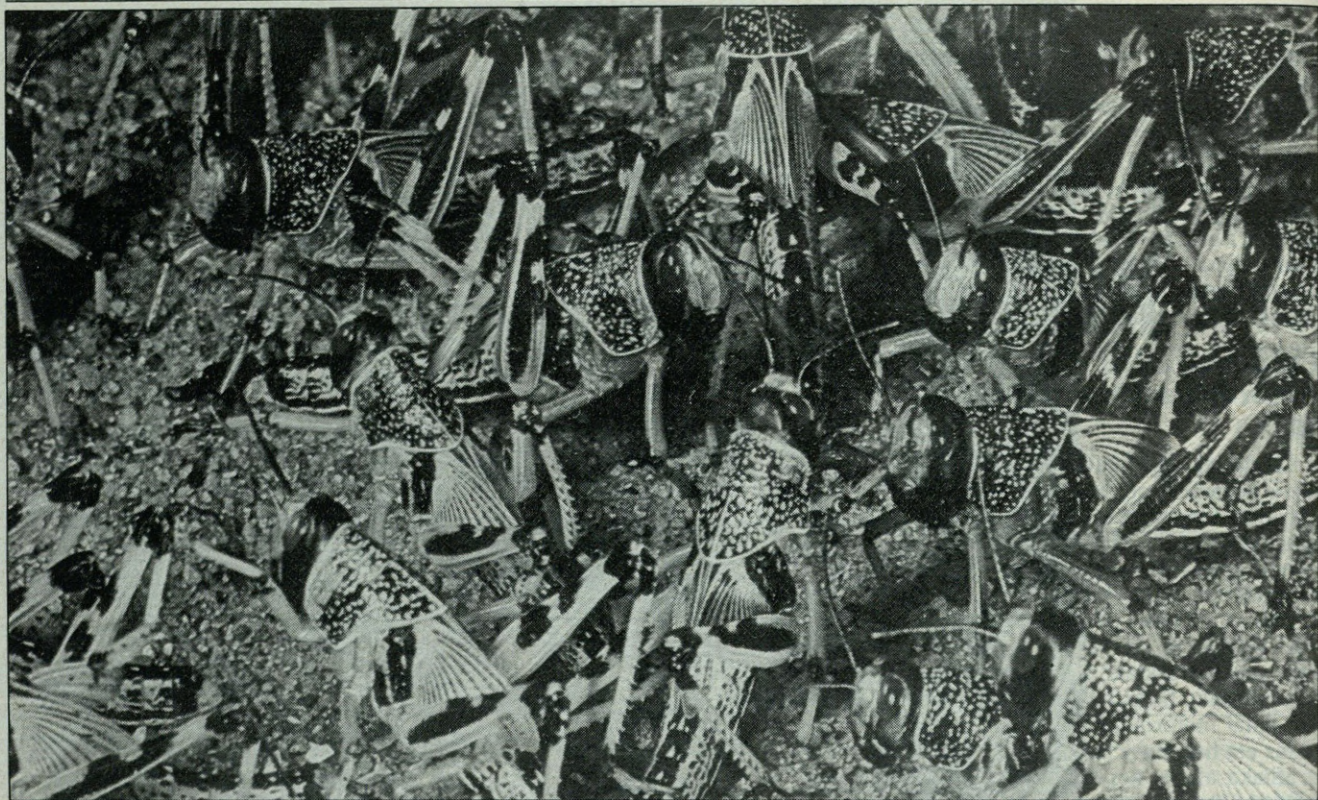
Ur-hegaztien migrakuntza babesteko beharrezkoa izanen litzateke babesle-kuen kopurua handitzea eta gure zonal-de umelen kontserbazioa bermatzea. Ezin dugu ahaztu datorren hilabetean Europako hegazti-faunaren zati inpor-tante bat gure lurraldean zehar pasako dela.

Txartel ekologista batek esaten due-nez: «Hegazti migratzaileak Munduko ondarea dira».

Urtegiak ez dira aintzira eta padurak bezain aberatsak, baina atsedenaldi baterako balio dute.

SAIARRE

Udazken honetan otien beldur Afrikan

Otiak: banaka ikusgarri, multzoka beldurgarri

Gehienok, telebistaren pantailetan oti-hodei beldurgarriak Afrika eta Hegoameriketako belardi eta soroak soiltzen ikusita gaude. Halere, gutxik bereizten dituzte otia eta matxinsaltoa. Otia, matxinsalto handixeago bat besterik ez da, horien ustez.

Banaka hartuta otia ez da gauza handia, zentimetro batzuk luze dituen eta jauzika dabilen intsektua. Taldeka berriz, beldurgarria da benetan. Oti-hodei batek ehunka kilometro karratu estal ditzake eta aberrogei mila milioi alez osatua egondaiteke. Ez da txantxetako honek behar duen jatena, larogei mila tona landare behar du egunero deskribatua bezalako hodeiak; nahikoa egun gutxi batzutan eskualde zabal bat soiltzeko. Nekazari eta agintariak oti-izurrien aurrean kezkatu azaltzea ez da harritzekoa.

Udazken honetan otia Afrika aldean barreiatu daitekeelaren kezka hortzetik hortzera dabilen gaia da afrikarren artean. 1974.ean azkeneko oti-izurriak ohizko gosea areagotu zuen madarikatua dirudien Sahel eskualdean.

Lehortearen ondoko euriek, otiaren ugaltzerako baldintza egokienak sortzen dituzte. Afrikan, azken urteitako lehortearen ondoko udaberriko euriek otiaren populazio-lehorketarako bidea jorratu dute. Euri zein lehor goseak dirudi Afrikako bazter askotan jasan beharreko eta ekidin ezinezko zama.

Bat ala bi dira?

Otiak ez dira besteak bezalako intsektuak. Hauetako batzuk, oti migratzailea, basamortuko otia edo oti arrea

esaterako, bi forma ezberdin izan dezakete, bata banaka dabiltzanean eta beste taldeka dabiltzanean.

Otie transformazio ikusgarria jasan dezakete. Oti-aleen populazioak atari bat gaintzen duenean, aleak itxuraz, kolorez, fisiologiaz, jokamoldez eta etologiaz aldatzen hasten dira. Horren handia da transformazioa ezen denbora luzez forma bakoitza espezie desberdin bati zegokiola uste bait zen. Transformazio honen bidez, oti baketsua bat edo bi belaunalditan sarraskiegile bel-durgarri bilakatzen da. Beraz, aleak multzo trinkotan biltzen dira. Ale gazteez osatuta bada lurrazaletik higitzen dira, ale helduek osatzen badute taldea ordea, hegan ibiltzen dira benetako hodeiak hedatzen direlarik.

Otia fase gregario honetan dabile-nean oso suminkorra da eta edozein gauzak heganean jartzen du.

Zergatik transformazio hau?

Otiaren kontrako borroka ez da erra-za. Populazioen bapateko hazkunde kontrolatu gabeak zaila egiten du izur-rien aurreikusmena, kanpo-faktoreek ugaltze horretan eragin handia dute-nean batipat.

Eragindako eskualdeak lokalizatu di-renean segituan lotu behar zaio izurria-ren desegiteari. Prozedura meka-nikoak, hala nola lurperaketa eta golda-keta eta termikoak (belardien erre-keta, gar-jaurtigailua...) ez dira oso efeti-boak. Borroka biologikoa bestalde, oti-aren etsai naturalen laguntzaren bidez, hasiera batean eraginkorra izan zite-keelaren itxaropena bazegoen ere, az-kenean ez da oso fruitukorra izan. Bo-rroka kimikoa, plagiziden bidezkoa, izan da orain arte emaitzon xamar-ak izan dituen.

Hala eta guztiz ere, oti-hodei bat osa-tzen denean ia ezinezkoa gertatzen da bere desegitea. Higikortasun handiak, emeen emankortasun izugarriak, belau-naldien jarraipen azkarrak, eta dagoen ugaltze-indizeak bost eta hogeitar-tean, ia ezina egiten dute oti-hodei sarraskie-gileen kontrola. Bitarte teknologiko aurreratuenak erabilita ere oti txikiak, taldetan pilatzen denean, gizasemearen handikeria agerian jartzen du.

**Elhuyar-eko M.J. Barandia-
ran**
I. Irazabalbeitia

ARGIA

BEHAR DEN ASTEKARIA

Euskal Kulturari pultsua hartzeko,
astekoaren berri jasotzeko,
gizarteaz eta politikaz ohartzeko,
alfabetatzen jarraitzeko,
denbora pasatzeko...
ARGIAk 60 orri eskaintzen dizkizu
astero zure etxean.

Erreportaia ugari,
elkarrizketa interesgarri,
komikia koloretan...
Haur eta gazte, senar eta emazte,
baserritar, langile ala estu-diante,
euskaraz bizitzeko
ARGIA behar duzue.

ARGIAREN HARPIDE IZAN NAHI DUT:

IZEN-DEITURAK

HELBIDEA

Herna Probintzia

Banku edo Aurrezki Kutxa

Sukurtsala Kontu Korrontearen Zb.....

Telefonoa

SINADURA

1986ko harpidetza-sariak: Hego Euskal Herria: 4.800 pezeta; Ipur Euskal Herria: 330 libera; Estatu espainola 4.800 pe-zeta; Beste atzerriak: 6600 pezeta. Airez 10.000 pezeta.

ARGIA. Ametzagaña, 19. Donostia, 20012.

EGA tituloren azpijokoak

Bada asterik, egunkari batetan, EGA tituloko (Gasteizko azken azterketarako) azpijokoan berri ematen genuela.

Uste genuen kezkarik sortuko zela, jendeak erantzunik eskatuko zuela; baina besterik gertatu da eta inor gutxi agertu du jarrearik gai hontan.

Bi hitzetan adierazteko hau gertatu zen: Bigarren azterketa (ahozkoa) egin ondoren; ohi duten bezela, emaitzen zerrenda Iruñara bidali zuten, han, ordenadoreak notak atera zitzaizkien. Eta nota argitzen zuten eskutitzak bidali zuten. Gero, bulegoko norbait konturatu zen Iruñako emaitzak ez zetozeela Gasteiztik bidalitakoekin bat, guztiz zeundela nahastuak; orduan, dena ixiltasunean mantentzea bururatu zitzaizkien; EGA eta heuren izen ona gordetzea.

Gure ustez euskaltegiak eta euskaldun orok, izan beharko zukeen zer esanik gai hontan; argibiderik eskatu beharko lituzkete; guk, gure partetik datu guztiak emateko prest gaude. Eskutitz honekin ez bada inongo mogimendurik sortzen, kasua bertan bera utziko dugu; baita gure ikerketa asmoak ere.

**LEHORRA
KOLEKTIBOA**

Euskara Donostiako Udalean

Irailaren 17 eta 18an Donostiako udalean 10 goi-teknikari hautatzeko frogak burutu ziren. Pertsona hauek udaleko sail eta negoziadu ezberdinen ardura izango dute: Letradua, Ofizial Nagusia, Ofizialorde Nagusia, Hazienda Sailburua...). Hautapen frogak hauetan ez zen euskararen ezaguera eskatu. Udaleko goi-teknikari guztiak, beraz erdaldunak izan litezke.

Oraingo honekin Donostiak udalak euskalduntzeko duen borondatea eza agertzen digu berriro, (non dago, Labaien, zure euskaltzaleasuna?). Goi-mailako funtzionari hauek hiritarrei euskaraz erlazionatzeko duten eskubidea ukatu ezezik, barrura begira, beren ardurapeko sailletako langileei ere erdararen erabilpena inposatuko diete; hitz bitan, Donostian euskara desagertzeko prozesua azkartu eta indartuko dute.

Donostiako PSOEek peoi bati euskara eskatzea absurdotzat eman du orain dela gutxi (goi-teknikari hauek ez eskatzeaz ez du, noski, tutik ere esan). Izan ere, Labaienek ez baitie errekurtsioak aurkezteko aukerarik ematen, (euskararen aldeko erabakirik hartzen ez duenaren seinale), eta bai kontraesan hauek agertzeko posibilitatea.

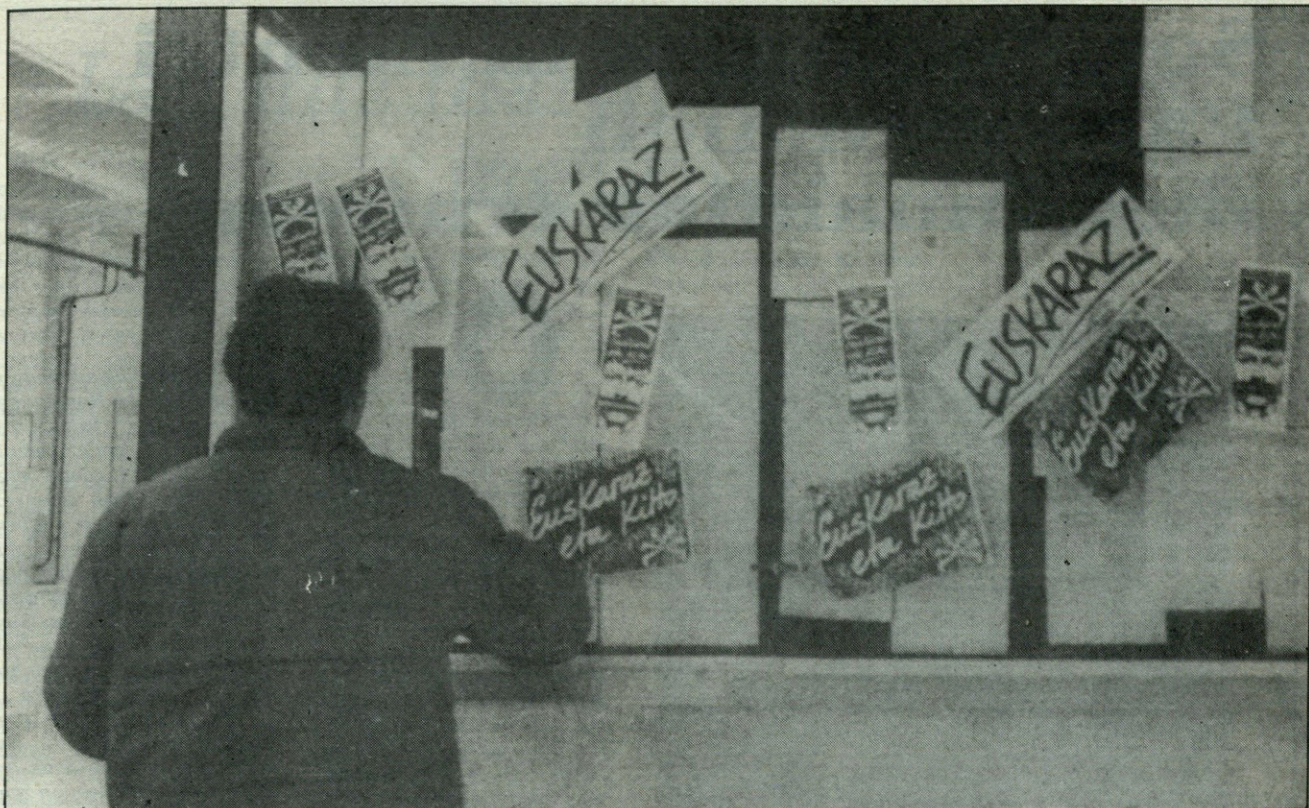
Guk ez dugu defendatzen peoi bati Euskaltzaindiaren titulua eskatu behar zaionik. Lanpostu ezberdinen arauera ezaguera maila ezberdinak esijitu behar dira, bai. Baina kasu guztietan eizpide nagusi batzu erabili behar dira. (Labaienek bedaki, eta administrazioa euskalduntzeko borondatea baldin badu behintzat), hau da, hasteko, egin beharko lukeena.

Horregatik, udaleko goi-teknikari hauek izendatu aurretik euskara ezinbesteko baldintza izatea eskatzen dugu, eta, lehenik eta behin, Donostiako udala euskaldun-

tzeko prozesuari serioeki ekitea. Ezen, bestela, betirako zanpatua egongo baita euskaldunok administrazioarekin euskaraz erlazionatzeko dugun eskubidea. Ezen, bestela, betirako baztertuak izango baitira euskara, geure hizkuntza nazionala, eta euskaldunen funtsezko eskubide kolektiboa: euskaraz bizitzea.

Administrazioa Euskaraz!

Donostiako EHE

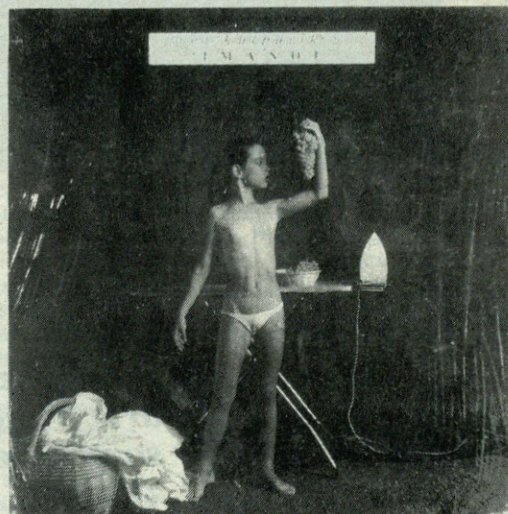

Euskal Herrian Euskaraz berriro ere ekinean.— Baskongadetako instituzioek, eta bereziki Bilboko Udalak, euskarekiko duten jarrera baztertzalea salatuz, gaztelerazko ohar eta agiri guztien ezabaketa kanpainari ekin zioten joan den astean Euskal Herrian Euskaraz-eko partaideek. Euskararen erabilpenerako borondate eza honez gero mespretxuzko jarrera bilakatu bait da, eta ez halako instituzioetan soilik, baita Euskal Herriko Unibertsitatean ere. Hain zuzen, Donostia, Gasteiz eta Leioako fakultateetan ikasle euskaldunek haserre eta kexuz berdintsu bideratu zituzten beren salaketa ekintzak. Eta gogora, bien bitartean, Bizkaiko Foru Aldundiak konbokatutako lan-azterketa batzutarako euskararen eskaera ezinbestekoa jotzen zelako Bilboko Auzitegiak atzera bota berri duela diputazioaren deialdia.

Aldizkarien zenbaki irten berriak Hamazazpigarren zenbakira heldu da «Ttipi-ttapa» Baztan, Bidasoa eta Malda Erreka inguruko aldizkaria urriako alearekin. Ohizko bailarako hamar herrialdetako berriekin aurrenengo orrialdeak osatu eta gero, auzolanaz aritu ondotik, EAJren politikaren azterketa moduko bat eskaintzen dute, segidako ipui, musika gai, poema eta beste zenbait saioz borobilduz beren aldizkari txukuna. Halaber, «ldatz eta Mintz» literatur aldizkariak ere bere hamabigarren alea kaleratzeari ekin dio, ahozko literatura eta klasikoen idazlanak ekarriz, eta baita kritikari eta itzulpenari ere bere leku aproposa gordeaz: Xose Neira Vilas, Oscar Wilde itzulpenetan; Aresti, Atxaga eta Pako Aristi kritikan.

Castelao gogoan Eibarren Gaztelerak agindu zuen egunez, Eibarren omenaldia egin zitzaion Alfonso R. Castelao galizar idazle nazionalistari pasatu den igandean. Bere marrazkien erakusketa bat zabaltzeko profitatuz eta Galizako dantza taldeen lehiaketa baten antolamenduari batera, gasteiztar eskultore baten monumentua inauguratu zuen Ardantza jaunak «Euskadi a Castelao» izenburuko omenaldian. Asteburu borobila beraz Gasteizko Gobernuako politikariena, Tolosako Abesbatzen topaketen amaierara ere ailegatu bait ziren, *Budakofi Kamarakorus* hungariarren eta *Eskifaia* hondarribitarren urrezko dominekin batera txalo frango bereganatzera, estraineiko ohorezko eserlekutan dotore.

Gazte Literaturako II. astea Haur eta Gazte Literaturako bigarren astea ospatzen ari da aste honetan zehar Eibarren, herri armeroko udalaren antolakuntzaz. Haur literaturaren inguruko munduaz dihardute mahai inguru eta hitzaldietan, non Xabier Etxaniz, Bernardo Atxaga, Antton Olariaga, Txiliku, Zubeldia eta Mikel Elustondo mintzatuko diren. Gisa berean, marrazkigintzaren erakusketa bat ere antolatuta da, testu-marrazkien arteko loturak nola aztertzen diren erakutsiz hogeitabost bat autorek egindako gutxi gora beherako 300 marrazkitan: Asun Balzola, Zabaleta, Erramun Landa, Egillor, Muro, Aleman, Matxinbarrena etabar erakusletzat.

Imanolen disko berria kalean.— «Mea kulturalik ez» da Imanolen disko berriaren izena, Elkar argitaletxearen eskutik plazara ekarria. Koldo Izagurre, Juan Mari Lekuona, Joseba Sarrionandia, Xabier Lete eta Mikel Arregiren poemei Karlos Gimenezaren kolaborazio zuzenaz doinu emanda, Paco Ibañez euskaraz kantatzen jarri du lehendabiziko aldiz, Miren Aranbururen konpainiarekin kontatuz. Bestalde, *Izeki* taldeak bere aurrenengo lp-aren grabaketari ekin dio IZren estudioan, joan den abuztuko singlearen ondoren. Bederatzi lanez osatutako diskoak herri musikaz zipriztinduko du abenduko Durangoko azoka, «Geldiro datorkit ur berria» titulupean.

Sorginologia eta Zientzi Paranormalen ihardunaldiak Iruñean

**Urriaren 31an
hasi eta
azaroaren 9a
arte Iruñea
sorginei eta
zientzi
paranormalei
buruzko
ikerketen gune
nagusi izanen
da.**

Ostiral gauen eman ziztaien hasera datorren igandea arte Iruñean ospatuko diren Sorginologia eta Zientzi Paranormalen Ihardunaldi hauei.

Arratsaldeko zortzietan eman ziztaien hasera ofiziala topaketei Iruñeko Udaleko Harrera Aretan. Iruñeko Udaren Informazio Bulegoaren arduradun den Valentin Redinek hartu zuen hitza, bertan ziren guztiei beren partaidetza eta laguntza eskertzeko, eta bertan egotarik izan ez zutenei ere hitz batzu zuzentzeko, hala nola Emeterio Sorazu, Jose Mari Satrustegi, eta Julio Caro Baroja. Informazio Bulegoaren arduradunak topaketa hauei zehar ohorezko presidente izanzen den Esperanza de Borbón eta Zamoiskiri eman zion hitza ondoren. Honek, Iruñean oso gustora zegoela besterik ez zuen esan.

Ondoren Valentin Redinek hitz batzu euskaraz zuzen zitzala eskatu zion Jose Miel Barandiarani. Gero gaztelera itzuli zuen ihardunean, euskal mitologiaren zenbait punturi buruz, eta beraietako pertsonaia nagusiei buruz aritu zen Barandiaran.

Ataungo etnologoak zuzendu zituen hitzen ondoren, parapsikologiako gaietarako aholkulari gisa arituko den Diego de Araciel mintzatu zen Iruñeko biztanle goaren arraitasuna eskertzeko.

Azkenik, Iruñeko alkate den Julian Balduzek hitzegina zuen, batez ere Esperanza de Borbón, Julio Caro Baroja, eta Diego de Araciel-ek eskerrak emateko, topaketa hauei benetako bultzatzaile eta laguntzaile izateagatik.

Baina benetako hasera gauerdian eman ziztaien topaketei, Francisco de Asis

Ronnati Herediak zuzenduriko «Dei Kosmiko Handia» delakoaren bidez. Ordu horretan Ziadadela jendez beterik zegoen. Jendeak gauza bereziren espero zuen arren ez zen halakorik eman, eta bertan ikusi zena ohizko elizkizun baten gisako zerbait besterik ez zen izan. Azkenean, kamusada nagusitu zen ikuslegoaren artean, jendeak urrundik ere ez bait zuen horrelako montaiarik espero.

Baina gaua ez zen «Dei Kosmiko»rekin bukatu, ondoren, eta goizeko seiak arte, Golem zinemalekuan zenbait beldurrezko filma klasiko eman bait ziren.

Ihardunaldietako egitarau osoa honako hau duzue:

Azaroaren bederatzian, ihardunaldiei amaiera emateko, Nina Hagen eta Lene Lovich-en emanaldia izanen da Iruñeko Anaitasuna Polikiroldegian, gaueko bederatzietarako iragarritako saioan. Egun horretan, baina goizez, Zugarramurdiko txangoa egiteko asmotan daude, bertan «zikiroz» eta guzti osaturiko bazkari ugariaren berri emateko.

Ihardunaldi hauen osagarri gisa, Goya, Nestor Basterretxea, «Iruñeko pintoreak eta Sorginak» deituriko lan bilduma, Josetxo Ezpondaren «Jan eta Odoldu», eta sorginierarekin loturiko zenbait agiriren erakusketak ere izanen dira.

Ziadadelako Arma Aretan egunero bideo emanaldiak gain, Jesus Chueca-ren «Bilduma maleficarum» ikus-entzunezkoa estrainaturiko da. Eta egitaraua borobiltzeko Topaketekin zerikusirik izan dezaketen hainbat filma interesgarri berrikus izan ahalgo dira; hala nola, «Golem-a», «Mabusse Sendagilea», «Fausto», «Nosferatu vanpiroa», «Operako marmua», e.a.

Lau hitz ihardunaldi hauen inguruan

Urriaren 31an hasi, eta datorren azaroaren 9a arte Iruñean ospatzen ari diren *Sorginologia* eta *Zientzi Paranormalei buruzko Ihardunaldiak* di-
rela eta, topaketa hauetan zerikusi handia izan duen pertsona batengana jo dugu. Egokiena, Iruñeko Udalak duen *Informazio Bulegoaren* arduradun den *Valentin Redin* iruditzen zaigu, gai honetan buru-belarri sarturik egon bait da.

ARGI A.— Nolatan sortu zen *Sorginologia* eta *Zientzi Paranormalei buruzko Ihardunaldiak* Iruñean ospatzeko asmo eta gogoa?

VALENTIN REDIN.— Iruñeko Udalak 1985eko aurrekontuetan horrelako topaketa batzutarako beharrezko izango zen dirua emanik zuen jadanik hauek egin ahal izateko. Baina arazoak izan ziren eta ez zen horrelakorik montatzerik izan. Aurren, aldez; horretarako modurik izan dugu eta hemen-txe duzue oraintxe gure asmo errealitate bihurtua.

Baina, agian, orain arte esanarekin ez dizuet gauza askorik argitu. Begira, Iruñeko Udalaren *Informazio* eta *Imagina Bulegoaren* zereginitako bat, biztanlegoak une jakin batetan dituen kultur gogoei erantzunak ematea da. *Sorginologia* eta *zientzia paranormalei* loturiko fenomeno mota diferenteak iker-tzea modan dagoela esatea ere ez da inongo astakeria. Bestela egunkariak hartu eta horoskopoei maiz agertzen direla ikusiko dugu. Edo eta are gehiago orain asko ez dela Juan Pablo II-ak *Frantziara* egin duen bidaia hartu diren segurtasun neurriak kontutan hartuz gero. Eta zergatik? Beno, profetia baten arabera Aita Saindua bi ibaik bustitako hiri batetara heltzean, honetan larrosa loratzen bada, edo bere eskutuan hau agertzen bada (eta Lyon-en kasuan bi baldintzak betetzen dira), hil egin omen delako hainbeste-ko dirutzak alferrik botatzen badira, esango didazue gaur-kotasun handia duen ala ez ihardunaldi hauetan ikertu-ko dugun gaiak. Badirudi

jendea oso kezkatutik da-
goela arazo hauen inguruan,
eta jakin-mina handia denez
erantzunak ematen saiatu
behar.

Euskalerrria osoan, eta Iruñean ere, sorginei buruzko sinesmen hauek tradizio handia dutenez, positiboa iruditzen zitzaien Iruñean horrelako topaketa batzuk prestatzea; esan bezala *sorginologia* topaketak dira, ez *sorgineriakoak*, beraz hauen helburua *Inquisizioak* «sorgin» deitu zituen jende haien inguruko kezakazunak jasotzea da, sorgin deituriko jende haien ikerketa zientifikoa burutu ahal izatea. Baina ez garai hartako sorginei buruz aritzeko, gaur egin sorgin gisa hartuak direnak edo zientzia paranormaletan zer-bait egiten duten guztiak aztertze bide gisa baizik, horrela hartzen bait dira astrologoak, eskuak irakurtzen dituzten aztiak, e.a.

Hauek guztiak ikusirik, eta gisa honetako ihardunaldiak eratze bitartekoak beharrezkoak zirenez, Iruñeko Udalak zeregin hau bultzatzeko erabaki politikoa hartu zuen, eta «egin bedi» agindu zuen. Beraz, erabaki horren ondorio zuzen besterik ez dira oraingo topaketa hauek.

Gure egunetarraino gai hauek tabutizat hartzen ziren, eta testuinguru mugatuetan ezik ez zen horrelakoetaz mintzatzen. Baina gauza hauek gizartearen ematen diren errealitateak direnez jendeak ezagutu egin behar ditu, eta horretarako aukerak eman behar gure biztanlegoari. Gero bakoitzak ikusiko du zein den jokatibiderik zuzenena.

A.— Euskalerrriak tradizio handia du gai hauetan. Nola isladatuko da garrantzia eta nagusitasun hori ihardunaldietan?

V.R.— Euskalerrriko sorgineriari buruz bost gai ukitzen direla uste dut. Honako hauekin hain zuzen ere: Jose Berruezo «Sorginaria Euskalerrrian» gaiak arituko da;

Florencio Idoate «Sorginaria Nafarroan eta agiriak» gaiari buruz; Julio Caro Barojaren «Sorgineriaren enigma»; Emeterio Sorazuk emanen duena «Kristau-aurreko euskal erlijioa»; eta Jose Miel Barandiaranek gai guzti hauei buruz egiten duen saioa. Ene uste apalez aski aztertutik geratuko da Euskalerrrian eman den sorginaria, bai historian zehar, bai gaur egungoa, ezin bait dugu ahanztu Erronkari arantekakoa dugula gure Maritxu Erlantz «sorgintxo» nahiz lan Donostian egin...

A.— Euskalerrrian «sorgin» kontzeptua *Inquisizioa* ailegatu arte ez zen eman ere egin. *Inquisizioak* eman zien «sorgin» izena gauze batzarre gisa koetan arbasoengandik jasotako erritoak ospatzeko biltzen ziren pertsonen...

V.R.— Bai, hori horrela da, eta horrela jasotzen dute Caro Baroja eta Barandiaranek beraian ikerketetan. Bai, arbasoengandik jasotako nortasun aztarnak dituen jendea politika mailako razionalismo juduzale, mesianiko, eta bibliko izakera duen *Inquisizioarekin* harremanetan jartzean, izugarriko gatazka sortzen da, eta honetan erabateko eragina izan zuen hizkuntzak. Gaur egun ere aluzinagarri bat hartzean zer sentitzen den kontatzea zaila bada, zure sentazio horien berri beste bati ematea zaila bada, pentsa zer gertatuko zitzaizaien garai hartako «sorgin gizakio» euskara ez zekien bati, euskaraz, zer sentitu zuten argitu beharrean aurkitzen zirenean. Hau da, ez zuten elkar ulertzen, lojikoak da gainera. Eta noski, «hegan» ibiltzeaz hitzegiten denean (eta gaur egun honetaz hitzegiten dugunean inork ez du pertsona bat erratz baten gainean ikusten aitean), beste zerbait adierazi nahi da, eta ez literalki esaten dena. Honekin zera esan nahi dut, euskaldunen eta *Inquisido*reen artean ez dagoela ko-

munikaziorik, ez dela posible; eta bestalde, bakoitzak bultzatzen duen eredu politikoa ere arras diferentea dela.

Baina ez dezagun pentsa hau Espainiako *Inquisizioari* bakarrik lotu behar diogunik, Frantziaren ere berdin gertatzen zen eta. Are eta gehiago, Nafarroak bere Errege Aholkularitza berezia eduki arren (Nafarroa ez zen Gaztelaren menpeko bere Lege Zaharrak edo Foruak zirela medio), atzerriko *Inquisizio* hauek bezalaxe iharduten zuen. Egia da inor ez zutela erahil Nafarroan, baina ugari izan ziren giltzapean gaisotasunez eta etsipe-nez beren bizia galdu zutenak. Hemen ari garen honi buruz oso interesgarriak dira Florencio Idoatek bere liburuan ematen dituen datuak.

A.— Agian, ihardunaldi hauetan esango direnen bidetik zenbait pertsonen euskaldunen izakera eta nortasun berezia ulertze-ko giltzarriak eskura al ditzake?

V.R.— Nere ustez hau oso ongi planteiatu behar da, eta topaketa hauetan gure iraganaren ikuspegi historikoari eman behar diogu indarra. Gaur egun sorgineriari buruz aritzea ez da kaltegarria. Aitzitik oso aberasgarri derit-zot, eta are gehiago gai hauetan dugun tradizioa eza-gutuz. Nik uste euskaldunen izakera eta nortasunaren zergatia oraindik ulertzen ez dituztenentzat zenbait giltzarri emanen direla. Honetan benetako gogoa ipini nahi dugu, eta gure esku dagoena egingo dugu. Adibidez, *Sa-trustegiren hitzaldian* asko azpimarratuko dira arazo hauek, eta...

Baina elkarriketa honi ere bere amaia iritsi zaio. Gure elkarriketatua ihardunaldiek suposatzen duten zurribiloaren erdian murgil-durik dago, eta telefono dei, laguntzaileen abisu, ohar eta gainerakoek, usin sakonean urperatzen dute, berarekin mintzatzen jarraitze-ko auke-guztiak galdu eraziz.

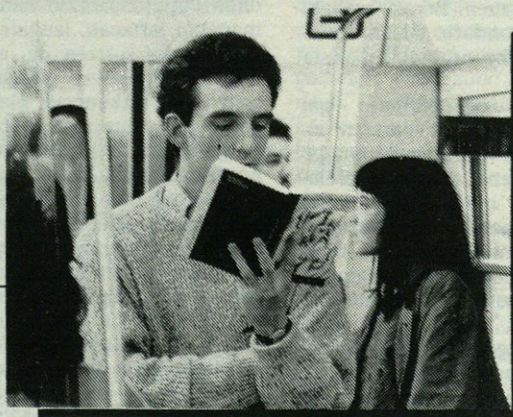
A.

Lehiaketa berria ARGIAⁿ

Datorren asteko ARGIAⁿ plazaratuko ditugu lehiaketa berri honen oinarriak. Euskarazko produktoen irakurketa bultzatzeko, Eusko Jaurlaritzak antolatu duen kanpainaren eraginez prestatuko dugu lehiaketa.

Sari ederrak banatuko dira lehiaketan parte hartzea erabakitzen duzuen ARGIAⁿ irakurleon artean.

BADIRA BESTE MUNDU BATZUK ERE, ETA EUSKARAZ DAUDE.

Ze bide hartu?

Ba, har ezazu euskararen bidea.
Euskara idatzia mundu zabala duzu: ipuinak,
olertiak, saiaketarak, astekariak.

egunkariak ...

Denak euskara hutsean. Euskara
mundu - bideetan dabil.

Zatoz gurekin euskararen bidetik!

Irakurri EUSKARAZ
Orriz orri. Egunez Egun.

EUSKO JAURLARITZA

Kultura eta Turismo Saila
Euskarazko Arazoetarako Zuzendaritza.

Gexan Lantziri lehendakari berriaren ustetan

«Iparraldeko ikastolak kopuru eta pedagogia aldetik sendotzen ari dira»

Iparraldeko ikastolen Federakuntzak, Seaskak, aspalditik dio euskarazko irakaskuntzaren Herri Zerbitzua dela.

Baieztapen hau, frantses sozialistek gobernura pasatu zirelarik eskakizun orokor beraren pean agertu zuen Seaskak: Ikastola-Herri Eskola. Euskarazko irakaskuntzaren legeztapena. Ideia hori nola aintzintatu den ikustearrean, Seaskako lehendakari berria den Gexan Lantziri-rekin mintzatu gara.

GEXAN LANTZIRI.— Euskarazko eskola publiko izateko nahikunde hau frantses Hezkuntzako Ministeritzari kontutan har-arazteko eginak izan diren entseguek (urrats administratibo, mobilisapen kanpaina eta ekintzak) seaskakideen baitan ere eztabaida gogorrak sortu zituzten. Eta hori bi ideia nagusiren inguruan: alde batetik, Seaskak hartu zuen eskabide borrokatsuekin asko ados ez zelako. Bestaldekik, 1984. urtean zehar, Ministeritzak 1983an 3 urterentzat izenpetutako Hitzarmen Bezeziaren hobekuntza ukatu ondoan, integrazioari buruzko proposamena egin zion Seaskari, kide asko proposamen honen kontra agertzen zelarik, euskararen eta pedagogiaren aldetik zekarzkien arriskuen gatik. Baina hala eta guziz, azken hautua egiteko momentuan Biltzarre Nagusiak baia eman zion integrazio bideari, hiru urteko plan baten bidez ikastolei diru aterabide bat segurtatzen zielako, nahiz eta alde zirenek kontra zirenek bezain argi ikusi hizkuntzaren eta pedagogiaren aldetik arriskuak izango zirela ondotik.

Dena den, kanpaina gogor eta negoziaketa luze batzuen ondotik, 1985eko abenduaren 23an izenpetua izan zen akordio hori, 1986ko urtarrilaren haseran frantses auzitegi gorenak hautsi zuen antikonstituzionala zela esanez, ordutik deputatuak biltzarrearek lege bihurtua zuelarik. Eta hausketa hori, gaur Gobernuaren dauden eskuindar alderdien arduradunen talde parlamentariak galde eginik gertatu zen.

ARGIA.— Eta azken urteotan, nola helduko ginateke gaurko egoerara?

G.L.— Horrez geroztik frantses Ministeritzak eskola pribatuaren kontratu sinple izenez deitzen den kontratu mota proposatu dio Seaskari, baina azken funtsean proposamen funtsezkorik egin gabe.

1986ko urtarrilaren 26ko egun honetan, Seaskak berriaz negoziaketen hasiera galdaturik ere, Ministeritzak ez dio oraindik deus konkreturik proposatu.

Ohartzekoa dena ere da: 1981eko irailaz geroztik Seaskak eraman duen borrokari esker, Kulturako eta Hezkuntzako Ministeritzetatik gaur arte eskuratu duen dirumeta 11 milioi frankotatik gorakoa dela. Eta hau ez balu lortu, gaur ez zela beharbada gehiago Seaskaren ikastolarik izango; hala nola ez baitzen beharbada ikastolarik izango, hegoaldetik eskuratu duen dirumeta eskuratu ez balu Seaskak.

A.— Haurren kopurua rekin izaten al duzue gorabeherarik?

G.L.— Iparraldeko ikastoletan ez da, gelaka haur gehiegi metatzen sortzen den arazorik. Alde batetik haur gutiegi dabilelako ikastole-

tan, baina bestetik Seaskak daraman pedagogia bideak, guti gora behera, 25tik goitiko haur talderik ez baitio irakasle berari ematen.

Egia da bestalde iparraldean ere, gero eta haur gutiago sortzen ari dela. Eta horrek demografia arazo bat beldurgarria sortzen ari digula geroari begira. Azken hogeitau urte hauetan, mendialdeko herriak jendez husten ari dira eta biziaren urrartsean hiltzen ari dira. Hemendik beste hogeitau urteren buruko, gure demografia egoera horrek ondorio mingarriak ekarriko dizkigu. Baina egoera horren hobekuntza ez dago gure esku-tan.

A.— Zein da Seaskak ikasturte honetaako duen arazorik larriena?

G.L.— 86-87ko eskola-urte honetan Seaskak duen arazorik larriena betikoa da: bere ikastolen finantziapena segurtatzea. Hori alde batetik. Eta bestetik Kanbon daukan Bigarren Mailarentzat beharrezkoa duen Xalbador Ikastegia eraikitzea.

Jakin behar dena da, joan diren bospasei urte horietan bere ikastolen finantziapena berak segurtatzen ahal ez zuen bezalaxe, bere indar soilez gero eta gutiago segurtatzea dezakeela hemendik aitzina. Nola eta hala, frantses Hezkuntzako Ministeritzarekin finantziapen horren zati haundi bat bederen segurtatuko dion Araudi Egoki bat negoziatu beharko du. Helburu horrekin mobilisapen kanpaina bat abiatu du berriz Seaskak, eta Seaskakide guzkiek indar bat berezia egin balezate, dudarik ez da, Seaskaren aurtengo mobilisapena ere ondoriotsua izanen dela.

I.C.

Josu Zabalo bertan izandako euskal partaidearekin hizketan

Helduen hezkuntzari buruzko jardunaldiak burutu dira Irlandan

Irlandako Dingle penintsulan burutu ziren Urriak 20tik 26ra bitartean 'Hizkuntza minorizatuak dauden herrietako helduen hezkuntzari buruzko jardunaldiak'.

Bertan Europako zazpi herrietako ordezkariak batu ziren, Euskal Herriatik Josu Zabalo eta Jesus Naberan ere bertan izan zirelarik. Ihardunaldi hauek Europako Elkarte Ekonomikoak duen hizkuntza minorizatu-
tarako sailak antolatu zuen. Bertako emaitzatzat eta giroaz hitz egiteko Josu Zabalo AEKko partaidearengana jo dugu, eta hona hemen solasaldi atsegin batetan kon-
datu diguna.

ARGIA.— Hasteko kontaguzu zertan izan diren aipaturiko Ihardunaldi horiek, ze gai aztertu du-
zuen eta abar.

JOSU ZABALO.— Gai nagusia izan zen helduen hezkuntza eta bilakaera hizkuntza minorizatuak dagoen herrietan. Hiru azpigai burutu ziren gai hori zehatzago aztertzekotan: helduen heziketarako beharrak, lanpostuak promozionatzeko zereginak, eta hirugarrena herri bakoitzean ze bulego edo erakunde antola daitekeen hori aurrera eramateko.

Zergatik eztabaidatu den han lanpostuen sortzearena? Hizkuntza minorizatuak daukaten Europako hainbat herri-
ritan duten problemna da hiztun kopuru txikiak gain, hizkuntza hori dakitenak hitz egiten den lekuetatik kanpo doazela langabeziak eraginda. Horri aurre egiteko ikusten den bidea da hitz egiten den lekuetan lanpostuak sortzearena, bertan hiztunak geldiarazteko, eta hitz egiten duen jente berria erakartzeko. Gai honi garrantzi handia eman zaio aste horretan.

A.— Eta beste bi gaiak?

J.Z.— Beste bi gaiak izan dira: bata helduen hezkuntza, eta bestea bulegoak edo erakundeak sortzearena gaia bideratzeko. Aurreko kongreso batetan erabaki zen bulego edo erakunde horiek bultzatu behar zirela ofizialak izan ez arren. Kongresu honetan ere hori azpimarratu izan da, laguntza gehiago eman behar zaiela erakunde boluntarioak edo ofizialak ez direnei. Helduen hezkuntzarako beharrak aztertu ditugu taldean Catalunya, Euskal Herria eta Irlanda egon gara. Denon artean txosten—proposamen bat egin dugu bost punturen inguruan: lehenengoa kontzientziatzearen beharra, bigarrena hizkuntzari garrantzia eta lekukotasuna emateko bideak markatzea, hirugarrena zen hizkuntza hori bultzatzeko ze eskola moetak egin daitezkeen, laugarrenak aztertzeko zuen aurreko puntuak garatzeko ze laguntza behar den bai hizkuntza politikatik, diru aldetik, azpiegituretatik, zein erakunde ofizialetatik zein ofizialak ez direnetatik.

A.— Lau egunotan tratatu duzuenaren bilakaera nolakoa izan da?

Kongresu honen benetazko hasera izan da astear-
tean; egin dugu herri eta erakunde bakoitzaren azalpena, gure kasuan AEK—ren azalpena, zelan dagoen hizkuntza Euskal Herrian eta halakoak. Arratsaldean hasi ginen lan taldeetan, gu izan ginen helduen hezkuntzarako beharrak aztertzeko zuen taldeko partaide. Hurrengo egunean aurkeztu genuen denon artean eginikoa besteok entzun etagalderak eta kritikak aurkezteko. Gero, beste taldeetako lanak har-

tuz denon aportazioak baita-
tzen zituen txostena prestatu dugu Europako Elkarte Ekonomikoan dagoen hizkuntza minorizatu-
tarako bulegoari zuzentzeko. Bulego honek jasoko du kongresuan aterat-
tako erabakiak, gero proposamen horiek Europako Parla-
mentura, bidaltzeko. Parla-
mentuko batzordeak egingo dizkiobehar besteko enmien-
dak, birridatziko ditu propo-
samenak eta aurkeztuko ditu, Europako Parlamentuan erabaki ditzaten diru lagun-
tzak. Kongresu honen helbu-
rua zen puntu horiei buruzko proposamen batzu idaz-
tea, oinarritzko materialeak izan dadin.

A.— Nork antolatzen du Kongresu hau, edo Ihardunaldi hauek?

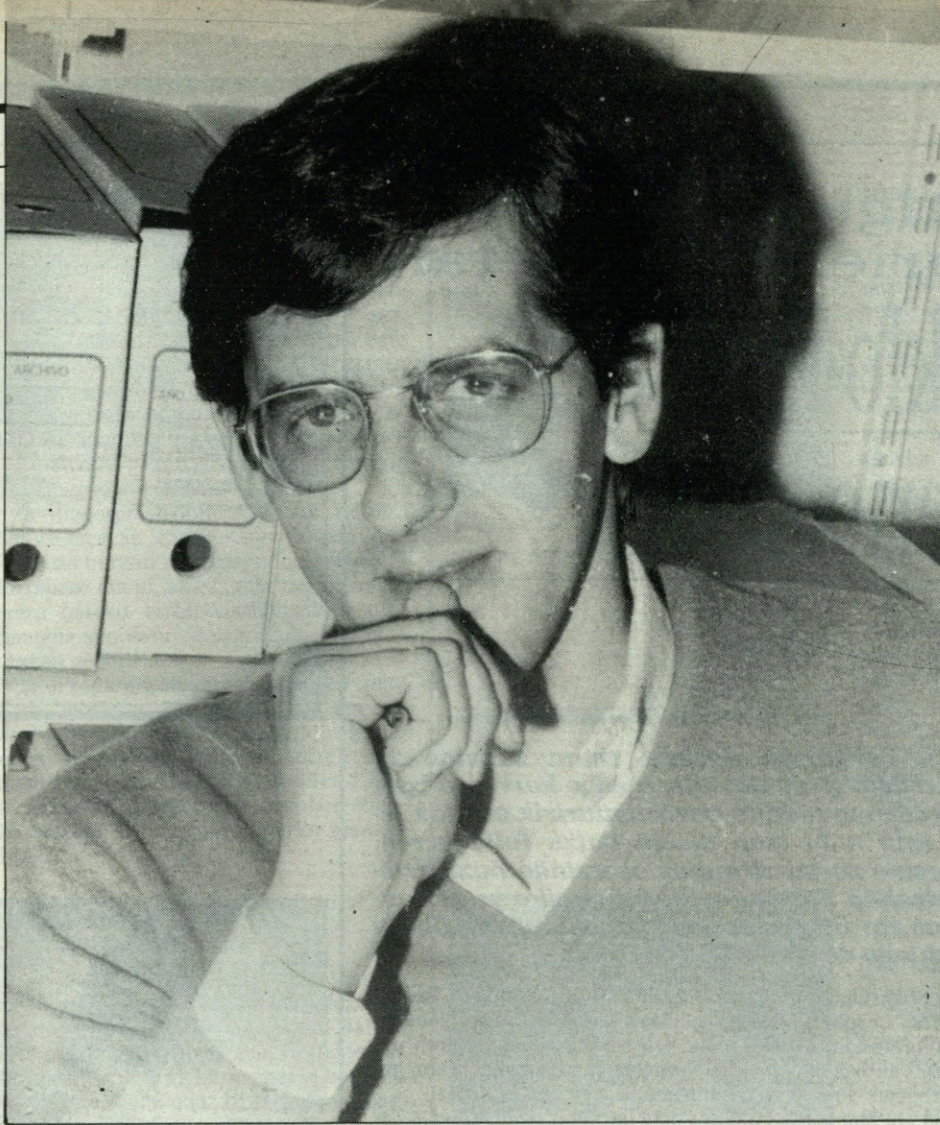
Kongresu honen bultzatzailea izan da EEE—ko hizkuntza minorizatu-
tarako bulego hori, praktikan John Kennedy irlandarrak antola-
tu badu ere, Dingle Penintsu-
la edo Kerry Konterriko hiz-
kuntzarako batzordeak la-
gunduta.

A.— Ze herrietako ordezkari-
tzak bildu zarete ber-
tan?

J.Z.—Euskal Herriatik joan gara Josu Naberan eta biok, Katalunyatik hiru lagun, Bre-
tainiatik bi, Scotlandetik bost, Fryslandetik bi, eta Ir-
landatik beste guztiak, guzti-
ra hogeitamar inguru.

A.— Zer dela eta zuek gonbidatuak izatea Euskal Herri-
tik eta ez egotea era-
kunde ofizialik?

J.Z.—Guk hartu genuen gonbidapena Estatu mailan dagoen EEE—renpeko hiz-
kuntza minorizatu-
tarako arduradunak Aurelio Argemi katalanak bidali zигun. Bero-
rrek egin zituen kontaktuak hemen, Catalunyan eta Gali-

zan; informazioa eman ondoren ihardunaldi hauetaz galdetu zigun ea guk gai horietaz zerbait esateko geneukan, eta baietz esandakoan gurea azaltzera joan izan gara.

A.—Zer aportatu dio AEK—k kongresu honi, zer proposatu duzue eta zer onartu da?

J.Z.—Kongresu horretan argi ikusi da beste herrietan bide instituzionalak erabiltzen dituztela nagusiki, guk Euskal Heritik erakutsi duguna izan da bide ezofizialeatik ere badagoela zer esan eta zer egin. Guk aportatu dugu aurrean martxan jarri dugun ekinbidezko irakaskuntzaren berri, eta bide ofizialeatik abiatuta doazen aurrean eritzi desberdina markatu dugu. Bestalde azaldu dugu kontutuan hartu behar dela ingurua hizkuntzak normalizatzeko bidean, ikas-terera doazen helduak ezin di-

tugula hartu elementu isolatutzat, gizarte inguru baten kokatuta daudelako. Enfoke hori ez zen egiten lehenengo egunetan, dena zihoan bide ofizialeatik, presupostu ofizialak, Europako ez dakit zein eta ez dakit nor. Ematen zuen hizkuntza minorizatuak salbatzeko nahikoa zela diru laguntza, batere kontutuan hartu barik ingurune soziala.

A.—Zein da zure ustez ingurune sozialaren garrantzia?

J.Z.—Nire ustez garrantzi handia dauka. Beste herriek hitz egin dutenean hizkuntzaren problematikari buruz ikusi da beste herrietan badagoela egoera larria hizkuntza aldetik. Hor, Irlandan adibidez ematen da kontraesana, mundu guztiak dauka eskubidea eta posibilitatea gaelikoa ikasteko eta ofiziala da, baina gehienak erabiltzen duten hizkuntza ingelese da. Hori hemen gertatuko balitz, mundu guztiak edukitzea eskubidea euskara ikasteko ba jentek ikasiko luke,

baina euskarari ez bazaio bere benetazko balio soziala ematen gertatuko da Irlandakoa, gaelikoa erabiltzen den lekua hiru eskualdetara mugatzen dela, eta hori esfortzu handiak eginda gainera. Kontestu soziala ez badugu euskalduntzen edo tokian tokiko hizkuntza erabiltzen alferik izango da pertsonak ente aislatutzat hartuta euskalduntzea, gizartea ez bada euskalduna.

Erabilera soziala ez bada hedatzen ez dira helburuak betetzen. Gure helburua bada Euskal Herri osoa euskalduntzea eta ez bakarrik euskaldunen kopurua mantentzea, inzitzentzia soziala lortzea ezinbestekoa da.

Catalunyan ikusten duten bidea egoera diglosikoa gainditzeko umeen hezkuntzatik doa, baina hango problematika desberdina da zein han gehienek katalaneraz hitz egiten dute, edo erreza go daukate ulertzeko behintzat, baina hori ez da gertatzen Euskal Herrian ez Irlandan, ezta Britainian ere. Oso

hizkuntza desberdinak direlako euskara eta erdera, edo bretoia eta frantsesa, adibidez. Catalunyan indar handia ipintzen dute maisu mais-tren bermoldaketan, katalaneraz klaseak emateko gaituak egon daitezten, baina helduen hezkuntzan ez zuten gehiegirik inzititzen ordea. Euskal Herrian umeen irakaskintza garrantzitsua da, edota hori garatu eta bultzatu egin behar da, baina helduen ikaskuntza ez bada kontutuan hartzen eta bere garrantzia ez bazaio ematen gertatuko da Irlandan bezala. Hango eskoletan ikasten da gaelikoa, baina batez ere idazten eta irakurtzen, orduan hitz egiteko ez da erabiltzen, bizitza sozialean ingelese erabiltzen delako. Hortik dator inguru soziala euskalduntzeak daukan garrantzia.

A.—Zuk uste duzu Europako Elkarte Ekonomikoak ezkenean Euskal Herriko AEK subentzionatuko duela edo?

J.Z.—Behintzat gauza bat atera dugu garbi, guk pentsatzen genuen Europako Ekonomia Elkartera jotzeko entitate ofiziala izan behar zenuela. Han esan digute, Europako EEEen dagoen estatuk eta hor barruan edozein herriko erakundeek badaukatela eskubide osoa ofizialak izan ala ez laguntza eskatzeko. horretarako kontutuan hartu behar da badaudela programa batzu, eta programa bakoitzak markatzen dituela baldintza batzu, eta horiek betetzen badira ez dagoela arazorik eskatzeko. Aztertzen ari gara zein diren programa konkretuak eta ze baldintza eskatzen duten horietarako, eta ea programa horiek Euskal herrira egioki daitezkeen.

Beste gauza bat da gu Kongresu honetara joan arte ez genuela inolako informaziorik holako proiektuak esistitzen zirenik ere, eta bertan jakin genuen badagoela baita pertsona bat Eneko Landaburu izenekoa komisionatuta Euskal Herriko arazoetarako, hizkuntza aldetik. Eskatu genuen programa horiek zabaltea dauden erakunde eta herri guztietara eta ez bakarrik gobernuetara.

Iñaki GOITOLTZA

Superprestigioko euskal txirrindulariekin berbetan

Euskal ziklo-krossa, egitura serio baten premian

Azaroaren lehenean Zarautzen hasiera eman zitzaion ziklo-krosseko 'Superprestigio' probako aurrenengo karreran izan ginen, non espezialidadeko munduko txirrindularirik onenak lehiatzen diren —kale egin nahi izan dioten batzu falta arren, Zweifel eta Thaler kasu— zortzi zirkuitoz osatutako nazioarteko txapelketan. Estrainekoa Zarautzen burutu ondoren, Holandako bi, Erromako bat eta Belgikako beste laurak urtarrilaren 31erako amaitzean jakingo da irabazlearen izena.

AURREKO lau urteotan Stamsnijder holandesak eta Liboton belgikarrik dominatu zuten profesional mailan, eta Hermans, Messelis, Van Bakel eta Ludo de Rey-k amateurrenean. Pronostiko guztiek beraz, Liboton eta Stamsnijder-en arteko borroka latza espero zuten, baina Zarautzen demostratu zen ez dela titulua eskuratzeko borrokan ibiliko den bikote bakarra. Frank Van Bakel-ek (H) irabazi bait zuen Zarauzko kanpiñeko 22 km.tako proban, Stamsnijder (H), Hendricks (H), De Rey (B), Seat-Orbeako Hermans (H), Kools (H), Pascal (S), Liboton (B), Messelis (B) eta Baars geratzen zirelarik atzetik, gerra frango emateko presuak.

Superprestigioko estraineko karreran parte hartu zuten euskal txirrindularien hitzak biltzeko asmoz hurreratu ginen ka-

xetetara. Zarauzko proba amaitu bezain laister, ziklistak artean izerditsu zeudela harrapatu, eta euskal ziklo-krossaren nazioarteko mailaz mintzatzeko tiratu genien mingainetik segidako galderez:

1.—Zer nola ikusi duzu zeure burua Zarauzko zirkuitoko karrera honetan?

2.—Nolako aukerak dituzue euskaldunok nazioarteko Superprestigioko proban?

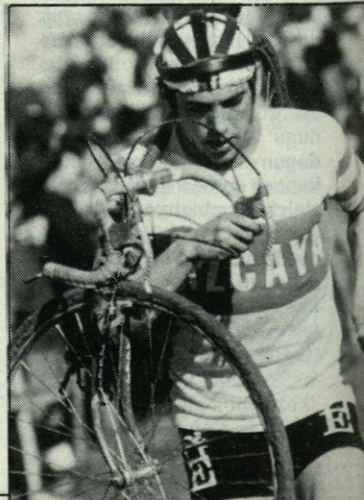
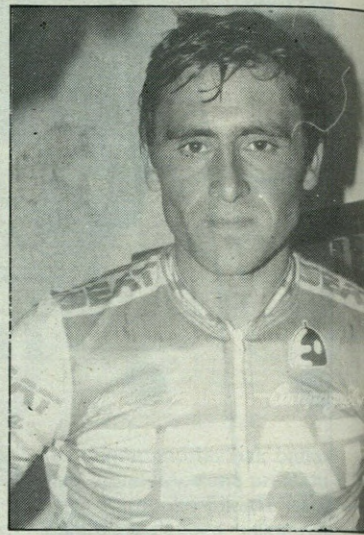
3.—Zein egoeratan dago euskal ziklo-krossa. Zelako bultzada beharko luke.

Joxe Mari Iurrebaso (Profesionala)

1.—Gogorra izan da gaurko zirkuitoa ziklo-krosserako. Hala ere, guretzat bigarren karrera izanda, nahiko ondo ibili gara. Nahiz eta hemezortzigarren postua lortu, ez nago pozik, pozik egoteko modukoa dela uste badut ere. Sei edo zortzi gizon badira gu baino dexente hobeak, beste hogeietan nahiko igualtsuak izanik. Hasiera batean hamargarren postu inguruan amaitzea espero nuen, baina karrera gutxi korritzeak zerikusi haundia dauka eta indar faltaz aurkitu naiz.

2.—Zaila izango da benetan guretzat. Karrera guzti hauek Mundialak jokatzea bezalakoak dira eta. Hemendik aurrera hobetzen joango gara uste dut, bai. Nere helburua hamargarren kolokatzea izango litzateke.

3.—Ba... laguntza gehiago behar du euskal ziklo-krossak. Mutil asko hasten da gogor, baina kamiñoko ziklismora jotzen dute segituan. Laguntza gehiago, eta batez ere dirua.

Benito Duran (Amateurra)

1.—Neretzat zeharo latza izan da Zarauzko zirkuitoa, karrera oso bizkorra izan bait da, esfortzu asko eskatu duena. Begira, lehendabiziko bueltan erori egin naiz, eta zirkuito honek ez du barkatzen gero! Saiatu naiz distantziak laburtzen, baina aurrera nindoan ahala nekeak zigortzen ninduen. Ez dago, ez, deskantsurako aukera bakar bat ere. Pena izan da hogeigarrenetik atzera bukatzea.

2.—Superprestigioko karrerak ez dira batere errezak izango. Gaur ez gara joan den aste buruan Intxaurrenondan adina ibili lurrebaso eta ni, akaso gaur bezalako karrera bateko erresponsabilitateak pisu haundia suposatuko duelako gudan. Pentsa etxean geundela...

3.—Preparatzaile espezializatuen falta bada behintzat. Holandar, belga eta suitzkoak abantaila ederra daramate arlo honetan. Preparazio apropos horrek asko indartuko litzuke hasi berriak diren ziklista gazteak. Urteak behar dira horretarako eta epe luzei egin beharko genieke kasu.

Joxe Ramon Izagirre (Amateurra)

1.—Iazkoaren antzekoa izan da gaurko zirkuitoa. Goitik beherako asko dago eta ez dago deskantsurik hartzerik. Nahiko ronpe-piernas iruditzen zait. Bestalde, ondo aurkitu dut nere burua, baina nere eritziz ez dut nik daukadan guztia eman ahal izan, hasieratik ondo irten ez naizelako. Katea ateratzen zitzaidan eta bizikletak aldatu behar izan ditut. Azkenean eman dut gehiena.

2.—Berde dago euskal ziklo-krossa Superprestigioko karrera hauen tamainarako. Ez lurrebaso ez inor ez da kanpotarren erruberektara heltzeko modukoa. Honetara bakarrik dedikatzen den inor ez dagoen bitartean...

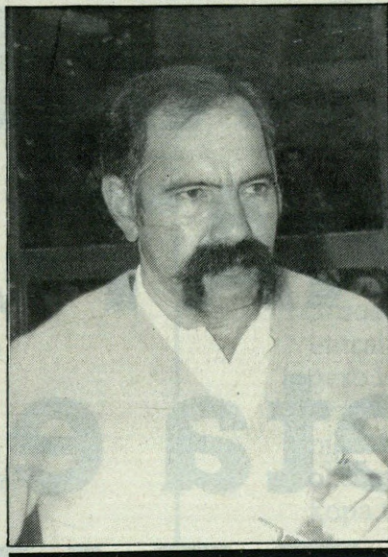
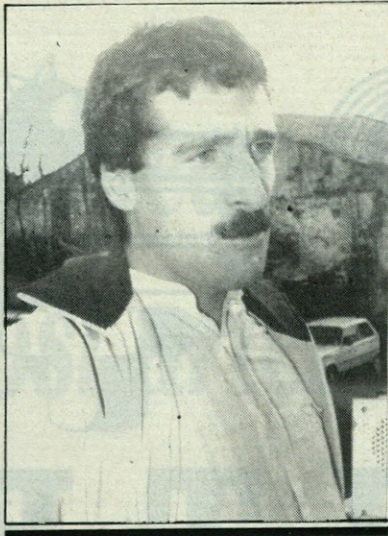
3.—Denboraldia hasi baino lau-bost hilabete lehenago lana uzteko laguntzarik jaso ezker, eta jo-ta-ke honi eutsita zeozer egin daiteke. Bestela, nazioarteko mailan ez zegok zer egirik!

Iñaki Vijandi (Profesionala)

1.—Asfalto gabeko zirkuitoa da hemen goa, eta jakina, zenbat eta zelai gehiago orduan eta zailago. Lehenengo karreran baino hobeto egon naiz bigarren honetan, baina hamaika bat karrera egin duen jende honen alboan, tira... asko igertzen dela alegia.

2.—Superprestigioan? Karrerak bukatzearekin nahiko eta sobran! Orain arteko moduan segitu ezker behinipein.

3.—Oso konplexua da hori, e! Eztingo nizuke erantzun zer egin beharko litzatekeen, baina goitik behera aldatu beharko da euskal ziklo-krossaren egituraketa, ziur.

Iñaki Mayora (Profesionala)

1.—Jendea oso bizkor ibili da eta, ikusi duzuen bezala, oso gogorra. Gu ez gaude behar bezala prestatuak oraindik, eta de-xente antzeman da hori. Nik, adibidez, gehiago eman dezaket dudarik gabe, baina laugarren bueltan oso ondo nindoala —gutatik aurrena edo—, laugarren bueltan errubera erabat hautsi dut eta buelta erdi bat korrika egin behar izandu dut gutxienez, denbora asko galduz.

2.—Denok badakizue euskal ziklo-krossa ez dagoela oso ondo. Zer egingo dugu ba! Penagarria da, baina horrela dago eta...

3.—Irtenbideak txar samarrak direla esan behar dut. Laguntasunik ez dago eta ziklo-krossera dedikatuko denik gutxi geratzen da dagoeneko. Laguntza ezinbestekoa da, baina jendeak mentalizatu behar du gero kaniñan ibiltzeko ona dela, benetan oso gogorra baldin bada ere. Badakizu kirol honetan neguan ibili behar izaten dela, eta egundoko sakrifizioak eskatzen ditu.

Juantxo Gorostidi (Euskal selezionatzailea)

—Nola ikusi duzu kanpotik gaurko proba.

—Gaurko zirkuitoa primeran zegoen. Euria egin izan balu beste mota batetako ziklo-krossa ikusiko genukeen, gorabehera askorekin eta azkenerraino oso disputatua. Van Bakel irabazlea korredore oso konpletua da, lehorrean nola lokatzean fin ibiltzen dena. Stamsnijder gehiago da lokatzekoa eta korrika egin behar denekoa. Taila haundiko jendea sartu hor aurrenengo postutan.

—Selekzionatzaile bezala, euskal ziklo-krossaren nolako balantzea egin zenuke?

—Oso gaizki. Beno, oso gaizki esan nahi dut goi mailan aurrera egitea lortzen ez delako, lehenagokoek ez bait dute tinko abantatzen. Baina oraindik asko itxaron behar da. Apostua gazteengan daukagu: poz haundia eman zidan aurrenengo karreran jubentia eta infantilen artean berrogeita bederatzita mutil irteten zirela ikustek. Base sendo bat osatu behar dugu hoiekin Euskadirako.

Euskal ziklo-krossa geratu egin da, eta errua non izan den bilatu behar dugu orain. Ez dut uste materialki laguntza falta denik. Akaso jende asko geureganatuta hobetuko litzateke, kantitatetik aterako bait dira ziklista onak. Eta gaur egun jendea ez da animatzen kirol honen gortasunera.

Antxon PELAIO
Gorka ARRESE

E.I.T.B.

**EUSKADI
IRRATIA**

**Gau eta egun
24 ORDUAK
EUSKARAZ**

Durangaldean, AEK hamabost urteurrena ospatuz

Hemen dugula AEK
hamabost urte dira ta
horren aitzakiz bil gaitezen ta
egin daigun festa
hortako gabiltza deika
beraz jar zazu arreta
eguna hau da: Azaroaren
bigarren domeka.

AEK-kin lokarriak
bazenituzten jarriak
alfabetatzen edo ekoizten
euskaldun-berriak
Euskararen oinarriak
irakasle zar-berriak
Bazkari hortan izan zaitezte
ongi etorriak.

Ez ote zara faltako
ez izan ganorabako
baldin bazatoz aholku batzu
zure onerako
patrikan gorde tabako
ta diru, prest gerrarako
derrigorrezko umore ona
ta bikarbonato.

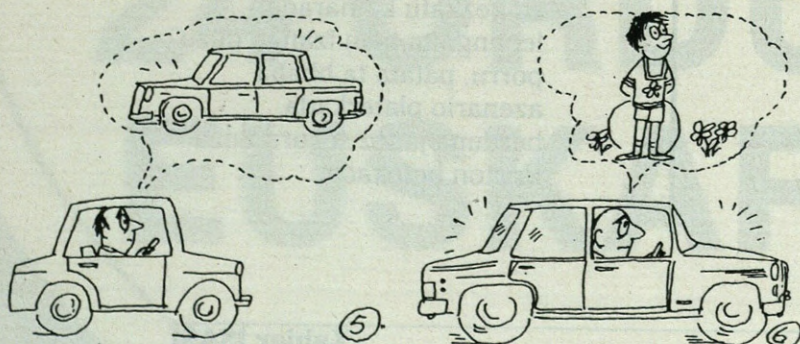
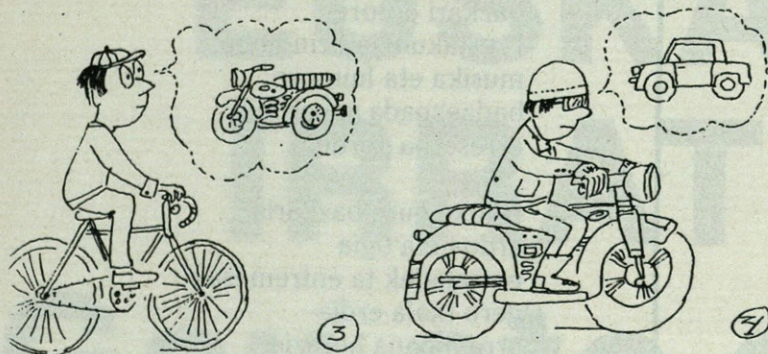
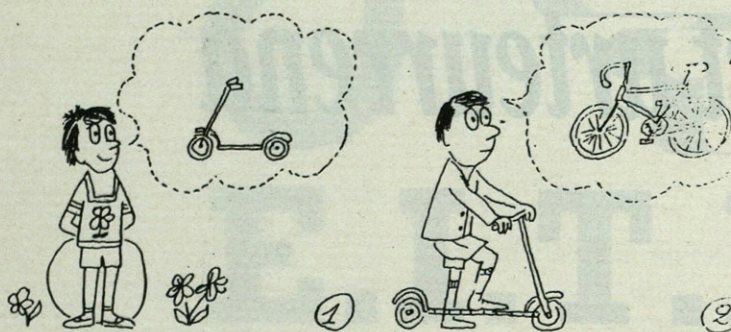
Kutxilo ta tenedore
erdian sorta bat lore
ez duzu ikusi hau bezalako
bazkari dotore
Prestakuntza ezin hobe
musika eta humore
badaezpada azkar ibili
erreserba gorde.

Hatuxe gure bazkaria
ardoa eta ogia
entsaladak ta entremesak
gero txala erdia
arrain bana berezia
piperrak eta sopia
postre, kafea edo eskozesa
kopa ta kafia.

Barazkijale bazara
ez kezkatu kamarada
lenengo ta bein izango duzu
porru, patata ta bbaba
azenario platerkada
berduna janez seguru duzu
kriston betekada.

Xabier ISASI

Jö ädärrä

ROBINTZIANOAK

Ez da bakarrik Arzalluz euskaldunon probintziakeriaz txisteak egiten dituen. Jainkoak berak sentitua omen du azken bolada honetan horretarako tentazioa. Duela gutxi kontatzen zigun apaiz batek, bizkaitarra bera, noski, nola sortu zituen Aita Jainkoak arabarrak.

Jainko semea, Jesukristo alegia, harritua omen zegoen arabarrak ezagututa eta Aita Jainkoari galdetu omen zion nola kreatu zuen holakoazienda.

—Oso erreza duk seme —erantzun zion Aitak—. Pila batean bustina jartzen duk, eta bestean peko-rotza, behi zimaurrea alegia. Eta orduan, eskukada bat bustinetik eta beste eskukada bat zimaurretik, ongi nahasi eta hor daukak, hori duk arabatar arrunt bat.

—Nik egingo dut aproba orain —esan zuen Semeak—, eskukada bat bustina, eskukada zimaurrea...

—Kontuz gero —Aitak—, peko-rotz larregi ez ipini, zeren gehiegi ipintzen baduzu giputza aterako zaizu.

KOTXE FANTASTIKOA

Nazioarteko saila irakurri baduzue agian jakingo duzue zergatik etiopiarrek ezin zuten «El coche fantástico» ikusi.

Badakizue zergatik?

Bada, bazkalondoan ematen zutelako programa hori!

LAPURRA

Hamabi urteko mutiko bat harripatu dute zapata dendan, zapata pare bat txupa beltzaren barruan ezkutatatu nahian.

—Ez al dik lotsarik ematen —dio dendariak.

—Lotsa... ze arraiol! —mutikoak.

—Hire edadea eta dagoeneko lapurretan...

—Hi, zaharra, enrollatu hadi hobeto xeago edo utz nazak pakean.

—Lapurretan ari hintzela ez al hintzen akordatzan ama bat ere badaukaala... nola egongo den bera...

—Akordatu bai, akordatu nauk, baina ez zegoen bere tailako zapatik!

OSASUNAREN ARDURAZ

Mehartzeko burbuila bat

MEHARTZEKO ezagutzen ditugun ohizko metodoez gain, badira beste metodo gogorrago batzuk, inola ere ondorio onik lortzen ez duten kasu bihurri horiek tratatzeko. Heste-metro batzuk moztea adibidez, pertsona obesoen masaelezurak lotzea edota urdailean burbuila bat ezartzea.

Burbuila hau, oraintxe EEBBetan onartua izan dena, globomoduko bat da, pertsona lodia urdailean sartu eta puztu ondoren, betetasun-sentsazioa sortertzatzen diona. Material plastikoz, poliuretanoz hain zuzen, osatua dago eta pertsona sedatu edo anestesiatu ondoren argikuntza duen hodi berezi baten bidez sartzen da gaxoaren urdailean. Behin kokatu eta gero, burbuila puztu egiten da, kontserba-lata baten tamaina iritsi arte. Horrela, obesoak jateko gogo gutxiago du, eta oraindik ere garrantzitsuagoa dena, bere elikadura-ohiturak aldatu egiten ditu (azkenekoa ez dute oraingoz denek onartzen).

Senar-emazte gastroenterologo batzuren asmaketa berri honek 280.000 pezeta inguru ubalio ditu, eta itxura denez badu beste arazoko bat ere: zenbait pertsonatan urdaileko asaldura eta ezinegonak sortzen ditu.

Xabier AGIRRE

LAXOA

Marka guztiak puskatzen dituen horietako zepelin ikaragarri batekin heldu da Joxe Fermin etxera.

Pasiloko jarroia bota eta ateratako hotsarekin batera esnatu zaio emaztea. Joxe Fermin berriz ezta konturatu ere. Baldar baldar baino, hor sartu da zuzenean ohera.

Erropa kentzen hasi zaio emaztea eta Joxe Fermin zotinka: hip, hip, hip.

Emaztea hasi da pentsatzen ez duela lorik hartuko gau guztian. Bere aldamenekoa zotinka eta zurrunkaka daukala, ea nola hartu loak!

— Badakit —pentsatu du emazteak bere artean—, umea txikia zenean laxo bat jartzen genion piti-

a ze flasha!

Los «polis-milis» desfilan ante el Capitán General

Harrapa itzak polimiliak!

HARROPUTZ bat besterik ez da Exteban Galar hori. Euskadiko informazio iturri hoberenen askatik edaten du, bere ustez. Astero segitzen ditugu bere babokeriak «Ttanttaka» sailean. Baina zertarako egingo diogu kasu, gero gure aktualitate politikoa suertatzen ari diren mugimendu oso garrantzizkoei usainik ere hartzen ez badie? Askotan esan diogu, beste batzuoi ere kasu egiteko, ton-toak ere zerbait badakiela. Eta zer? Bera beti berean.

Horregatik, irakurle, ARGIAN bakoitzak duen graduazioaren gainetik pasa eta zuri zuzenean eskaintzen dizut ondoko hilabeteetan hainbat buruhausteren iturburu izan daitekeen primizia hau. Bai, ene bihotzeko irakurle maitea, politika sekzioko erredaktoreek ez dute berri hau zuk baino lehen irakurtzerik merezi eta hemen doakizu, nahiz eta datorren astean sekzio hau jarraitzeko posibilitateak arriskatzten ditudala jakin.

Hona primizia, hona berria, hona hemen eskusiba, Galizia aldetik bere izena bainerarik gogorrean ere salatuko ez dudan gure adiskide batek bidalia. Dena dakitela dirudi erredaktore politiko memelo horiek, eta gero zer? Ez direla enteratu ere egiten. Zeren eta zuek esango didazue ez ote den inportantea polimiliak berriro aktualitate politikora itzultzea. Horixe badela. Arzalluzek ere askotan salatu izan du polimilien afera hori.

Hemen duzu frogia, irakurle, argazki eta guzti. Zertarako argibide gehiago? Orain erredaktore politikoei aurkitu dezatela nor den polimilien kapitain jenerala.

Martin ARANA

tuan eta joan egiten zitzaion zotina. Gauza berbera egingo dut Joxe Ferminekin.

Goizean esnatu da Joxe Fermin eta hor sartu zaigu dutxan eta hara hor non dakusan laxo arrosa bat zakil erorian lotuta:

— Ez zekiat atzo non ibili nintzen, baina seguru lehenengo saria irabazi nuela!

OKERRA

Santa Luzia gauean hor doaz bi etxekoandre afaritik bueltan, uste baino anis gehixeago edanda:

— Ederra harrapatu dinagu eh!

— Ederra, bai ederra. Nere senarrak ordean aurkituko zion failoren bat!

Ulertu nahiz

EUZKADIKO hiru eskualdeetan hauteskundeak direla eta, Iparralde urrun eta lanbrotsu honetarik Hegoaldeko egoeraren ulertu nahiz ari naiz. Eginbide nekea. Hor eta hemen egoera desberdinak ditugula erraitea, gauza gutti da. Euskadi batua, Iparraldeko arbasoek aldarrikatzen zuten "Zazpiak bat" hura, ez dugu gaurko egia, baizik bihar eta etziko jomuga, helburu eta xedea. Muga zikin hori denek dugu muinetan barna sartua. Hortik bereziki, elkar uler ezina.

Ez dut ulertzen zergatik egin den EAJren zatiketa. Lehenik Nafarroako jeltokideak kanporatu zituen Euskadiko buruzagitzak, PSOErekin tratu bat egin zutelako. Baina gero buruzagitzakoek berek tratu berdina finkatu dute "Euskadiko" hiru eskualdeen mailean. Zergatik beraz "Euskadi"n zilegi dena, Nafarroan bekatu?

ENETZAT argi den bakarra: Nafarroaren egoera ez dutela ulertzen, edo ez dutela ulertu nahi EAJko buruek. Eta ez bakarrik EAJkoek: Alderdi guzietan berdin dela uste dut. Ni beldur naiz Bilbo eta Donostiatik, Bilbotik behintzat, Nafarroa ezin dela gaur ulertu. Are guttiago Iparraldea.

Ez dut ulertzen nolaz Autonomiazaleak bapatean agertzen diren Independiantziaren aldeko "gudari" porrokatuak. Horien eritziz, Gernikako Araudia nahikoa den ala ez jakin gura nuke.

Ez dut ulertzen EAJ eta Euskal Alkartasuna zergatik diren hain etsai. Ideologia berdina bait dute iduriz eta zertako, bizkitartean elkarrekin dauden PSOEkoen aldean manifestaldi berean Herri Batasuna Bilbon ari delarik negoziaketan alde.

EZ dut ulertzen zergatik Euskadiko Ezkerra negoziaketan aurka dagoen. Demokrazia dela... baina zer erran nahi du horrek? Le Pen ere demokrata omen da. Hargatik Aljerian torturaztaile bikaina izan zen, berak aldarrikatu izan duenez.

Hain zuzen ere, demokrazia zen Frantzian urte haietan, hargatik Aljeria zapaltzen genuen. Azkenean "terroristekin" negoziatu behar izan genuen, gerla kasik irabaziarren beti ere arma duenarekin negoziatzen bait da, ez arma utzi duenarekin, Bergaran eta Santoñan ongi frogatu zen bezala. EEkoekin ere geroztik ikusi dugun lez.

Ez dut ulertzen zergatik irtenbide orokor eta baiezkor bat alde aurretik ukatu nahi den... zergatik ate hori baitezpada hertsu gura den, juridismo abstraktu baten izenean. Zergatik hainbeste sakrifizio gosta zaion borroka horrek ez liokeen askatasun gehiago ekarri behar Euskal Herriari.

Ez dut ulertzen Herri Batasuna Gasteizko Lege Biltzarrerara joango den ala ez. Eta ez baldin bada joaiten, zergatik ez den joanen? Zertako PSOEn eskuetan utziko duen euskararen geroa, bai eta Ertzantzaren kudeantza, euskaldunen arteko gerra zibilaren arriskuan.

ASKO da beraz ulertzen ez dudana. Nehork ez dit erantzunik ez azalpenik zor. Ezen, Iparraldekoa izanez, hauteskunde horietan parte hartzerik ez dut.

Alta bada, noizbait Euskal Herria batu nahi badugu, elkar ulertzera heldu beharko dugu, oi denborarekin.

J.L. DAVANT

ERANTZUN EGOKIAK

Gipuzkoako Aurrezki
Kutxa Probintzian
Gipuzkoari lagundu
nahi diogu.
Horregatik, zerbitzu-
eta prestazio-aukera
zabal bat eskaintzen
dugu.
Eta kirol, kultur, zientzi
eta herri-izaerako

ekimen-mota guztietan
partehartzen dugu.
Gure herriaren
aberastasunean
partehartzeko.
Gipuzkoako Aurrezki
Kutxa Probintzian,
beti ere erantzun
egokiak.

CAJA DE AHORROS PROVINCIAL DE GUIPUZCOA
GIPUZKOAKO AURREZKI KUTXA PROBINTZIALA

"Erantzun Egokiak"

Eros ezazu

ZEURE ETXE

LAN KIDE AURREZKIAREN HIPOTEKA-KREDITU BATEZ

Etxebizitza baten beharrean bazera, edo-eta darabiltzuna eskuratu nahiez bazabiltz, oraintxe duzu garaia: Eska ezazu Hipoteka-Kreditu bat Lan Kide Aurrezkian. Egiazko balioaren %70taraino finantzatzuko dizugu zure erosketa, interesik txikien eta baldintzarik hoberenetan. **Edo % 100taraino gure Erakundearen osoko Finantzaketa Planera biltzen bazera** eta jakina, legeak eskaintzen dituen abantaila fiskal guztiak eskuratuko dituzu.

Zatoz bisitatzerara eta esaiguzu zure asmoen berri. Eta konta ezazu gurekin.

Oraintxe da garaia

CAJA LABORAL POPULAR
LAN KIDE AURREZKIA

Euskadiko Kutxa